Stenogramma
1995.gada 19.janvāra sēde sākās pl. 9:00
sēde slēgta pl. sēdes ilgums minūtes

Latvijas Republikas 5. Saeimas sēde
1995. gada 19. janvārī
Sēdi vada Latvijas Republikas 5. Saeimas priekšsēdētājs
Anatolijs Gorbunovs.

Sēdes vadītājs. Labrīt, deputāti! Esiet tik laipni, ieņemiet vietas! Lūdzu visus ieņemt vietas arī viesu sektorā - žurnālisti, palīgi...

Godātie deputāti! Pirms četriem gadiem šajās janvāra dienās te visapkārt bija barikādes un Latvijas tauta, kas nāca nosargāt un aizstāvēt savu tikko atgūto neatkarību. 20. janvārī bija arī pirmie upuri. Godināsim ar klusuma brīdi visus tos, kas 1991. gada janvārī zaudēja savas dzīvības brīvas un neatkarīgas Latvijas vārdā! (Klusuma brīdis.)

Godātie deputāti! 1995. gada 12. janvāra sēde tika slēgta saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 48. pantu, jo, balsojot par likumprojektu "Par bijušās PSRS pilsoņu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības, statusu" pieņemšanu otrajā lasījumā, kā arī pārbalsojot, zālē nebija kvoruma. Tā kā saskaņā ar Kārtības ruļļa 52. pantu nedrīkst pāriet uz citu lietu, pirms vienas lietas izskatīšana nav pabeigta, turpināsim šīs lietas izskatīšanu otrajā lasījumā. Un tas nozīmē, ka mums būtu jābalso par šā likumprojekta pieņemšanu otrajā lasījumā.

Divdesmit deputāti ir iesnieguši priekšlikumu pārtraukt likumprojekta "Par bijušās PSRS pilsoņu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības, statusu" izskatīšanu otrajā lasījumā un pāriet pie nākamā darba kārtības jautājuma. Viens deputāts var runāt "par", viens - "pret", un vispirms balsosim šo priekšlikumu saskaņā ar Kārtības rulli. Vai runātāji ir pieteikušies? Nav. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par deputātu iesniegto priekšlikumu - pārtraukt likumprojekta "Par bijušās PSRS pilsoņu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības, statusu" izskatīšanu otrajā lasījumā un pāriet pie nākamā darba kārtības jautājuma. Lūdzu, balsosim par šo priekšlikumu! Lūdzu rezultātu! Par - 24, pret - 54, atturas - 6. Priekšlikums nav pieņemts.

Tagad, lūdzu, balsosim par likumprojekta "Par bijušās PSRS pilsoņu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības, statusu" pieņemšanu otrajā lasījumā! Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 56, pret - 15, aturas - 2. Likumprojekts ir pieņemts otrajā lasījumā. Juridiskās komisijas vadītāju Aivaru Endziņu lūdzu paziņot priekšlikumu iesniegšanas termiņu.

A.Endziņš (LC).

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Juridiskās komisijas vārdā es lūgtu desmit dienas. Šodien ir 19. janvāris, tātad - līdz 29. janvārim. (Starpsauciens no zāles: "Nevar dzirdēt!")

Sēdes vadītājs. Vai ir citi priekšlikumi? Ir iebildes? Nav. Šis termiņš ir akceptēts priekšlikumu iesniegšanai.

Tagad sākam izskatīt 19. janvāra sēdes darba kārtību. Ir dažādi priekšlikumi. Lūdzu - iesniegšanas secībā!

Pirmais ir Ārlietu komisijas lūgums, kurā viņi lūdz izdarīt 19. janvāra sēdes darba kārtībā grozījumus un izskatīt pēc sēdes darba kārtības 34. jautājuma likumprojektu "Par Latvijas Republikas valdības un Čehijas Republikas valdības līgumu par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību". Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Tad Saeima pieņem šo grozījumu.

Nākamais pēc kārtas būtu... Visi iesniegti vienlaicīgi? Tad ir 162. Nākamais priekšlikums. Juridiskā komisija lūdz izsvītrot no Saeimas 1995. gada 19. janvāra darba kārtības lēmuma projektu par Latgales apgabaltiesas tiesneša apstiprināšanu un iecelšanu par Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāju. Vai ir iebildes? Nav. Pieņemts.

Mandātu un iesniegumu komisija lūdz iekļaut 19. janvāra sēdes darba kārtības 4. sadaļā "Par amatpersonu ievēlēšanu un atbrīvošanu no amata" lēmuma projektu par deputāta Zīgerista izslēgšanu no Saeimas sastāva. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Tiek iekļauts darba kārtībā.

Andris Piebalgs, finansu ministrs, - par darba kārtību. Lūdzu!

A.Piebalgs (finansu ministrs).

Cienījamais priekšsēdētāj, cienījamie kolēģi! Šodien jūs arī esat saņēmuši ziemas sesijā izskatāmo dokumentu nr. 42-b, ko ir iesniegusi Anta Rugāte. Un tas attiecas uz darba kārtības 52. punktu - likumprojektu "Par pašvaldību finansu izlīdzināšanu 1995. gadā". Diemžēl jāsaka, ka deputātiem nebija pietiekami ilga laika ar to iepazīties un iesniegt priekšlikumus, bez tam ir radušās vēl dažas specifiskas problēmas sakarā ar atsevišķu rajonu izlīdzināšanu, jo pašreizējā piedāvātā shēma tomēr neņēma vērā 1994. gada izdevumu līmeni, un, piemēram, būtiskas problēmas ir Daugavpils rajonā. Tādēļ es lūgtu plenārsēdi šodien izsvītrot šo jautājumu no darba kārtības un dot deputātiem iespēju tomēr vēl iesniegt priekšlikumus - piektdienu ieskaitot, jo es vēlreiz saku - šodienas Rugātes kundzes iesniegums liecina par to, ka deputātiem vēl varētu būt šie iesniegumi. It īpaši es domāju par pārdalīšanas daļu, nevis, teiksim, par... nu, pamatā par pielikumiem.

Sēdes vadītājs. Paldies. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Līdz ar to priekšlikums akceptēts un šis jautājums no darba kārtības šodien svītrots.

Godātie deputāti! Es diemžēl neprecīzi nolasīju Ārlietu komisijas priekšlikumu, un tāpēc, lūdzu, atvainojiet, es to precizēšu, jo es tiešām drusciņ klūdījos, - un faktiski jāsaka, ka būtiski kļūdījos. Es jums nolasīju it kā to jautājumu, kuru vajadzētu izskatīt, bet tas bija jautājums, pēc kura jāizskata vesela rinda likumprojektu, ko ir iesniegusi Ārlietu komisija, tāpēc es lūdzu labojumu vēlreiz uzklausīt. Izskatīt pēc sēdes darba kārtības 34. jautājuma (likumprojekts "Par Latvijas Republikas valdības un Čehijas Republikas valdības līgumu par ieguldījumu veicināšanu un savstarpējo aizsardzību") šādus komisijas iesniegtos likumprojektus... un šeit ir pārskaitījums. Vai šis pārskaitījums jums ir? Likumprojekts "Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanos starptautiskajās operācijās", likumprojekts par Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas līgumu par tiesisko palīdzību, likumprojekts par līgumu starp Latvijas Republikas valdību un Nīderlandes Karalistes valdību, likumprojekts par līgumu starp Latvijas Republikas valdību un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes valdību, Par Latvijas Republikas un Polijas Republikas līgumu par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām, likumprojekts par Latvijas Republikas un Izraēlas Valsts valdības līgumu par ieguldījumu veicināšanu un likumprojekts "Par Latvijas Republikas valdības un Amerikas Savienoto Valstu valdības līgumu par tehnisko palīdzību Krievijas Federācijas Bruņoto spēku Latvijas Republikas teritorijā izvietoto un agrāk kontrolēto parasto ieroču sistēmu un militāro objektu iznīcināšanā". Vai

deputātiem ir priekšlikumi, iebildumi par šo likumprojektu izskatīšanu - izskatīt šos likumprojektus pēc sēdes darba kārtības 34. jautājuma? Nav. Pieņemts.

Vēl ir iesniegums par darba kārtību. Mandātu un iesniegumu komisija lūdz iekļaut 19. janvāra sēdes darba kārtības ceturtajā sadaļā "Par amatpersonu ievēlēšanu un atbrīvošanu no amata" lēmuma projektu par deputāta Elferta iekļaušanu Mandātu un iesniegumu komisijas sastāvā. Dokumenti tiek pavairoti. Vai deputātiem ir iebildes pret šā jautājuma iekļaušanu darba kārtībā? Nav iebilžu. Līdz ar to iekļaujam to darba kārtībā.

Vai vēl ir kādi deputātu ierosinājumi par darba kārtību šīsdienas sēdē? Visi ir izskatīti? Tad varam sākt izskatīt darba kārtību.

Prezidija ziņojumi par saņemtajiem likumprojektiem. Pirmais ir likumprojekts "Grozījums Valsts drošības iestāžu likumā". Iesniedz Saeimas Aizsardzības un iekšlietu komisija. Vai par Prezidija atzinumu deputātiem ir kādas iebildes vai citi priekšlikumi? Nav. Tad Saeima nolemj nodot šo likumprojektu Aizsardzības un iekšlietu komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Godātie deputāti, lūdzu izturēties nedaudz klusāk!

Nākamais - likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par piena pārstrādes uzņēmumu privatizāciju"". Iesniedz Ministru kabinets Satversmes 81. pantā noteiktajā kārtībā izdotos Ministru kabineta noteikumus. Deputātiem nav iebilžu un citu priekšlikumu? Tātad Saeima to nodod Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Arī 81.panta kārtībā izdotos Ministru kabineta noteikumus "Par grozījumiem Zemesgrāmatu likumā". Vai par Saeimas Prezidija atzinumu ir kādas iebildes, citi priekšlikumi? Lūdzu - Aivars Endziņš, Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, "Latvijas ceļa" deputāts!

A.Endziņš (LC).

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Es lūdzu nozīmēt par atbildīgo komisiju Juridisko komisiju, jo Zemesgrāmatu likums... jau ir viens projekts, kas ir mūsu darba kārtībā Juridiskajā komisijā, un arī šis likums ir gājis caur Juridisko komisiju, un tā nebūtu pareiza prakse, ja mēs atkal sāktu mainīt atbildīgās komisijas.

Sēdes vadītājs. Vai kāds iebilst? Nav iebildes. Līdz ar to Saeima nolemj nodot to Juridiskajai komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju un bankrotu"". Arī tie ir Satversmes 81.pantā noteiktajā kārtībā izdotie Ministru kabineta noteikumi. Nav iebildes deputātiem par Saeimas Prezidija atzinumu, līdz ar to Saeima nolemj nodot to Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par Valsts apdrošināšanas uzraudzības inspekciju". Ministru kabineta noteikums iesniegts Satversmes 81.panta kārtībā. Deputātiem iebildes nav un citu priekšlikumu nav. Līdz ar to Saeima nolemj to nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un nosaka, ka Budžeta un finansu komisija ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi"". Māris Gailis - Ministru prezidents. Es ļoti atvainojos, es Mārim Gailim devu vārdu! (No zāles

Ministru prezidents M.Gailis: "Tas ir pārpratums!") Sekretariātā bija Ministru prezidenta iesniegums, tātad tas ir pārpratums. Lūdzu, Ruta Marjaša Juridiskās komisijas vārdā!

R.Marjaša (LC).

Juridiskā komisija izskatīja Satversmes 81.panta kārtībā izdotos Ministru kabineta noteikumus nr.7 "Par grozījumiem likumā "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi"" un konstatēja, ka minētie noteikumi diemžēl ir pretrunā ar Latvijas Republikas Satversmes 81.pantu, kas paredz, ka šādi noteikumi nevar grozīt pastāvošās Saeimas laikā pieņemtos likumus, jo noteikumu 12.punkts izsaka jaunajā redakcijā likuma "Par labības tirgu un valsts labības rezervi" 8.panta 5.daļu, kuru pastāvošā Saeima ir pieņēmusi 1994.gada 15.jūnijā ar likumu, un tāpēc mēs aicinām šo nenodot komisijām.

Sēdes vadītājs. Komisija aicina noraidīt. Godātie deputāti, šis priekšlikums ir realizējams balsojot. Mēs nevaram balsot par priekšlikumu - noraidīt, bet mēs varam balsot par iesniegtajiem. Gundars Bērziņš - Latvijas Zemnieku savienība!

G.Bērziņš (LZS).

Es arī aicinu balsot pret nodošanu komisijām, jo tikai tādā veidā šie noteikumi, kam šobrīd vēl likuma spēks, var tikt atcelti. Juridisko jautājumu... Ļoti gribas izteikt atzinību Juridiskajai komisijai, ka ļoti precīzi novērtēja šos juridiskos jautājumus, bet es tomēr gribētu nedaudz arī skart būtību. Būtība ir tomēr tik vērtīga, ka šeit būtu jādomā.

Tātad - kas ir parādījies. Šajā likumprojektā it kā ir diezgan daudz strīpiņu, bet paskatīsimies šajās strīpiņās, kas tad ir labots attiecībā pret iepriekšējo likumprojektu! Tātad parādās jauns termins - labības pārstrāde, kas nebija, un dažos pantos, kuri šeit ir pārrakstīti, ir vienkārši ielikts šis vārds "pârstrāde". 4.panta 7.punkts ir papildināts pēc šā termina "pârstrāde" ieviešanas tieši tā: prognozēt un analizēt pārstrādātās labības produkcijas rezultātus. Kas te ir domāts un kādā veidā tas ir iespējams, - to ir diezgan grūti pateikt. 7.panta 7.punkts ievieš, manuprāt, diezgan nepārdomātu, ļoti smagu jaunu normu. Tātad šis punkts paredz to, ka, lai nodrošinātu labības bilanču sagatavošanu, ikvienam labības ražotājam katru gadu līdz 1.oktobrim jāiesniedz Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas rajonu lauksaimniecības departamentiem deklarācijas par saražotās labības daudzumu, un tā tālāk līdz 15.datumam to visu apkopo. Tātad visiem labības audzētājiem - šeit vairs nav runas par kooperatīvām sabiedrībām, lielākām saimniecībām, pēc aprēķina šis punkts varētu attiekties apmēram uz 150-170 tūkstošiem cilvēku, - tātad līdz 1.oktobrim viņiem visiem ir jābrauc, jāved šīs atskaites uz departamentu. Ne šīs formas apstiprinātas, nekas. Manuprāt, statistikas vākšana normāli ir jārisina caur statistikas sistēmu un caur pagastiem. Piemēram, es pats, kā zemnieks, šogad uz Jauno gadu aizpildīju gan gada pārskata lapu, kur viss bija, gan statistikas atskaiti, kur precīzi bija uzrādīti gan hektāri, gan novāktās platības, gan viss cits. Tātad, manuprāt, tas ir tomēr ļoti liels apgrūtinājums - un arī nepamatots. Ja tas tiek saistīts, piemēram, ar labības bilances sastādīšanu. Varētu būt tātad... Lai precīzāk labības bilanci sastādītu, protams, ir vajadzīgi precīzāki dati, tātad šī atskaite jāiesniedz līdz 1.oktobrim, bet lasām tanī pašā 1.pantā - līdz 1.oktobrim ir jābūt jau sastādītai labības bilancei, kura līdz 1.novembrim ir jāapstiprina valdībai. Tātad šie dati šai bilancei nav principā izmantojami. Kāpēc tad tiešām likt tādu apgrūtinājumu cilvēkiem - vēlreiz braukāt, sniegt nez kādas atskaites?

Tātad vēl viens jautājums - tirdzniecības organizācija. Tātad šeit parādās termins... Līdz šim ir jāreģistrējas tirgotājiem, tātad tiem, kas nodarbojas ar labības produktu tirdzniecību. Tagad tiek paredzēts, ka arī pārstrādātājiem šeit būs daudzi apgrūtinājumi. Labi, - ja tas attiecas uz lielajiem,

kontrolēsim, skatīsimies, ja tiešām šī funkcija ir vajadzīga, bet principā tas skar arī visus citus pārstrādātājus, tos, kas labību pārstrādā. Piemēram, kooperatīvajās sabiedrībās šobrīd ir dzirnavas, kas maļ pašpatēriņam, - un tā tālāk, nekas tāds šeit nav atrunāts, tas skar atkal ļoti lielu skaitu sīko dzirnavu, kas strādā vairāk pašpatēriņam - un tā tālāk. Nu, ja mēs spējam kontrolēt un uzskaitīt, - nu, tad varētu arī šo lietu darīt.

Un pēdējais pants. Tātad tas ir tieši tas pants, kurā ir izdarītas izmaiņas. Gribu atgādināt, ka Saeimā šis likumprojekts tika skatīts. Un, kad iesniedzēji, toreizējie šā likumprojekta iesniedzēji, vērsās pret to, pret labības reģionālās izlīdzināšanas fondu, šiem 3%, bija divi panti, tātad izsvītrot šo reģionālās izlīdzināšanas veidošanu un pēc tam arī sadali. Izsvītrot to, ka tāda vispār ir vajadzīga. Divus pantus. Un, kā saka, paldies Dievam, ka izdevās šo pantu neizsvītrot. Pagājušajā gadā Latgale no šā reģionālās izlīdzināšanas fonda saņēma pa 7 latiem par hektāru pagastos, kur zemes novērtējums bija zem 40 ballēm. Šogad šī reģionālās izlīdzināšanas sistēma ir jāattīsta tālāk, jāpilnveido, varbūt skarot arī citus rajonus, ne tikai Latgales kaut kādas malienes, kas ir tālāk no pārstrādes centriem, - un tā tālāk. Un vēl kas ir tomēr būtiski: ja jau šo likumu maina, tad šeit ir tomēr vēl ļoti daudz problēmu, jo likums ir pieņemts 1992.gadā un pa šo laiku ir mainījies diezgan daudz kas. Piemēram, tad, kad ir izdarītas šīs izmaiņas, ir pavisam aizmirstas tādas lietas, kas šobrīd principā ir pretrunā ar visām šīm esošajām likumdošanām. Tātad šeit, piemēram, Labības biroja padomes veidošanā figurē Ārējās tirdzniecības ministrijas pārstāvis. Tāda ministrija nepastāv jau labu laiku. Arī citos jautājumos. Piemēram, šeit ir arī piedāvāts Labības birojs, lietot, it kā pašreiz lietot šo terminu "pârraudzība". Šis termins, protams, šobrīd ir precīzāks, bet to jau nosaka arī cita likumdošana, un Kabinets ir apstiprinājis, kā pārraudzībā atrodas Labības birojs, bet šeit ir noticis arī būtisks svītrojums - ir izsvītrota bezpeļņas organizācija, tātad Labības birojs strādā ar valsts labības rezervi. Ja tas nav bezpeļņas organizācija, tad parādās problēmas sakarā ar nodokļiem. Manuprāt, arī šis izsvītrojums nav īsti pamatots, tas rada vairāk problēmu nekā labuma. Neiedziļinoties vēl daudzās niansēs, kas ir šajos labojumos, es tomēr uzskatu arī principā tos par nepamatotiem - ne tikai no juridiskā viedokļa, bet arī neredzu tiem loģiku un pamatojumu. Paldies par uzmanību, un aicinu noraidīt.

Sēdes vadītājs. Vai vēl ir pieteikušies runātāji? Nav. Godātie deputāti, viens no sēdes vadītāja uzdevumiem ir uzturēt zālē kārtību, un tas ir vajadzīgs, lai deputāti varētu dzirdēt un sekot līdzi tam, kas notiek uz tribīnes un ko saka sēdes vadītājs par balsojumiem un tā tālāk. Man liekas, es saprotu, ka ir ļoti svarīgi jautājumi, kurus vajag apspriest, un visu to var apvienot, ja to dara blakustelpā, un mēs vienu minūti pirms katra balsojuma varbūt pagaidīsim, lai visi deputāti var ienākt iekšā, bet zālē tomēr galvenokārt sekosim tam, kas notiek uz tribīnes.

Lūdzu, balsosim par Saeimas Prezidija atzinumu! Jūs visi dzirdējāt šeit argumentus par šiem noteikumiem, bet jūsu attieksme ir izsakāma, tikai balsojot par iesniegto Saeimas Prezidija atzinumu - nodot šos Ministru kabineta noteikumus "Par grozījumiem likumā "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi"" Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija. Lūdzu, balsosim par šo atzinumu! Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 10, pret - 50, atturas - 17. Ministru kabineta noteikumi nr.7 "Par grozījumiem likumā "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi"" noraidīti.

Nākamais ir likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par apdrošināšanu"". Arī tie ir Satversmes 81.pantā noteiktajā kārtībā iesniegtie Ministru kabineta noteikumi. Vai par Saeimas Prezidija atzinumu ir kādas iebildes, citi priekšlikumi? Nav. Līdz ar to Saeima nolemj to nodot Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju"". Ministru kabinets to iesniedz kā noteikumus, izdotus Satversmes 81.panta kārtībā.

Anna Seile - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība. Lūdzu!

A.Seile (LNNK).

Cienījamais Prezidij! Godājamie deputāti! Latvijas Nacionālās neatkarības kustība un Nacionālais bloks ir vienojušies neatbalstīt šī likumprojekta nodošanu komisijām, gribu motivēt iemeslu - kāpēc. Mantojumā no sociālisma bija tikai divu veidu īpašumi - valsts īpašums un kolektīvais īpašums, un šis bija viens no pirmajiem likumiem, kurā noteica šī kolektīvā īpašuma privatizācijas kārtību. Visi jautājumi ir jau sakārtoti likumā par kolhozu un zvejnieku kolhozu privatizēšanu, un tāpēc nebūtu vajadzīgs tagad ieviest jaunus noteikumus, dodot iespēju saglabāt šo kolektīvo īpašumu, to nepersonificējot. Esošajā likumā ir iestrādātas normas, ka katram sabiedrības loceklim vai klientu sabiedrībām ir iespējams privatizēt konkrētus objektus. Ja sabiedrības locekļi vēlas kādu īpašuma daļu privatizēt, tad tas ir iespējams jau šajā likumā noteiktajā kārtībā. Un ar šo iegūto īpašumu, kurš jau ir personificēts, viņi var apvienoties un turpināt strādāt jaunizveidotajā SIA vai paju sabiedrībā. Ja gadījumā šis likums tiek pieņemts, tiek izjaukta šī līdzšinējā kārtība - nav skaidrības, kā tiks atmaksātas šīs kapitāla daļas tiem, kuriem viņas jau ir aprēķinātas. Kamēr šī kārtība nav atrisināta, šāds likums nevar darboties. Citādi tas izraisīs laukos lielas pretrunas. Tāpēc aicinu nobalsot šo ierosinājumu.

Sēdes vadītājs. Edvīns Kide - Tautsaimnieku politiskā apvienība. Lūdzu!

E.Kide (TPA).

Cienījamo Prezidij! Cienījamie deputāti! Es tomēr uzskatu, ka šī likuma panta labojuma trūkums līdz šim ir izsaucis lielas pretrunas laukos un nestabilitāti SIA un paju saimniecībās un ir nodarījis jau līdz šim laikam lielu kaitējumu, jo pašlaik, ja saimniecība ir nostabilizējusies, tad, ja kāds no paju biedriem pēc pastāvošā likuma ierosina ar zināmu paju skaitu privatizēt ļoti svarīgu šīs saimniecības objektu, - vai nu tas ir gateris, vai tā ir kalte, vai tas ir kāds cits objekts, - tad arī pēc šī likuma tūdaļ nav nekādas atraides un šī privatizācija ir jāveic. Lūk, tā saimniecībai, kura ir nostabilizējusies, var daļu pa daļai atvienot, un saimniecība beidz pastāvēt. Mums pašlaik, ja es nemaldos, ir tikai ap 100 šādas lielākas saimniecības, paju saimniecības, palikušas. Ja šis likuma pants turpinās darboties, tad mēs viņas sadalīsim sīkreizinātājos. Lūk, tāpēc arī ir šie grozījumi, kas paredz, ka jālemj par atdalīšanu, par noteiktas īpašuma daļas atdalīšanu, pašiem īpašniekiem, tas ir, tiem, kam pieder šī saimniecība, nevis vienai personai, kura varbūt ir sarunājusi ar rīdziniekiem, kas nāks, to gateri privatizēs un izņems no šīs saimniecības. Es uzskatu, ka ļoti pareizs ir šis labojums - jālemj ir īpašniekiem, vai viņi atdod vai viņi neatdod, jo arī viņi ir īpašnieki, arī viņu īpašums ir svēts. Nevar dalīties īpašumi divās daļās - vieni, kuriem tas ir svēts, tas ir, individuālajiem, un otri, kuriem pieder kopējais SIA īpašums, kas vairs nav svēts. Un es aicinu balsot par šī likumprojekta nodošanu komisijai un pilnveidošanu. Paldies.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, Pēteris Tabūns - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība.

P.Tabūns (LNNK).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Nu mēs nonākam pavisam interesantā situācijā. Kides kungs gan ar savu komandu visu laiku ir sacījis, ka viņš atbalsta laukus par katru cenu, ka pat Zemnieki neatbalstot tik daudz kā viņš, bet nu ir pavisam interesanta situācija. Labi, ka līdz šim

cilvēki jau ir saņēmuši savu saimniecību, savu zemi, jo, ja būtu nonākusi tāda situācija līdz šim brīdim un tāds noskaņojums, kādu pašlaik Kides kungs arī pauž un kāds ir šeit paredzēts likumprojektā, tad vispār kolhozi pastāvētu. Jūs nobalsotu par kolhozu pastāvēšanu. Tātad kolhozi un šīs padomju saimniecības turpinātu pastāvēt. Paklausieties - kur tad mēs ejam? Es atrodos šajā SIA, jūs man aizliedzat rīkoties tā, kā es vēlos, bet piespiežat mani atkal atrasties šajā kolhozā. Cilvēki mīļie, kas tie par priekšlikumiem? Tātad saglabāsim kolhozus atkal? (No zāles deputāts E.Kide: "Klausies, vajag izlasīt vispirms!")

Sēdes vadītājs. Deputāts Zaščerinskis - Tautsaimnieku politiskā apvienība. Lūdzu!

J.Zaščerinskis (TPA).

Cienījamie kolēģi! Lai nebūtu pārpratumu, es gribētu precizēt Tabūna kunga šeit izteikto. Neviens jau neliedz individuāli izstāties, strādāt vai nestrādāt kooperatīvajā sabiedrībā...

Sēdes vadītājs. Godātie... Es ļoti atvainojos deputātam Zaščerinskim un aicinu - lūdzu ievērot klusumu zālē, bet sarunas organizēt blakustelpā.

J.Zaščerinskis. Šis labojums nekādi neiespaido likumu par zemes privatizāciju. Zemes īpašuma atgūšana, kā to paredz likums par zemes privatizāciju, tā arī paliek spēkā, bet šis labojums koriģē vienu būtisku lietu. Mums tomēr dzīve un pieredze rāda, ka šinīs apstākļos ļoti daudzi bijušie īpašnieki, pat saņemot zemi... Ja viņiem nav pamatlīdzekļu, nav tehnikas un nav par ko viņu iegādāties, tad zeme paliek neizmantota, un tajā pašā laikā arī neeksistē vairs paju sabiedrība vai SIA, kurai šis zemnieks šo zemi varētu vai nu iznomāt, vai iestāties tajā tā, kā mēs esam Zemes reformas likumā paredzējuši. Savukārt, pastāvot šim likumam par privatizācijas noteikumiem, ja no SIA vai paju sabiedrības privatizē vienu tehnoloģisko vienību, kas varbūt uztur pie dzīvības šo SIA, tad viņa ir spiesta izputēt; zaudē visi - strādājošie un zemes īpašnieki, kas nespēj to zemi momentā apstrādāt, un labuma nav nevienam. Tāpēc es tomēr gribētu aicināt nodot šo Ministru kabineta iesniegto likumprojektu izskatīšanai komisijā. Paldies.

Sēdes vadītājs. Gundars Bērziņš - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

G.Bērziņš (LZS).

Es arī aicinātu tādā formā, kā viņš ir iestrādāts, noraidīt, jo tad viņš ir spēkā kā likums, un, ja mēs gribam Saeimā strādāt, tad uzskatu, ka ir iespējas strādāt, jo šis kolhozu privatizācijas likums tomēr ievērojamu laiku atpakaļ tika pieņemts. Jaunā privatizācijas pakete jau ir ievērojami pilnīgāka - tur ir iekšā mehānismi, kā piespiest šo privatizētāju vai vismaz prasīt, ielikts mehānisms par ražošanas profila saglabāšanu, par darba vietu saglabāšanu un tā tālāk. Es uzskatu, ka šis formulējums un šis likums ir labojami, un šeit ir ko likt iekšā, pie viņa var strādāt. Bet šinī formā viņš šobrīd ir kā likums un strādā līdz tam brīdim, kamēr šīs izmaiņas tiek pieņemtas un principā šis process tiek apturēts. Piemēram, pieņemot šo normu, nav noteikti arī nekādi pārejas noteikumi. Jo tagad tikai sapulce lemj, vai var nodot šo privatizācijai vai ne. Kas notiek ar tiem procesiem, kas ir sākumā?

Kides kungs gan teica, ka nav nekāda aizsardzības mehānisma, bet Seiles kundze to jau labi pamatoja. Ja ir šis pieteikums, tad paju sabiedrības valde izsludina šā objekta privatizāciju un dod mēnesi laika pieteikties arī citiem, un, ja citi piesakās, tātad arī šie īpašnieki... Te jau ir tas galvenais, te jau bija runa par to, ka strādā. Zaščerinska kungs saka, ka strādāt var. Var arī nestrādāt, bet te jau galvenais ir tas, ka katram tam paju īpašniekam ir šī īpašuma daļa. Un ko tagad darīsim, ja šī paju sabiedrība pašreiz nestrādā tik labi? Ja iet, kā saka, uz putēšanu un ja šī

te paju sapulce nepieņem lēmumu? Tātad visu šo īpašnieku daļas ir apdraudētas, bet viņš aizsargāt tās nevar. Jo galvenais jau nav - strādāt vai nestrādāt. Tā ir iepriekšējā, varbūt sociālisma, attieksme pret darbavietu vai kas. Šobrīd ir kaut kāds īpašums, un galvenais, lai arī šajā paju sabiedrībā šie īpašnieki šo īpašumu sadalītu un turpinātu arī strādāt. Tāpēc es domāju, ka šeit pret to, ka šis likums varētu tikt skatīts, nav nekādu iebildumu, bet kā likuma spēks, manuprāt, viņš būtu noraidāms.

Otrs - sapulces sasaukšana. Tie, kas kaut cik ir saistīti ar lauksaimniecības sabiedrībām, zina, ka sapulču sasaukšana kvoruma dēļ ir apgrūtināta vai arī praktiski neiespējama. Lielākajā daļā, pat būtiskus jautājumus lemjot, tur ir noteikts skaits, kas ir nepieciešams. Daļa šo paju ir mantiskās pajas, un šie īpašnieki varbūt dzīvo tālāk un neierodas šinīs sapulcēs, un tad šī lieliskā prakse ir ļoti apgrūtināta. Tātad principā, manuprāt, šis process tiek apturēts pilnīgi uz nulli. Tas ir viennozīmīgi, jo, ja ir šis pieteikšanās termiņš, tad tagad katrs piesakās, un par katru ir jāsasauc šī sapulce, lai sapulce pieņem kaut kādu kopīgu lēmumu, bet sapulce jau to, kādā veidā saglabāt īpašumu, var lemt arī citādā formā, jo šis īpašums ir formējams šinīs grupās, nedalāmajās vienībās. Un, ja paju sabiedrībai tas ir vajadzīgs un ja tas ir kaut kāds liels komplekss, kas strādā, tad viņš arī tiek noformēts šinī nedalāmajā un tad viņu ir grūtāk paņemt, tāpēc ka ir vajadzīgs ievērojams līdzekļu daudzums. Un tad var arī uz tā bāzes, ja kāds pretendē, tad īpašnieki var aizsargāt šo savu kopdarbības iespēju - viņi apvienojas, izveido uzņēmējdarbības formu un personificē šo īpašumu.

Otrs. Es tomēr domāju, ka šī te saruna pašreiz varbūt ir arī tāpēc, lai atvirzītu, lai varbūt runātu par kaut kādām problēmām, cilvēku sāpēm, bet nerisinātu pašas galvenās problēmas, kas ir jārisina. Šeit nav ko šobrīd laukos dalīt šos cilvēkus - zemnieki, kooperatīvi, paju sabiedrības. Manuprāt, pirmām kārtām ir jādomā, kā izdzīvot viņiem visiem, jo mēs redzam, ka šobrīd tā arī nav parādījies presē, kad tiks izmaksātas pagājušā gada dotācijas. Par labības tirgu mēs iesniedzām kaut kādus nebūtiskus labojumus, bet dotācijas par trešo kvartālu neesam samaksājuši. Kurš tad šobrīd ir tas pirmais darbiņš, kas ir jādara? Kas ir pirmais darbiņš arī paju sabiedrību privatizācijā? Dotācijas nav saņemtas.

Uz Jauno gadu kāds bija stāvoklis? Gads beidzas, cilvēkiem algas nemaksātas... Paju sabiedrībās jau ir šī uzskaite. Tur arī lielākā daļa šo te dotāciju aiziet. Kāds pienāca Jaunais gads? Cilvēkiem algas nemaksātas, un arī valsts nesamaksāja aprēķinātās subsīdijas. Un, manuprāt, te nevajadzētu vis dalīt, bet tomēr skaidri un gaiši pateikt, kad šo naudiņu cilvēki saņems. Jo tad jau nav iespējams ne vienā, ne otrā formā... nevienam nav iespējams izdzīvot. Manuprāt, būtu jādara viss, lai neatkarīgi no šīs uzņēmējdarbības formas laukos varētu zemnieki, ražotāji, izdzīvot. Un tas tomēr būtu pirmais, nevis kaut kādas dalīšanas vai atkal šķirošanas - vieni labie, otri sliktie. Es aicinātu tomēr noraidīt un pēc tam viņu iesniegt kā šo projektu. Es pieļauju, ka tiešām ir iespējams strādāt un viņu uzlabot, jo šobrīd mums šī prakse un zināšanas likumdošanā ir varbūt ievērojami plašākas, nekā tas bija, pieņemot šo likumu. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Debates pabeidzam. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par Ministru kabineta noteikumiem nr. 9, kuri izdoti Satversmes 81. pantā noteiktajā kārtībā, "Par grozījumiem likumā "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju"", par šo noteikumu nodošanu Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai. Un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija. Balsojam. Lūdzu rezultātu. Par - 46, pret - 26, atturas - 6. Šie Ministru kabineta noteikumi nr. 9 tiek nodoti Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai un tiek noteikts, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par cukuru"". Ruta Marjaša - Juridiskās komisijas vārdā, "Latvijas ceļa" deputāte. Lūdzu!

R.Marjaša (LC).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Diemžēl Juridiskā komisija arī šo likumu izskatīja un atrada, ka arī šis likums Ministru kabinetā ir pieņemts pretrunā ar Satversmes 81. panta noteikumiem. Šeit ir izmainīti tekstā vārdi...

Sēdes vadītājs. Esiet tik laipni, lūdzu, klusāk! Un arī referenti lūdzu mikrofonam tuvāk un skaļāk.

R.Marjaša. ...Ir izmainīti vārdi - "Lauksaimniecības ministrijai" ar vārdiem "Zemkopības ministrija" un arī vārds "valdība" ar "Ministru kabinetu". Cienījamie kolēģi! Tas, protams, ir sīkums, bet arī sīkumos nedrīkst pārkāpt Satversmi, un tādēļ es piedāvāju balsot pret šā likuma nodošanu komisijām. Bez tam man gribētos izmantot šo iespēju un ieteikt saviem kolēģiem, juridiskajam dienestam, Ministru kabinetā rūpīgāk un uzmanīgāk izskatīt dokumentus, kas tiek likti Ministru kabineta galdā. Paldies.

Sēdes vadītājs. Vai vēl ir pieteikušies deputāti runāt? Nav. Debates pabeigtas. Lūdzu, balsosim par Satversmes 81. panta kārtībā izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem nr.13 "Par grozījumiem likumā "Par cukuru"", par to nodošanu Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 7, pret - 59, atturas - 7. 81. pantā noteiktajā kārtībā izdotos noteikumus nr. 13 "Par grozījumiem likumā "Par cukuru"" Saeima noraida.

Tālāk Ministru kabineta noteikumi nr. 14 "Par zvērinātiem revidentiem". Deputātiem iebilžu vai citu priekšlikumu nav. Līdz ar to Saeima nolemj nodot šos noteikumus Budžeta un finansu (nodoļu) komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Nākošais likumprojekts - "Par vērtspapīriem". Ministru kabineta noteikumi nr. 10 arī Satversmes 81.pantā noteiktajā kārtībā izdoti. Vai ir iebildes pret Saeimas Prezidija atzinumu? Citu priekšlikumu arī nav. Līdz ar to Saeima nolemj nodot tos Budžeta un finansu komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par akciju sabiedrībām"" -Ministru kabineta noteikumi nr. 16. Ojārs Kehris - Budžeta un finansu (nodokļu) komisijas priekšsēdētājs, "Latvijas ceļa" deputāts. Lūdzu!

O.Kehris (LC).

Godātais priekšsēdētāj! Godātie kolēģi deputāti! Šos grozījumus ir paredzēts nodot Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai, un, ja raugās no formālā viedokļa, tas būtu arī pareizi, jo parasti šis likums ir šai komisijā. Bet šis konkrētais grozījums ir saistīts ar iepriekšējo jautājumu, proti, ar jautājumu par vērtspapīriem. Būtība ir likumprojektā "Par vērtspapīriem", un pēc tam tiek paredzēti nelieli grozījumi likumā "Par akciju sabiedrībām". Tāpēc mūsu priekšlikums būtu šo nodot Budžeta komisijai. Es esmu šo jautājumu saskaņojis arī ar Zaščerinska kungu, kas vada Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisiju. Paldies.

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Tad Saeima pieņem lēmumu - nodot to Budžeta un finansu komisijai - un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par bezpeļņas organizāciju"", Ministru kabineta noteikumi nr. 12. Vai par Saeimas Prezidija atzinumu ir kādas iebildes deputātiem? Aija Poča - "Latvijas ceļa" deputāte. Lūdzu!

A.Poča (LC).

Cienījamā Saeima! Šis ir līdzīgs gadījums kā tikko iepriekš minētais likumprojekts par vērtspapīriem un "Grozījumi likumā "Par akciju sabiedrībām"". Šie grozījumi par bezpeļņas organizācijām ir saistīti ar nākošo likumprojektu par biržām. Un, tā kā tur vadošā komisija būs paredzēta Budžeta un finansu komisija, mēs lūgtu arī šo likumprojektu nosūtīt mūsu komisijai kā atbildīgajai komisijai.

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Tātad Saeima nolemj nodot Ministru kabineta noteikumus nr. 12 "Par grozījumiem likumā "Par bezpeļņas organizāciju"" Budžeta un finansu komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par biržām". Ministru kabineta noteikumi nr. 11. Vai ir kādas iebildes vai citi priekšlikumi? Nav. Līdz ar to Saeima nolemj nodot šos noteikumus Budžeta un finansu komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem Ministru kabineta 1994. gada 30. augusta noteikumos nr. 177 "Ârstniecības noteikumi"". Vai deputātiem ir iebildes? Citi priekšlikumi? Nav. Līdz ar to Saeima nolemj to nodot Sociālo un darba lietu komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Par grozījumiem likumā "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā"".

Māris Gailis - Ministru prezidents. Lūdzu!

M.Gailis (Latvijas Republikas Ministru prezidents).

Cienījamais priekšsēdētāja kungs! Cienījamie kolēģi! Satversmes 81. pantu valdība izmanto, lai risinātu steidzamus un neatliekamus jautājumus. Par vienu no tādiem mēs uzskatījām arī tā saukto "KEČ"mâjās dzīvojošo cilvēku problēmu risināšanu. Tanī sakarā tika sagatavoti labojumi likumā "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā", un tas tika darīts lielā steigā, lai paspētu šos noteikumus pieņemt vēl līdz 1. janvārim, zinot, ka valdība ir ļoti aizņemta ar budžeta gatavošanu, kuru mēs šeit pieņēmām tikai 22. decembrī, un tanī sakarā man ir jāatzīst, ka "Latvijas ceļa" un Tautsaimnieku politiskās apvienības koalīcijas valdības darbā ir iezagusies kļūda. Mēs konstatējām, ka grozījumi šajā likumā nav pietiekamā saskaņā ar jau pieņemtajiem likumiem, un tādēļ ierosinām noraidīt šos 81. panta kārtībā pieņemtos noteikumus. Valdība ir sagatavojusi un tuvākajās dienās iesniegs parastajā kārtībā likumprojektu, kas noregulēs tā saukto "KEČ" māju problēmu. Paldies par uzmanību! (No zāles deputāts M.Budovskis: "Vai tā ir domāšanas kļūda? Ministru prezidents M.Gailis: "Steigas." Deputāts M.Budovskis: "Gadās...")

Sēdes vadītājs. Vai ir pieteikušies debatēs deputāti? Gundars Bērziņš - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

G.Bērziņš (LZS).

Protams, būtu labi, ja valdības darbā būtu tikai viena kļūda. Tad viss būtu ļoti labi. Bet, mūsuprāt, tieši šis varbūt ir viens no tiem darbiņiem, kuru varētu atbalstīt. Jo šeit jau nav runa tikai par šīm "KEČ" mājām, te ir mēģinājums beidzot tomēr atrisināt militārpersonu uzturēšanās jautājumus mūsu valstī. Un šie labojumi principā atbilst šā likuma - likuma par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu - prasībām, papildina to. Manuprāt, šis jautājums ir jārisina. Nevajadzētu to atlikt. Es aicinu atbalstīt valdības iniciatīvu un pieņemt, jo tad, ja tik daudz... tātad valdība pieņēma šos 16; ja Saeima 3 noraida, atzīst par absolūti nepamatotiem, tas jau ir saistīts... Tātad Saeima pilnībā neuzticas valdībai. Jo tik lielu atbirumu nevienai valdībai tomēr... arī Latvijas laikā 81. panta kārtībā tika pieņemts, arī Birkava kunga valdības laikā, bet tik nekvalitatīvu rādītāju nebija nevienai valdībai. Tas ir tomēr lielā mērā saistīts arī ar uzticību valdībai, ja valdība iesniedz. Jo pirmais, ko mēs arī šodien nedzirdējām, - ka 81. pants liek pamatot šo neatliekamo vajadzību. Valdība jau uzskata praktiski par nevajadzīgu par to runāt. Anotācijas ir pavisam par citu tēmu, tātad principā nerunā par šo neatliekamo vajadzību. Es tomēr šo noraidīšanu saskatu kā ļoti būtisku. Saskatu to jautājumu, ka šī valdība strādā ļoti nekvalitatīvi un Saeima neatbalsta šīs valdības darbu. Tāpēc es aicinu atbalstīt valdības pieņemtos noteikumus.

Sēdes vadītājs. Viesturs Pauls Karnups - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība.

V.P.Karnups (LNNK).

Cienījamie kolēģi! Es arī aicinātu Saeimu nenoraidīt šos grozījumus un nodot tālāk atbildīgajai komisijai. Šeit es varu tiešām piekrist mūsu Satversmē 81.pantā izteiktajām domām par neatliekamo vajadzību. Šīs izmaiņas jau sen vajadzēja pieņemt, lai varētu beidzot militāristu un viņu ģimenes locekļu uzturēšanos Latvijā sakārtot. Lai ne tikai ar instrukcijām vai citu zemāk stāvošu normatīvo aktu, bet tieši ar likumu var šo lietu regulēt. Es domāju, ka tas, ka valdība pieņem ik pa brīdim tiešām labus un vērtīgus likumus vai noteikumus un tad sabīstas, ka faktiski viņi ir pieņēmuši kaut ko, kas ir Latvijas labad, ka nobīstas un tūlīt nāk, stāv tribīnē un saka: "Nç, nē, mēs tā īstenībā nedomājam!", vienkārši paliek absurds. Šie noteikumi sakarā ar grozījumiem likumā par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā ir tapuši ministrijā, Iekšlietu ministrijā, tie ir pārdomāti, izsvērti un tieši atbilst šodienas vajadzībām. Tos vajadzētu laist, lai tie darbojas, un, ja ir kāda precizēšana vajadzīga, tad to var izdarīt komisijās. Es aicinu balsot par šo noteikumu nodošanu komisijai. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītājs. Mārtiņš Ādams Kalniņš - Latvijas Zemnieku savienība. Pēc tam - Ilga Grava-Kreituse.

M. Ā.Kalniņš (LZS).

Godājamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Pēc iepriekšteiktā spriežot, mums prasa, lai mēs ticam, ka Ministru kabinets nezina, ko viņš dara. Es domāju, ka tas tā nevar būt. Ministru kabinets strādā labi, un viņi būtībā nokārto sen nenokārtotu jautājumu. Varbūt tas nav ideālais atrisinājums, bet tad to var tālāk arī komisijā pieslīpēt, ka šis likums darbojas, un tad var redzēt, vai ir kādi vājie punkti, kurus vajadzētu labot.

Gribu atgādināt, ka jau 1993. gada rudenī bija iesniegti līdzīgi likumprojekti un tie tika marinēti, it kā esot jāgaida Pavalstniecības jeb Pilsonības likums, jo tad viss nākšot kopā. Ir pagājis ļoti ilgs laiks, un tie cilvēki, par kuriem ir runa šeit, cilvēki vien ir, un viņiem arī pienākas kaut kāda jautājuma nokārtošana, lai viņi bezgalīgi "nekarājas gaisā", jo nezina, kas ar viņiem notiks. Tādēļ es iesaku atbalstīt šo projektu un nodot komisijai, lai tad tas stājas spēkā, un vēl pieslīpēt, kādas tad būtu tās lietas, kuras būtu jālabo. Bet man liekas, ka pamats tam ir labs. Pateicos!

Sēdes vadītājs. Ilga Grava-Kreituse - Demokrātiskā partija. Pēc tam - Andrejs Panteļējevs.

I.Grava-Kreituse (DP).

Es jau pašā sākumā gribu teikt, ka aicinu deputātus balsot pret šo likumprojektu, kas ir pieņemts 81. panta kārtībā. Un pirmais. Kāpēc? Tāpēc, ka tikko kā Nacionālā bloka viena daļa uzstāj, ka ir jāatliek likums par bijušajiem PSRS pilsoņiem. Tad kāpēc jūs gribat pieņemt mazu kripatiņu, ja nav "galvas" likuma? Ko tad jūs gribat - vai rokas bez rumpja un galvas? Rokas vienas pašas neko nevarēs izdarīt. Tāpēc es te saskatu tikai nākamo gājienu. Tad, kad būs nodots komisijai un Endziņa kungs būs izlabojis šo likumprojektu tā, lai tas būtu normāls, jūs atkal aicināsit šo likumprojektu atlikt un neskatīt tālāk vai bloķēsit tā balsošanu. Tāpēc vajag ļoti paškritiski izvērtēt un izdomāt līdz galam, ja jau Ministru kabinets pielaiž tādu iespēju... (lai gan "pielaist" nav pareizi lietots vārds)... pieļauj tādu iespēju, ka mums viens tiek... otrs noraidīts pēc pašu pieprasījuma, taču Saeima nedrīkst sekot šim paraugam un rīkoties tieši tāpat - ik pa brīdim nākamo likumprojektu, kas nāk priekšā, atkal noraidīt vai atlikt tā izskatīšanu.

Tikai man ir viens cits jautājums un pārdomas, kas rodas, šodien klausoties, kā mums tiek pasniegti šie likumprojekti un kā mēs balsojam. Te nu būtu pienācis tas brīdis, kad beidzot kādam būtu jāatbild ar savu ierēdņa vietu par to, kā viņš ir strādājis, jo man šīs diskusijas ar Gaiļa kungu par Ierēdņu likuma nepieciešamību un izdalīto summu, un patēriņu ir bijušas šeit, man liekas, apnicīgas. Šoreiz būtu iespēja parādīt praksē, ka ierēdnis ar savu posteni... šoreiz gan ierēdņa kandidāts, kurš ir sagatavojis likumprojektu, kas ir pretrunā ar citiem Latvijas Republikā esošajiem noteikumiem un likumiem, saņem sodu atbilstoši Ierēdniecības likumam par nekvalitatīvi veiktu darbu. Un es lūgtu Gaiļa kungam to pasekot, lai tas notiek praksē, un arī informēt Saeimu un informēt sabiedrību, kā tad praktiski darbojas šis Ierēdniecības likums šinī konkrētajā gadījumā. Kāpēc tieši šinī konkrētajā gadījumā? Tāpēc, ka vienreiz ir jāsāk, un, otrkārt, arī tāpēc, ka tas nav likums tikai, kas skar Latviju un Latvijā dzīvojošos cilvēkus. Tas ir likums, kuram ir starptautiska rezonanse, un mēs nevaram tādā veidā spēlēties. Un arī ierēdņi nedrīkst tādā veidā strādāt, ka Latvijas starptautiskais prestižs tiek pakļauts šādam "sitienam".

Sēdes vadītājs. Andrejs Panteļējevs - "Latvijas ceļš". Tad Edvīns Kide un pēc tam - Alfrēds Žīgurs.

A.Panteļējevs (LC).

Cienījamais priekšsēdētāj! Cienījamie klātesošie! Es tiešām ļoti augsti novērtēju Mārtiņa Ādama Kalniņa rūpes par bijušo PSRS militārpersonu likteni te, Latvijā. Es tiešām ceru, ka viņš no sirds to dara un rūpējas par viņiem. Tāpat es dziļi novērtēju tos, kas sagatavoja šo likumprojektu. Patiešām tur ir momenti, kas ir jāatrisina. Gaiļa kungs jau savā uzstāšanās runā teica, ka tiešām "KEČ" māju problēma ir jāatrisina. Un ir jāatrisina to militārpersonu problēma, kuras atbilstoši mūsu 1991. gada 11. septembrī pieņemtajam likumam "Par Iedzīvotāju reģistru" nav reģistrētas Iedzīvotāju reģistrā. Tā tiešām ir problemātiska grupa, kurai nav tā reģistra zīmoga, un par to acīmredzot Ministru kabinets, es ceru, tuvākajā laikā iesniegs attiecīgu likumprojektu, kā noregulēt viņu stāvokli.

Kas attiecas uz pārējiem, tiem, kas ir demobilizēti šeit, sākot no 1944. gada, - un daudzi no viņiem pēc tam ir strādājuši civilajā darbā - un viņu ģimenes locekļiem, kurus arī skar šie noteikumi un kuri kopējā skaitā droši vien ir... Pat Šulca kungs vienā vietā aizrādīja, ka viņi ir gandrīz zem 200 000. Tad es domāju, ka būtu netaisni apgalvot, ka viņu stāvoklis ir "uzkārts gaisā". Viņu stāvoklis ir tāds pats, kāds ir visiem pārējiem tiem Latvijas iedzīvotājiem, par kuriem mēs pašlaik apspriežam šo likumu - bijušās PSRS iedzīvotāju likumu. Viņi ir reģistrēti,

viņu pasēs ir reģistra kvadrātiskais zīmogs, un viņu stāvoklis ir pilnīgi līdztiesīgs tiem 700 000 cilvēku, par kuriem mēs pašlaik spriežam likumu. Un, kā jūs zināt, šajā likumā, par kuru mēs spriežam, pašlaik tiek arī atrunāta attiecīgā robežšķirtne par militārpersonām. Likumā tātad ir 1990. gada 4. maijs. Un, protams, ir loģiski, ka mēs šodien to apstiprinājām otrajā lasījumā, tad ir loģiski, ka mēs arī turpinām šo, un līdz ar to faktiski ir noraidāmi šie Ministru kabineta noteikumi. Man diemžēl ir jāpiekrīt Gravas kundzes secinājumam, ka, no vienas puses, gribot izdarīt labu, tomēr sasteigtības pēc vai varbūt kāds ierēdnis arī apzinātas darbības pēc ir pielicis klāt tādu, kā saka, "bagāžu" ðim likumprojektam, kur ir politiskās sekas. Es domāju, ka arī pašlaik smaidošais Bērziņa kungs pats ļoti labi to novērtētu. Tā ka es lūdzu noraidīt šos noteikumus. Paldies!

Sēdes vadītājs. Es aicinu, uzrunājot deputātus no tribīnes, tiem kolēģiem, kuriem ir dažādi vārdi, bet vienādi uzvārdi, nosaukt arī vārdus!

Deputāts Edvīns Kide - Tautsaimnieku politiskā apvienība. Pēc tam - Alfrēds Žīgurs.

E.Kide (TPA).

Cienījamie deputāti! Tikko mēs šajā sēdē ar lielu balsu vairākumu apstiprinājām otrajā lasījumā likumu par bezvalstnieku un ārvalstnieku statusu Latvijas valstī. Lūk, šis likums, kuru lūdz noraidīt Māris Gailis un kurš tika pieņemts 81. panta kārtībā, ir pretrunā ar tikko otrajā lasījumā apstiprināto un manis nosaukto likumu. Tādēļ ir valdības prasība šo likumu, kas ir pieņemts 81. panta kārtībā, noņemt. Jā, jāatzīst, ka valdība ir pieņēmusi likumu kļūdaini, un arī Tautsaimnieku politiskajai apvienībai pašai vajadzēja konstatēt, ka likums ir kļūdains. Jautājums: vai kļūda radusies neapzināti, tas ir, nekompetences dēļ, zināmas ierēdņu nemācēšanas un nezināšanas dēļ, vai apzināti. Ja saliek visu kopā, šķiet, ka šoreiz valdībai šis likumprojekts ir ievirzīts apzināti, jo viņš sakrīt pilnībā. Tā galvenā tēze šajā likumā sakrīt pilnībā ar Karnupa kunga priekšlikumu par bezvalstnieku un ārvalstnieku statusu Latvijas Republikā, kuru Juridiskā komisija noraidīja. Un, lūk, tāpēc arī, manuprāt, Nacionālais bloks pašlaik balso par šo kļūdaino valdības likumu, ko pati valdība atsauc, jo viņa saturā ir tieši Nacionālā bloka, Karnupa kunga priekšlikums, kas faktiski... nevis kā Kalniņa kungs... gādā par tām bijušajām militārpersonām, lai šeit būtu kaut kāda sistēma, bet tas viņās rada trauksmi un bažas, jo šis iesniegtais likumprojekts paredz visām tām simttūkstoš personām mēneša laikā pieteikties PID, kas šo likumu ir izveidojis. Un, ja mēneša laikā PID viņus nespēj pieņemt un to rindu izlaist cauri, tad saņem, Kalniņa kungs, nevis nomierinājumu, bet, kā tur ir rakstīts, izraidīšanas rīkojumu no Latvijas valsts. Un tas attiecas uz visiem tiem, kuri nevis pēc 1992. gada 28. janvāra vai pēc 1990. gada 4. maija demobilizējušies, bet no 1944. gada. Tātad, lūk, kāds nomierinājums, Kalniņa kungs, ir! Un mums, kas cīnāmies par stabilitāti valstī - un es domāju, ka arī jūs cīnāties par stabilitāti valstī vai vajadzētu cīnīties - , protams, jāatzīst šī kļūda. Ādamsona kungs ir ļoti prasīgs pret saviem ierēdņiem, un, ja ir pozitīva darbība viņa resorā, tad tūdaļ ir uzslava un pamatota uzslava. Šoreiz es domāju, ka arī Ādamsona kungs būs konsekvents un ierēdņi, kuriem uzticas, kuriem vajadzētu uzticēties un kuri saņem samērā augstu algu, lūk, arī nedrīkst apzināti virzīt valdībai šādus likumprojektus, kuros varbūt, uzticoties viņiem, arī valdība zaudē savu autoritāti. Jāzaudē autoritāte ir ierēdņiem, un šādiem ierēdņiem, manuprāt, darbā nevajadzētu atrasties. Ne vienu reizi vien mums ir bijusi saskarsme ar Pilsonības un imigrācijas departamenta politiski traktētiem noteikumiem, kur šis Pilsonības un imigrācijas departaments grib pieņemt politiskus lēmumus, nepakļaujas tiesai un arī pašreiz iesūta valdībā, lūk, šādā veidā sagatavotus likumprojektus.

Es lasīju Zītara kunga anotāciju pie šī likumprojekta, un tur arī ir konstatēts, ka Tieslietu ministrija atzīst, ka šis valdībai iesniegtais likums neatbilst pastāvošajai likumdošanai. Tālāk ir rakstīts, ka Ārlietu ministrija arī atzīst, ka šis likumprojekts neatbilst ratificētajiem līgumiem ar

Krieviju, un tomēr Zītara kungs ar Šulca kungu iesniedz šo priekšlikumu. Kāpēc es tik gari runāju? Es runāju tāpēc, ka mums - valdībai un mums - visiem jāmācās, mums jābūt stingrākām prasībām no Saeimas puses pret valdību. Pilnīgi pareizi, tas ir tā, un arī valdībai jābūt stingrākām prasībām pret saviem ierēdņiem. Un es tādēļ vēlreiz uzskatu, ka valdības prasība noņemt šo likumu kā tādu ir pamatota.

Sēdes vadītājs. Alfrēds Žīgurs - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība. Pēc tam - Andris Ameriks.

A.Žīgurs (LNNK).

Godājamais Prezidij, godājamie kolēģi! Es noklausījos šo lekciju no Kides kunga, es nezinu, kādu amatu viņš ieņem valdībā, (Starpsauciens no zāles: "Slikti!") bet nu tie uzbrukumi, ko viņš veltīja Kalniņam, es domāju, ir ļoti nepamatoti. Vai, Kides kungs un jūs, pārējie, manījāt šodien ārpus Saeimas nama kādas demonstrācijas? Vai jūs redzējāt kādus plakātus un ko cilvēki prasa ārpusē šeit? Saprotams, mēs netaisām valdības politiku ārpus Saeimas nama, šeit valdība un Saeima taisa to politiku, bet tautas balss ir tur ārpusē, un jums arī vajadzēja to ievērot. Neilgi atpakaļ, tas ir, pirms Ziemassvētkiem, "Latvijas ceļš" šeit nāca šajā pašā tribīnē un teica: "Mçs krievus izvāksim ārā, un mums viņu likums līdz 31. būs izpildīts." Un to mēs visi atceramies. Un kur nu ir? Mēs tagad runājam, kur mēs viņus apmetināsim. Jā... Vai tas ir pareizi? Nē. Es domāju, ka tā jau mēs nevaram ceļot, tas ir "Latvijas ceļš" tie ceļotāji. Kāds ceļo iekšā Latvijā, bet ne ārā. Okupantiem šeit nav vietas. Un viņi ir okupācijas karaspēka cilvēki, un tiem ir jāatstāj. Pirms neilga laika Krievija izraidīja 400 ķīniešus, kas bija, tāpat kā šeit, Latvijā, bez atļaujas, bet, ja mēs gribam to darīt, tad mums jau ir bailes no krieviem. Viņi to pašu dara! Mums, latviešiem, mūsu jaunajām ģimenēm, šeit nav kur iesākt savu dzīvi, nav telpas. Nē, mēs gādājam priekš krieviem! Tas taču neiet! Man nav nekas pret tiem kā krieviem, bet esmu pret to, ka viņi lauž mūsu valsts likumus. Un to mēs nevaram pieļaut šeit!

Bet, domājot tālāk, man liekas, ka šī politika ir vienkārši vēlēšanu priekškampaņa, kurā ir domāts pavairot vēlētāju loku par labu tiem, kas šādus likumus izstrādā. Ka tas likums bija nepareizs, kā Kides kungs teica, un it kā no Nacionālā bloka nāk. Nē, tas nu nebija no Nacionālā bloka. Tas šeit, Saeimā, radās, un valdošā koalīcija, toreizējā, varēja katrā laikā to pārstrādāt un iztaisīt citādāk, un dabūt cauri. Tikai beidzamā laikā, kad mēs esam nākuši pie prāta, - es atgādinu, - tiešām, mēs esam nākuši pie prāta, un mēs varam tagad arī šo koalīciju veidot tā, ka tas būtu par labu visai Latvijai, nevis kādai atsevišķai partijai. Paldies.

Sēdes vadītājs. Andris Ameriks - Tautas saskaņas partija. Vai jūs 8 minūtes izmantosiet?

A.Ameriks. Paldies, man pietiks.

Sēdes vadītājs. Lūdzu!

A.Ameriks (TSP).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Mēs tik tiešām ilgi diskutējam par šo jautājumu un, kā Žīgura kungs teica, lasām lekcijas. Ir tik tiešām ļoti interesanti klausīties gan Mārtiņu Ādamu Kalniņa kungu, gan Žīgura kungu, kas nāk viens tātad pie mums... kuram ir liela Amerikas valsts pieredze, Vācijas valsts pieredze, un tik tiešām ir skumji klausīties arī par to, ka šie cilvēki, kuriem ir tik liela pieredze, dzīvojot ārzemēs, tomēr nespēj saprast to, ka ir jāsakārto likumdošana, ka ir jādzīvo pēc likumiem. Un šobrīd tie aicinājumi, par kuriem viņi saka... pirmkārt, aicina uz to, lai Saeima, lai mēs šeit akceptētu visas tās pretrunas, kas līdz šim valda un

valdīs vēl vairāk, un tik tiešām zināmas konjunktūras apstākļos šie kungi pirmām kārtām aicina uz pilnīgu haosu. Man šķiet šodien, ka tad, kad mēs izskatījām pašā sākumā Saeimas sēdē likumprojekta "Par bijušās PSRS pilsoņu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības, statusu" otro lasījumu, - ka arī šie kungi pilnībā atbalstīja to, ka to vajag atlikt. Tad ko mēs gribam šobrīd panākt? Mēs gribam panākt to, lai Latvijā praktiski nedarbotos likumi, lai mums būtu cilvēki, kuri praktiski nezina, ko viņi darīs rīt, un lai viņiem nebūtu zināms šis statuss. Un šeit Žīgura kunga tik tiešām pamācošā lekcija par to, ka krievi sūtīja un krievi ieteica... Runāsim konkrēti, - ir cilvēki, kas ir darījuši pāri, ir veikuši deportācijas, tiem ir jāsaņem sods pēc atbilstoša Latvijas Republikas Krimināl kodeksa, bet katram ir jānes personiska atbildība, un nerunāsim par tautu. Tāpat mēs nevaram runāt par vāciešiem, par amerikāņiem vai par kuru katru citu tautu. Mēs gribam dzīvot 20. gadsimtā, mēs gribam panākt to, lai mēs būtu civilizēta valsts. Un es pirmām kārtām aicinu arī pieņemt mūsu Saeimā - jo mēs esam 20. gadsimta valsts - civilizētus likumus, atbilstošus šodienas Eiropas un pasaules prasībām. Tad, lūk, - ja mēs to gribam, tad mums ir pilnībā jāpilnveido tas, par ko mēs šobrīd runājam. Tas, ka pie mums ir ierēdņi, kas nesaprot un kas strādā absolūti nepieņemami mums. Un es nezinu, vai tas ir jādara Saeimai. Tas pirmām kārtām ir jādara Ierēdņu pārvaldei - jeb kā sauc šo iestādi, kas to nosaka un kas pieņem atestāciju no valsts ierēdņiem? Es uzskatu, ka šim ierēdnim jeb šiem ierēdņiem ir jāsaņem sods, viņiem ir jānes atbildība par to, cik nekvalitatīvi tiek pieņemti šie likumi - ne tikai šis, bet arī tie trīs iepriekšējie, kas tika noraidīti. Mēs runājam konkrēti ne tikai par šo. Bet, ja mēs nespējam kvalitatīvi nodrošināt šo darbu Saeimā un ja mēs katru no šiem likumprojektiem izskatām vēl un vēlreiz, tad zināma vaina te ir jāuzņemas tiem ierēdņiem. Un es ceru, ka Gaiļa kungs vai arī Tupeša kungs, kurš ir šīs Ierēdņu pārvaldes vadītājs, ziņos Saeimā par to, kādi mēri tika pieņemti, lai turpmāk tas neatkārtotos.

Bet šis likumprojekts, kas ir pilnībā... šie noteikumi, kas ir pilnīgā pretrunā ar civilizētās pasaules prasībām... Mēs, arī kā Tautas saskaņas partijas frakcija, aicinām tos noraidīt.

Sēdes vadītājs. Viesturs Pauls Karnups - otrreiz. Esiet tik laipns, 3 minūtes izmantojiet, jo pēc tam ir pārtraukums.

V.P.Karnups (LC).

Cienījamie kolēģi! Mani uztrauc šie aicinājumi sodīt ierēdņus, kad lēmumu pieņem ministri. Lēmumu pieņem ministri! Ministri ir atbildīgi par savu rīcību. Un, ja mēs tagad sāksim sodīt ierēdņus par katru nepareizi pieņemto ministru lēmumu, tad kādu valsti mēs gribam celt? Ministrs ir atbildīgs. Ministru kabinets koleģiāli pieņem šos noteikumus, un viņi ir koleģiāli atbildīgi. Ja kādu vajadzētu sodīt, tad vajadzētu sodīt ministrus. Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par Satversmes 81. pantā noteiktajā kārtībā izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem nr. 226 "Par grozījumiem likumā "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā"", par to nodošanu Aizsardzības un iekšlietu komisijai un Ārlietu komisijai un noteikšanu, ka Aizsardzības un iekšlietu komisija ir atbildīgā. Lūdzu rezultātus! Par - 30, pret - 44, atturas - 11. Ministru kabineta noteikumus nr. 226 "Par grozījumiem likumā "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā"" Saeima noraida.

Lūdzu reģistrāciju! Pēc reģistrēšanās būs paziņojumi. Reģistrēsimies! Saeimas sekretāra biedru Zigurdu Tomiņu lūdzu nosaukt deputātus, kuri nepiedalās sēdē!

Godātie kolēģi, lūdzu uzmanību paziņojumam! Mēs šodien sveicam mūsu kolēģi Edvīnu Kidi dzimšanas dienā! (Aplausi.)

Z.Tomiņš (Saeimas sekretāra biedrs).

Nav reģistrējušies:

Vilnis Edvīns Bresis,

Andris Grots...

Sēdes vadītājs. Deputāts Grots ir zālē.

Z.Tomiņš.

Aleksandrs Kiršteins,

Ludmila Kuprijanova,

Aleksandrs Pētersons,

Andris Rozentāls,

Anta Rugāte,

Juris Sinka...

Sēdes vadītājs. Deputāte Anta Rugāte ir zālē.

Z.Tomiņš.

Joahims Zīgerists.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(Pārtraukums)

Sēdi vada Latvijas Republikas 5.Saeimas priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs.

Sēdes vadītājs. Vēlreiz lūdzu deputātus ieņemt vietas! Turpinām skatīt Prezidija ziņojumus. Likumprojekts "Par grozījumiem un papildinājumiem likumā "Par valsts pensijām"". Lūdzu - deputāte Laviņa, "Lîdztiesība"!

L.Laviņa (L).

Cienījamie kolēģi! Piedāvāto likumprojektu varētu uzskatīt par savlaicīgu, Eiropas standartiem atbilstošu, un par to vajadzētu balsot, ja, pirmkārt, valsts būtu sasniegusi zināmu stabilitāti ekonomikā, otrkārt, Latvijas iedzīvotāju labklājības līmenis atbilstu civilizācijas standartiem, treškārt, būtu fiksēta dzīves ilguma stabila palielināšanās tendence un, ceturtkārt, Latvijā būtu pietiekams darbavietu skaits rūpniecībā un lauksaimniecībā, kā arī sociālajā infrastruktūrā. Un, visbeidzot, veselības aizsardzības struktūra atbilstu starptautiskajiem standartiem. Palūkosimies uz sevi bez "rožainām brillēm"! Rūpniecība un lauksaimniecība, saudzīgi izsakoties, ir sagrauta,

pastāv darbavietu deficīts, izglītība un veselības aizsardzība atrodas kritiskā līmenī, strauji saīsinās iedzīvotāju dzīves ilgums, dzīves līmenis nemitīgi krītas. Ņemot vērā iepriekš minēto, frakcija uzskata, ka šodien balsot par šo likumprojektu var tikai tie, kas vai nu nemīl savu tautu un ļauj tai izmirt, vai arī nevēlas domāt par šā likumprojekta sekām. Uzskatu, ka pati šā likumprojekta pieņemšana tālākai apspriešanai pašreizējos apstākļos vērtējama kā netikumīga rīcība attiecībā uz Latvijas tautu. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Vai vēl ir runātāji pieteikušies? Nav. Lūdzu zvanu! Debates pabeigtas. Balsosim par Saeimas Prezidija atzinumu - Ministru kabineta iesniegto likumprojektu "Par grozījumiem un papildinājumiem likumā "Par valsts pensijām"" nodot Sociālo un darba lietu komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 54, pret - 9, atturas - 9. Likumprojekts tiek nodots Sociālo un darba lietu komisijai, un tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Būvniecības noteikumi", Ministru kabineta noteikumi nr. 17, izdoti Satversmes 81. panta noteiktajā kārtībā. Vai par Saeimas Prezidija atzinumu ir iebildes, citi priekšlikumi? Nav. Līdz ar to Saeima nodod šos noteikumus Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijai un nosaka, ka tā ir atbildīgā komisija.

Likumprojekts "Saeimas vēlēšanu likums". Iesnieguši deputāti Endziņš, Lagzdiņš, Panteļējevs, Kamaldiņš, Elferts.

Māris Grīnblats - "Tçvzemei un brīvībai". Lūdzu!

M.Grīnblats (TB).

Godātie Saeimas deputāti! Šajā gadā atbilstoši Satversmei paredzētas Saeimas vēlēšanas, tādēļ saprotams ir jautājums un interese par šā būtiskā likuma pieņemšanu, par ko jau sākusies sabiedrībā diskusija. Taču atgādinu, ka 1994. gada aprīlī tika Saeimā iesniegts frakcijas "Tçvzemei un brīvībai" likumprojekts Saeimas vēlēšanu jautājumā. Kopš tā laika pagājuši ir 9 mēneši. Tagad tiek iesniegts otrs projekts. Tas arī Saeimas praksē nav nekas īpaši neparasts, ja vienā jautājumā parādās divi pilnīgi atšķirīgi viedokļi. Tomēr, rūpīgi iepazīstoties gan ar to projektu, kas tika iesniegts pirms 9 mēnešiem, gan ar šo projektu, redzams, ka būtībā runa ir par vienu un to pašu likumprojektu. Tie atšķiras viens no otra divos trijos būtiskos punktos, detaļās atšķiras. Šādos gadījumos parastā prakse, protams, ir neiesniegt citu projektu, bet iesniegt labojumus vai grozījumus attiecībā uz to projektu, kurš jau ir iesniegts. Tādēļ es ierosinu likumprojekta iesniedzējiem to atsaukt un iesniegt labojumus un papildinājumus attiecībā uz to projektu, kas jau ir iesniegts. Jo pretējā gadījumā "Latvijas ceļa" deputāti grib radīt sabiedrībā iespaidu, ka opozīcija tikai nekonstruktīvi darbojas, nevis iesniedz patstāvīgus projektus un savukārt viņi ir vienīgie, kas šādus projektus iesniedz. Man nav nekādu iebildumu pret to, ka tiek iesniegti arī citi varianti, bet es uzsveru tieši formālo momentu: projekts bija iesniegts, un attiecībā uz to var iesniegt labojumus, nevis iesniegt pilnīgi citu projektu, kas būtībā atšķiras tikai atsevišķos pantos vai atsevišķo pantu atsevišķās daļās. Tādēļ es ierosinu to atsaukt. Un to arī vakar skatījās Nacionālā bloka padome, šāda projekta iesniegšanu komisijai noraidīja, bet uzaicināja šo projektu autorus iesniegt citu redakciju tajos pantos, kuri viņus iesniegtajā projektā neapmierina. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Vai vēl ir pieteikušies runātāji? Nav. Debates pabeigtas. Lūdzu, balsosim par Prezidija atzinumu - deputātu Endziņa, Lagzdiņa, Panteļējeva, Kamaldiņa un Elferta iesniegto likumprojektu "Saeimas vēlēšanu likums" nodot Juridiskajai komisijai un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un noteikt, ka Juridiskā komisija ir atbildīgā komisija. Balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 46, pret - 18, atturas - 9. Saeima pieņem lēmumu šo likumprojektu nodot

Juridiskajai komisijai un Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un nosaka, ka Juridiskā komisija ir atbildīgā komisija.

Tālāk - deputātu jautājumi. Saeimas sekretāra biedrs Zigurds Tomiņš - lūdzu!

Z.Tomiņš (Saeimas sekretāra biedrs).

"Jautājums Ministru prezidentam Mārim Gaiļa kungam. Jau 1994. gada maijā Ministru kabinets akceptēja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas koncepciju likumam par zemes dzīlēm un uzdeva ministrijai pabeigt likumprojekta izstrādi. 1994. gada 8. decembrī Saeimā tika pieņemts likums "Grozījumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos"". Likumā ir formulēti "Pârejas noteikumi": Ministru kabinetam līdz 1995. gada 1. janvārim izstrādāt un iesniegt Saeimā likumu, kas regulē zemes dzīļu izmantošanas kārtību. Grozījumi likumā "Par zemes privatizāciju lauku apvidos" Saeimā tika pieņemti ar valdošās koalīcijas deputātu atbalstu. Lūdzam jūsu atbildi un skaidrojumu, kāpēc Ministru kabinets nepilda Latvijas Republikas likumu normas. Latvijas Zemnieku savienības deputāti Gundars Bērziņš, Andris Rozentāls, Pauls Putniņš, Gunārs Resnais, Voldemārs Novakšānovs. 1995. gada 12. janvārī."

Sēdes vadītājs. Deputātu jautājums tiek nodots Ministru prezidentam Mārim Gailim.

Nākamais jautājums - amatpersonu ievēlēšana un atbrīvošana no amata. Lēmuma projekts par Jura Eihmaņa iecelšanu par Latvijas Republikas Zemessardzes komandieri, vienlaicīgi atbrīvojot viņu no Zemessardzes štāba priekšnieka amata.

Andris Līgotnis - Aizsardzības un iekšlietu komisijas priekšsēdētājs, "Latvijas ceļš"!

A.Līgotnis (LC).

Godātie kolēģi! Šodien, nākot uz darbu, es biju pilnā pārliecībā, ka šeit, parlamenta zālē, šodien būs arī Valsts prezidents, kurš aizstāvēs paša izvirzīto kandidatūru šim amatam un pamatos savas izvēles pareizību, bet diemžēl nu jau Aizsardzības un iekšlietu komisija šajā sakarībā savu veicamo ir padarījusi. Vakar mums notika komisijas sēde, kurā mēs bijām uzaicinājuši Eihmaņa kungu. Tika vispusīgi izvērtēts viņa iepriekšējais darbs Zemessardzes štāba priekšnieka amatā. Protams, mēs vērtējām kā pozitīvos, tā arī tos momentus, kas var izraisīt zināmas šaubas, taču man jāsaka, ka, man personīgi par lielu prieku, aizklātas balsošanas rezultātā visi tie komisijas locekļi, kas piedalījās sēdē, nobalsoja par un atbalstīja viņa kandidatūru šim amatam, un tādēļ es šodien komisijas vārdā apliecinu, ka mūsu komisija ir par viņa iecelšanu šajā amatā, un aicinu to darīt arī visus pārējos. Tas ir par jautājuma būtību, bet šeit ir arī formālā puse. Un man jāsaka, ka šis lēmuma projekts ir sastādīts, nu, visai jokaini, es stiprākus vārdus nelietošu, - es runāju par dokumentu nr. 26. Paņemiet, lūdzu, to un nolieciet sev priekšā! Ja mēs par tādu lēmumu, kā šeit ir rakstīts, nobalsosim, tad būs situācija, ka ar šodienu Eihmaņa kungs atradīsies divos amatos Zemessardzē, pie tam abos no tiem viņu būs iecēlusi Saeima, un tātad neviens cits no tā viņu nevar atbrīvot. Es uzskatu, ka tāds nav bijis Valsts prezidenta nolūks, un to nepieļauj arī mūsu likums. Šajā sakarībā Aizsardzības un iekšlietu komisija ir izstrādājusi savu priekšlikumu, lai savādāk tiktu izteikta šā lēmuma lemjošā daļa, un šis priekšlikums ir redzams dokumentā nr. 26a, un šā priekšlikuma būtība ir tāda, ka, ieceļot Eihmaņa kungu šajā jaunizveidotajā amatā, viņš vienlaicīgi tiek atbrīvots no tā amata, kurā atradās pusotru gadu, - tātad no Zemessardzes štāba priekšnieka amata. Es ceru, kolēģi, ka jūs atbalstīsiet manas komisijas viedokli, un es gribu šādā cerībā Eihmaņa kungam novēlēt sekmes jaunajā amatā. Protams, šis mans vēlējums stājas spēkā pēc balsojuma izdarīšanas.

Sēdes vadītājs. Dzintars Ābiķis - "Latvijas ceļš"! Pēc tam - Oskars Grīgs.

Dz.Ābiķis (LC).

Augsti godātais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Attiecībā uz militārpersonām es domāju, ka ir jārunā īsi un kodolīgi. Un šeit runāšu ne tikai kā deputāts, bet arī kā Eihmaņa kunga padotais, un varu teikt tikai vienu: savā līdzšinējā darbībā Zemessardzē vienmēr un visur Eihmaņa kungs ir ievērojis Latvijas valsts un tās iedzīvotāju intereses, un esmu simtprocentīgi pārliecināts, ka viņš, stājies jaunajā amatā, to darīs arī turpmāk. Aicinu balsot "par". Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Oskars Grīgs - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

O.Grīgs (LZS).

Priekšsēdētāja kungs! Prezidij! Cienījamie deputāti! Es kā Aizsardzības un iekšlietu komisijas loceklis pievienojos tam, ko sacīja mūsu komisijas priekšsēdētāja kungs. Arī manī nedaudz izraisa izbrīnu tas, ka pēc Satversmes mūsu augstākais virspavēlnieks šodien nesēž pa labi, nu bet Prezidenta darīšanas ir Prezidenta darīšanas, un es varu tikai teikt jums, cienījamie deputāti, ka, zinot noskaņojumu Zemessardzes ārrindniekos un vispār Zemesardzes struktūrās, varu droši sacīt, ka 99,99% atbalsta Eihmaņa kunga kandidatūru zemessardzē. Tāpēc, es domāju, šeit būtu velti aģitēt izdarīt pareizo izvēli.

Sēdes vadītājs. Aristids Lambergs - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība. Lūdzu!

A.Lambergs (LNNK).

Arī šoreiz LNNK frakcija atbalsta šo kandidatūru. Neesam vienmēr atbalstījuši valdības izvirzītos kandidātus, bet šo kandidatūru atbalstām. Arī izsakām neizpratni par pārmetumiem, ka Prezidenta nav klāt. Mēs protestējam pret šādiem pantiem, tie ir nevajadzīgi. Nav jābūt Prezidentam klāt katrā sēdē, un es domāju, ka Eihmaņa kunga izvirzīšana šim postenim arī to neprasa, lai viņš būtu šeit klāt. Tātad LNNK frakcija atbalsta šo kandidatūru un lūdz balsot "par". Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Lūdzu zvanu! Aizklāts balsojums. Lūdzu, balsosim par lēmuma projektu - iecelt Zemessardzes pulkvedi Juri Eihmani par Latvijas Republikas Zemessardzes komandieri, vienlaicīgi atbrīvojot viņu no Zemessardzes štāba priekšnieka amata. Aizklāts balsojums. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 65, pret - 2, atturas - 7. Zemessardzes pulkvedis Juris Eihmanis ir iecelts par Latvijas Republikas Zemessardzes komandieri, vienlaicīgi atbrīvojot no Zemessardzes štāba priekšnieka amata. Apsveicam, vēlam sekmes. (Aplausi.)

Nākamais ir lēmuma projekts "Par Astrīdas Bērziņas apstiprināšanu par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi un iecelšanu par Kurzemes apgabaltiesas priekšsēdētāju", uzdodot pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses un tiesas priekšsēdētājas pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai. Ruta Marjaša - Juridiskās komisijas vārdā, "Latvijas ceļš". Lūdzu!

R.Marjaša (LC).

Cienījamais priekšsēdētāj! Cienījamie deputāti! Juridiskā komisija liek priekšā Saeimai apstiprināt Astrīdu Bērziņu par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi un iecelt viņu par Kurzemes apgabaltiesas priekšsēdētāju, uzdodot pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses un tiesas priekšsēdētājas pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai. Mēs izskatījām

visus Tieslietu ministrijas iesniegtos raksturojumus un materiālus un pārliecinājāmies par to, ka Astrīda Bērziņa (dzimusi 1939. gadā) ir beigusi Latvijas Valsts universitāti 1974. gadā un viņai ir liels stāžs kopš tā laika praktiskajā darbā tiesā. Tādēļ Juridiskā komisija rekomendē pieņemt lēmumu par Astrīdas Bērziņas kandidatūras apstiprināšanu.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par Astrīdas Bērziņas iecelšanu un apstiprināšanu nosauktajos tiesneses amatos. Aizklātā balsošana. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 68, pret - 2, atturas - 4. Astrīda Bērziņa apstiprināta par Kurzemes apgabaltiesas tiesas tiesnesi un iecelta par Kurzemes apgabaltiesas priekšsēdētāju, uzdodot viņai pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses un tiesas priekšsēdētājas pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai.

Lēmuma projekts "Par Kurzemes apgabaltiesas tiesnešu apstiprināšanu". Ruta Marjaša - Juridiskās komisijas vārdā, "Latvijas ceļa" deputāte. Lūdzu!

R.Marjaša (LC).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie deputāti! Juridiskā komisija lūdz apstiprināt Astru Klaiši par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi, uzdodot turpināt pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai. Raksturojumi visi pozitīvi, un te varētu vērst jūsu uzmanību, ka Astra Klaiše Mihaila meita ir dzimusi 1956. gadā, liepājniece. 1984. gadā ir beigusi Latvijas Universitāti un faktiski juridiskajā praktiskajā darbā strādā kopš 1975. gada. Tādēļ lūdzam apstiprināt šo kandidatūru.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsosim par Astras Klaišes apstiprināšanu par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi, uzdodot turpināt pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai. Aizklāts balsojums. Lūdzu! Rezultātu! Par - 56, pret - 2, atturas - 5. Astra Klaiše apstiprināta. Tālāk, lūdzu!

R.Marjaša. Vēl mēs piedāvājam Vinetu Mahti apstiprināt par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi, uzdodot turpināt pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai. Vineta Mahte ir dzimusi 1956. gadā, 1983. gadā ir beigusi Latvijas Universitāti un kopš 1980. gada strādā tiesā, sākusi strādāt par tiesu sēžu sekretāri un kopš 1987. gada viņa ir Liepājas pilsētas tiesnese.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsosim par Vinetas Mahtes apstiprināšanu. Balsojam! Lūdzu rezultātu. Par - 62, pret - 1, atturas - 5. Vineta Mahte apstiprināta. Tālāk!

R.Marjaša. Juridiskā komisija liek priekšā apstiprināt Ritu Vīvu par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi, uzdodot turpināt pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai. Rita Vīva ir dzimusi 1963. gadā, 1986. gadā beigusi Latvijas Universitāti kā juriste un praktiski strādā kā juriste kopš 1981. gada. Arī uzsākusi kā tiesu sēžu sekretāre un pašlaik ir Liepājas pilsētas tiesnese.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsosim par Ritas Vīvas apstiprināšanu. Aizklāts balsojums. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 60, pret - 1, atturas - 6. Rita Vīva apstiprināta par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi, uzdodot turpināt pildīt Liepājas pilsētas tiesas tiesneses pienākumus līdz Kurzemes apgabaltiesas darbības uzsākšanai.

Godātie deputāti! Pirms izskatām nākošo jautājumu, Saeimas Prezidijs ir saņēmis 10 deputātu iesniegumu, parakstījuši Čepānis, Leiškalns, Gūtmanis, Tupešu Jānis un pārējie kolēģi: "Lûdzam iekļaut Saeimas 19. janvāra plenārsēdes dienas kārtībā ceturtajā sadaļā (tas ir, sadaļā, kuru mēs

izskatām tagad) Saeimas lēmuma projektu par uzņēmuma "Lattelekom" darbības izvērtēšanai izveidotās Saeimas izmeklēšanas komisijas locekļu apstiprināšanu". Klāt ir pievienots lēmuma projekts. Vai deputātiem ir iesniegts? Pavairoti ir materiāli, bet vēl nav izsniegti. Vairojas. Vai deputātiem nav iebildes pret šo 10 deputātu iesniegto priekšlikumu? Nav. Esam iekļāvuši dienas kārtībā. Bet tiešām, lūdzu, gādājiet par to, lai deputātiem būtu izsniegti šie materiāli, pirms mēs balsojam.

Nākamais lēmuma projekts "Par uzticības izteikšanu mežu valsts ministram Zemkopības ministrijā A.Ozola kungam". Ir iesniegts Saeimas lēmuma projekts: "Pamatojoties uz Latvijas Republikas Satversmes 59. pantu, izteikt uzticību mežu valsts ministram Zemkopības ministrijā Arvīdam Ozolam." Balsojums atklāts. Lūdzu zvanu! Lūdzu balsot par Saeimas lēmuma projektu - izteikt uzticību mežu valsts ministram Zemkopības ministrijā Arvīdam Ozolam. Balsojums atklāts. Lūdzu rezultātu. Par - 73, pret - nav, atturas - 4. Arvīds Ozols ir saņēmis Saeimas uzticību mežu valsts ministra Zemkopības ministrijā amata pienākumu pildīšanai. Vēlam sekmes! (Aplausi.)

Nākamais ir lēmuma projekts "Par Kristiānas Lībanes deputātes mandāta apstiprināšanu". Jums, godātie deputāti, ir attiecīgie dokumenti. Vispirms ir Ivara Silāra iesniegums, kurā viņš dara zināmu, ka šā gada 18. janvārī izstājas no Saeimas sastāva sakarā ar pāriešanu diplomātiskajā darbā. Tālāk ir Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja informācija, ka nākamais kandidāts no tā paša deputātu kandidātu saraksta ir Kristiāna Lībane. Ir Kristiānas Lībanes piekrišana, Mandātu un iesniegumu komisijas iesniegums, ka komisijai nav iebildumu pret Kristiānas Lībanes deputātes pilnvaru apstiprināšanu, un lēmuma projekts: "Apstiprināt Saeimas deputātes mandātu Kristiānai Lībanei". Lūdzu zvanu! Balsojums atklāts. Balsojam! Lūdzu rezultātu! Par - 76, pret - nav, atturas - 3. Saeima apstiprina Saeimas deputātes mandātu Kristiānai Lībanei. (Aplausi.) Vēlam sekmīgu darbu!

Vai varam turpināt? Nākošais jautājums ir Mandātu un iesniegumu komisijas iesniegums. Mandātu komisija ir iesniegusi Latvijas Republikas Saeimas lēmuma projektu "Par deputāta Zīgerista izslēgšanu no Saeimas sastāva". "Vadoties pēc Saeimas Prezidija lēmuma par deputāta Zīgerista Saeimas sēžu kavējumiem 1994. gada rudens sesijas laikā, kurā no 20 Saeimas sēdēm deputāts neattaisnotu iemeslu dēļ nav apmeklējis 19 sēdes, un pamatojoties uz Saeimas kārtības ruļļa 18. panta otrās daļas 4. punkta normu, ka deputātu ar Saeimas lēmumu var izslēgt no Saeimas sastāva, ja pēc viņa pilnvaru apstiprināšanas tiek konstatēts, ka viņš vienas kārtējās sesijas laikā neattaisnotu iemeslu dēļ nav apmeklējis vairāk nekā pusi no Saeimas sēdēm, Saeima nolemj:

1) izslēgt deputātu Zīgeristu no Saeimas sastāva;

2) noteikt, ka līdz 1995. gada 1. februārim Zīgeristam deputāta apliecība ir jānodod Saeimas Kancelejā.

Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi." Tāds ir Mandātu un iesniegumu komisijas lēmuma projekts.

Vai deputāti ir pieteikušies runāt? Atklājam debates. Pirmais debatēs runās Odisejs Kostanda - pie frakcijām nepiederošs deputāts. Pēc tam - Janīna Kušnere.

O.Kostanda (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, godājamie deputāti! Es arī kopīgi ar jums priecājos, ka mēs atkal Saeimā esam atraduši laiku (mums acīmredzot darba kārtībā nav palikuši citi jautājumi), lai izskatītu Zīgerista mandāta anulēšanas iespējamību. Es domāju, ka to varētu pārvērst par tradīciju un pie tā atgriezties varbūt pat katru mēnesi, teiksim, ja Saeimai tas tā ir iepaticies. Mandātu un iesniegumu komisija acīmredzot sagatavos atkal attiecīgus priekšlikumus, un Budovskis viņus varētu iesniegt.

Bet tagad pie lietas. Vispirms es lūdzu pievērst uzmanību Saeimas kārtības ruļļa 18. panta otrajai daļai. Tā obligāti nepieprasa izslēgt no Saeimas sastāva deputātu, kas neattaisnotu iemeslu dēļ nav apmeklējis vairāk nekā pusi no Saeimas sēdēm, bet gan tikai dod atļauju to darīt. Jo formulējums skan - "var izslēgt", nevis "jâizslēdz". Tātad viss ir mūsu pašu, deputātu, un mūsu sirdsapziņas ziņā. Pieņemsim, ka Prezidijs vai Mandātu un iesniegumu komisija atbilstoši Kārtības ruļļa 15. panta ceturtajai daļai ir rūpīgi pārbaudījuši iemeslus, kāpēc deputāts Joahims Zīgerists ir kavējis sēdes. Tādā gadījumā patiešām ir radusies formāla iespēja izslēgt deputātu Zīgeristu no Saeimas sastāva. Bet vai kāds ir nopietni, tas ir, pēc būtības, aizdomājies, kāpēc Zīgerists neapmeklē 5.Saeimas sēdes? Nav noslēpums, ka viņam tāpat kā vēl daudziem deputātiem ir nepieņemamas dažas tendences mūsu darbā. Piemēram, labu priekšlikumu noraidīšana, kā tas dažkārt ir noticis, tukša runāšana, profesionāļu sagatavotu likumprojektu "izķidāšana" un sakropļošana līdz nepazīšanai un citas. Tieši likumu samudžināšana un sagrozīšana Zīgeristam visvairāk ir ķērusies pie sirds, un viņš man pat atzinās, ka nespēj izturēt daudzu deputātu pārgudrības, kuri iedomājas, ka tautas kalpa postenis apdvesis viņus ar dievišķu dzīves gudrību, piemēram, finansu, lauksaimniecības, izglītības un citos jautājumos, bet pats skumjākais ir tas, ka, redzot to visu un arī izprotot, šobrīd ne visu Saeimā var mainīt uz labo pusi, viss iet savā gaitā. Lūk, galvenokārt tāpēc deputāts Zīgerists šeit nesēž, un viņš dara to, kas nes labumu tautai, konkrētāk, tai tautas daļai, kam klājas visgrūtāk. Ja Prezidijs un Mandātu un iesniegumu komisija būtu noskaidrojusi un novērtējusi šo darbu, atzinusi, ka tas stabilizē valsti, ļauj cilvēkiem izturēt, dod cerību, attur no izmisuma soļiem, no pievēršanās atkal komunisma gaidītāju skaitam, tad varbūt šos kavējumus vairs nesauktu par neattaisnotiem, bet par tādiem, kas balsta cilvēcību, demokrātiju un kopā ar to arī mūsu Satversmi, mūsu Saeimu un valsti. Es zinu, ka daudzi deputāti šodien lems formāli. Jā, formāli! Viņiem ir tiesības atbrīvoties no "neērta" deputāta, tāpat kā LNNK savā laikā, rūpējoties par "rindu tīrību", atbrīvojās no tiem saviem biedriem, kas arī nespēja paciest dažādas politiskās vaļības un citas šaubīgas lietas, kas notiek organizācijā. Formālas lietas bieži vien ir kļuvušas par sava veida tradīciju pie mums. Piemēram, mums ir formāli pilsoņi, kuriem īstenībā pilsonība nepienāktos, bet ir. Atraduši iespējas, kā dabūt šīs pilsoņu pases, viņi iemanās arī sēdēt augstos amatos valstī. Formāli tas tā ir, un pārējie to zina un klusē. Ir mums cilvēki, kuri bija saistīti ar čeku, ar Valsts drošības komiteju, sadarbojās ar to. To viņi paši labi zina. Zina arī viņu bijušie un esošie kolēģi. Formāli tik un tā šie deputāti var sēdēt savos krēslos arī pat Saeimā, un formāli šiem cilvēkiem šobrīd ir tiesības pārstāvēt Saeimā Latvijas tautu. Savukārt šodien pēc pavisam neilga brīža, kad jūs, mēs visi kopā būsim nospieduši balsošanas podziņas, Joahims Zīgerists - cilvēks, kura tēvs komunistu un čekistu dēļ bija spiests atstāt dzimteni, - acīmredzot varbūt vairs nebūs 5.Saeimas deputāts. Formāli visu to izdarīt ir ļoti viegli.

Nobeigumā tāpēc es aicinu nebūt formāliem un balsot pēc savas sirdsapziņas, balsot tāpat kā iepriekš, kad šis jautājums jau tika skatīts vienreiz Saeimā, - tātad neanulēt deputāta Zīgerista mandātu, jo es domāju, ka mums būtu jāatbild uz vienu vienīgu jautājumu katram, pirms izšķiramies par balsojumu.

Godātie kolēģi! Vai deputāts, kas nav ieradies uz kādām no sēdēm, bet dara citu tautai derīgu deputāta - es uzsveru, deputāta! darbu, ir Saeimā nevēlamāks par tādu, kas šeit varbūt uzcītīgi nosēž. Uzcītīgi nosēž, bet absolūti neko nedara, ja nu vienīgi reizēm nospiež podziņu. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītājs. Janīna Kušnere - pie frakcijām nepiederoša deputāte. Lūdzu! Pēc tam - Andris Saulītis.

J.Kušnere (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Augsti godātā Saeima! Mans kolēģis Odisejs Kostanda savā uzstāšanās runā atspoguļoja Joahima Zīgerista nopelnus sociālajā sfērā, kā arī citas viņa aktivitātes un mūsu rīcību, tādēļ es nevēlos atkārtoties, bet gribu pastāstīt to, ko šeit acīmredzot pagaidām neviens nezina.

Pirms kāda laika kopā ar dažiem kolēģiem biju Hamburgā. Es un arī citi - mēs paši savām acīm redzējām biroju, darba vietu, dzīvokli, noliktavu telpas, un galvenokārt, protams, mēs guvām iespaidu par viņu kā par cilvēku ar milzīgu enerģiju, darba spējām - lielu Latvijas patriotu. Šis Vācijā dzimušais vīrs, kura tēvs bija latvietis, ir licis pārveidot savu vācu biroju, pakārtojot to Latvijas interesēm un vajadzībām. Tā ir darba vieta, kas nekādā veidā nav saistīta ar politiku. Visi darbinieki tiek iesaistīti palīdzības akcijā Latvijai. Bez tam man bija iespēja redzēt lielo telpu ar humāno palīdzību Latvijai - invalīdu ratiņus, gumijas zābakus zemniekiem, šļūtenes un pumpjus Latvijas ugunsdzēsējiem, bērnu rotaļlietas, apģērbu un visu to, kā šodien trūkst pensionāriem, invalīdiem, bāreņiem, bērniem, bezdarbniekiem, izmisumā novestajiem zemniekiem un visiem citiem, kam klājas grūti - pateicoties "tālredzīgajai" Latvijas valdības politikai. Bez visa iepriekš minētā tur bija arī medikamenti, ar kuriem tiek apgādātas slimnīcas un aptiekas, lai ārstētu cilvēkus, kas paši nevar samaksāt par zālēm. Šīs palīdzības kravas no Zīgerista biroja Vācijā nāk nedēļu pēc nedēļas uz šejieni - uz Latviju. Lūk, tāds ir Zīgerista kungs, un tādas ir viņa aktivitātes - pretstatā Mandātu un iesniegumu komisijas 18.janvārī pieņemtajam lēmumam par Joahima Zīgerista izmešanu no Saeimas.

Manuprāt, šā priekšlikuma autoriem būtu jākaunas, taču tās laikam ir jūtas, ko daži politiķi ir jau labu laiku kā pacentušies izravēt no savas dvēseles kā nezāli, kas aug kuplā un labi, elitāri koptā dārzā. Es redzēju to, kā Zīgerista kungs varētu dzīvot Latvijā, es atvainojos, Vācijā; viņam tur ietu labāk nekā daudziem cilvēkiem te, Latvijā. Tur viņš ir bagāts. Tas ir tāpēc, ka viņš ir uzrakstījis 12 antikomunistiskas grāmatas, kuras izdotas ļoti lielos metienos un kuras tiek masveidīgi izpirktas. Zīgerists ir atteicies no šīs labās dzīves Vācijā Latvijai par labu. Spējīgs, panākumus sasniedzis vīrietis atsakās no labas un drošas dzīves Vācijā un izšķiras par pieticīgu un vienkāršu dzīvi Latvijā. Mēs gribam dzīt viņu ārā no parlamenta. Taču turpat pretstatā balsojam par dažādu personu apstiprināšanu amatos, nemaz viņus lāgā nepazīstot. Atšķirībā no daudziem trimdas latviešiem Zīgeristam ir panākumi savā dzimtenē. Es pati to redzēju, ka tur viņš ir iemīļots. Neskatoties uz to, viņš ir izšķīries par latviešu nāciju, jo viņš mīl šo zemi un viņa tēvs bija latvietis. Dažas dienas es novēroju šā vīra neizsmeļamās darba spējas: arvien jaunas idejas, gandrīz nekādu atpūtas brīžu. Viņam ir viena doma - tā ir Latvija. Viņa dzīvoklis-birojs - tas man šķita kā maza Latvija. Un viņš prata aizraut līdzi arī savus līdzstrādniekus - šim mērķim. Nekad līdz šim nevienā citā zemē nebiju sastapusi tik dedzīgu latviešu patriotu. Mēs strādājām visu dienu kopā ar viņu. Uzmetām plānus dienai pēc vēlēšanām. Kad citi jau bija noguruši, viņš pa īstam tikai sāka strādāt. Skaidra loģiska doma un ļoti, ļoti labas politiskās zināšanas. Viņš nekādā ziņā nav auksts aprēķina cilvēks, viņam patiešām ir sirds.

Un arī to es gribu pateikt, ka Zīgerists, manuprāt, ir vajadzīgs Latvijai. Šis cilvēks atjaunotu mūsu nāciju. Iespējams, ka viņš nav ievērojis noteiktus parlamenta likumus. Bet viņa pretiniekiem ne jau tas ir galvenais. Šis vīrs ir izdarījis to, ko Dāvids panāca cīņā pret Goliātu. Tāpēc, ka viņam ir principi, viņš tic tam, ko saka, viņā ir dziļi iekšā latviešu patriotisms.

Atļaujiet man nolasīt šo oficiālo paziņojumu, jo tas pasaka visu par Zīgeristu. Es atkārtoju: šis paziņojums tika formulēts laikā, kad viņš nevarēja domāt par karjeru Latvijā, un laikā, kad

pārējie Rietumos pārstāvēja šādu domu: "Mums ir jāsaprotas ar komunistiem, viņi uz mūžīgiem laikiem ir izveidojuši šo sistēmu." Noklausieties šo tekstu! Šis teksts ir sakarā ar viņa tēva nāvi, kas bija 1983. gadā.

"1983. gada 6. martā viegli, lēnīgi mans mīļais tēvs mira ar Dievu un sevi. Nāve viņam bija atpestīšana. Un man ir pārliecība, ka viņš atkal redzēs savus mīļos - sovjeta varas nogalinātos bērnus, manus pusbrāļus un pusmāsas. Ļaunie pēckara gadi mūs izšķīra. Pēc 30 gadiem mēs atkal tikāmies. Seši īsi gadi mums palika, lai iepazītos. Mēs kļuvām draugi. Es pateicos saviem latviešu un angļu paziņām, kuri man palīdzēja šajā, pēc daudzu domām, bezcerīgajā mana tēva meklēšanā visā pasaulē. Izpildot mana tēva vēlēšanos un aiz dziļas pārliecības es uzturu prasību uz mūsu gadsimtu veco ģimenes īpašumu Latvijā līdz viņa dzimtenes apspiedēju - komunistu gāšanai.Es sēroju par savu tēvu Ludvigu Smitu."

Šis paziņojums skaidri izsaka - Zīgerists grib, lai Latvijā valdītu tiesības un taisnīgums. Viņam ir savi principi. Kas būs pret Zīgeristu, tas izšķirsies par sliktu latviešu nācijai. Kas būs pret Zīgeristu, tas izšķirsies par sliktu Latvijas tautām, izšķirsies par sliktu tiesībām un taisnīgumam. Jūs domājat, ka ar Zīgerista izmešanu no parlamenta jūs viņu apturēsit? Šī rīcība novedīs pie plašas solidarizēšanās ar viņu un kustību "Latvijai".

Kad Zīgerists izdzirda par šiem atjaunotajiem izmešanas plāniem, viņš spontāni pateica: "Vai tas patiešām tā ir, ka vecie komunisti ir tik dumji? Vai viņi nesaprot, ka ar to viņi man palīdzēs un nostādīs nāciju pret sevi? Kaut kas labāks priekš manis nav iedomājams!" Es piekrītu tam, un tāpēc esmu droša. Īslaicīga sakāve patiesībā nav nekāda sakāve un pēc pāris mēnešiem pāraugs uzvarā. Skumju mani padara tas, ka, ja arī mēs ar Joahima Zīgerista izmešanu no parlamenta dosim labumu Latvijai, tad Latvijas parlamenta autoritāte līdz ar to kritīsies. Jaunajai demokrātijai tas ir solis atpakaļ. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Andris Saulītis - pie frakcijām nepiederošs deputāts. Lūdzu! Pēc tam - Igors Bukovskis.

A.Saulītis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Godājamais Saeimas Prezidij! Priekšsēdētāj! Godājamie kolēģi! Es runāšu kā cilvēks, kas pats ir pārdzīvojis apmelojumu kampaņu un izolāciju - un tieši no Kristīgo demokrātu puses, tas man personīgi bija īpaši sāpīgi. Taču ticība parlamenta idejai, parlamentārismam kā tādam, man ļāva izturēt šo psiholoģisko spiedienu, un it īpaši es esmu pateicīgs Saeimai, kas pēc gada tomēr uzdrošinājās un atkal ievēlēja mani Sociālo un darba lietu komisijā, kur es tagad varu strādāt ar visiem spēkiem, kā es māku to darīt. Man tikai ir skumji, ka man ir jāatgādina, ka šī Saeima jau beidz strādāt, - elementāras demokrātiskas patiesības. Es jau to darīju pirmajā reizē, kad mēs runājām par Joahima Zīgerista lietu, un man tagad atkal tas jādara. Man jāatgādina vēlreiz un vēlreiz, ka mēs neesam Latvijas Republikas ierēdņi. Mēs esam Latvijas Republikas pilsoņu priekšstāvji, kas pakļauti un atskaitās vienīgi - un tikai! - saviem vēlētājiem. Un tikai vēlētājiem nākamajās vēlēšanās - Latvijas Republikas 6. Saeimas vēlēšanās - ir tiesības vai nu liegt mandātu, vai to pagarināt. Es esmu pilnīgi pārliecināts, ka Joahima Zīgerista atbalstītāju skaits pieaug un to neapturēs neviens. Es arī gribu pateikt, ka Joahims Zīgerists 6. Saeimā būs! Žēl, ka tādas ābeces patiesības ir jāatkārto vēlreiz un vēlreiz. Un tomēr. Mūs katru ir ievēlējuši savi vēlētāji, un mēs katrs tos pārstāvam šeit, šajā Augstajā namā. Pie tam Vēlēšanu likumā bija dota iespēja arī personificēt vēlamo kandidātu. Tātad vienu vēlētāju pārstāvjiem nav tiesību noraidīt citu vēlētāju pārstāvjus. To drīkst darīt tikai tie, kas šo mandātu ir deleģējuši. Mēs vienmēr esam iestājušies par to, lai dažādi viedokļi un darba stili tiktu pārstāvēti mūsu parlamentā. Kas šodien

atbildēs par to, ka 10 tūkstoši Latvijas Republikas pilsoņu zaudēs savu parlamentāro pārstāvniecību?

Un vēl par deputāta darbu un pienākumiem. Bez šaubām, likumdošanas darbs ir ļoti smags, bet ir arī citi pienākumi, un viens no galvenajiem deputāta pamatpienākumiem ir palīdzēt Latvijas iedzīvotājiem. Ja deputāts skaidri redz, ka nevar šajā Saeimā kaut ko mainīt, - balsošanas mašīna strādā nevainojami, un tā ir demokrātijas sastāvdaļa, - viņš izvēlas sev labāk redzamākas, efektīvākas darba formas nekā tikai sēdēšanu Saeimā. Problēma ir tā, ka Joahims Zīgerists to uzdrošinās darīt, viņš tiekas ar cilvēkiem, uzklausa viņu domas un savu iespēju robežās palīdz likteņa pabērniem. Viņš strādā, pie tam nevis vienu dienu nedēļā vispārīgajam labumam, bet katru dienu - un konkrētu cilvēku labā. Tā ir deputāta cienīga izvēle. Senajā Romā teica - kas ir dots Jupiteram, tas nav dots Vērsim. Šajā lēmumā anulēt Joahima Zīgerista mandātu es saskatu sīku, nožēlojamu cilvēciņu skaudību. Daudzi domā, ka ar Zīgerista izmešanu no Saeimas tiks apturēta palīdzības sniegšana trūcīgajiem Latvijas iedzīvotājiem. Varu apgalvot tikai pilnīgi pretējo - un ar lepnumu! Es pazīstu šo vīru, kas neatkāpjas no iesāktā. Tieši pretēji: šī palīdzība pieaugs līdz nepiedzīvotiem apmēriem Latvijā. Veltīgas ir arī cerības mazināt Joahima Zīgerista panākumus Latvijas Republikas 6. Saeimas vēlēšanās. Nevienam nav izdevies apturēt lavīnu, vēl jo vairāk, ja tā sākusies cilvēku sirdīs. Mans lūgums Latvijas Republikas Saeimai, kurai es pagaidām vēl ticu, ir tāds: nenokausim demokrātijas un parlamentārisma garu Latvijas Republikas 5. Saeimā, konjunktūriski politisku apsvērumu vadīti! Un, ja tas notiks, tad lai katrs sev uzdod šo jautājumu: kurš būs nākamais? Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītājs. Igors Bukovskis - Tautas saskaņas partija. Lūdzu! Pēc tam - Larisa Laviņa.

I.Bukovskis (TSP).

Es negribētu ilgi kavēties pie Zīgerista kunga personas. Es domāju, ka tā ir viņa lieta un viņa vēlētāju lieta. Bet es gribētu pārrunāt par tām tendencēm, kas pie mums šodien notiek. Un redziet - Saeimā ir vienlīdzīgi deputāti, bet izrādās, ka mums parādās priekšnieki un padotie. Es speciāli Mandātu komisijai uzprasīju, no kā nāk ierosinājums. Redziet, ierosinājums nāk no Prezidija. Varbūt tagad ir laiks parunāt par Prezidiju, tāpēc ka Kārtības rullī ir noteiktas funkcijas, ko tas dara. Bet kas te pēc būtības notiek? Notiek pavisam kaut kas cits. Kārtības rullī pateikts, ka "Prezidijs nosaka iekšējo kārtību un darba gaitu Saeimas Kancelejā un citās Saeimas struktūrvienībās". Un lai to arī dara! Nevis mums. Redziet, viens no pēdējiem Saeimas Prezidija lēmumiem: ja deputātu Saeima ir aizsūtījusi komandējumā vai viņš slimo, vai vēl kaut ko līdzīgu dara, tad, redziet, viņam pašam jāskrien, jāiesniedz - tas nav svarīgi, vai slimības laikā vai vēl kaut kur jābūt -, lai viņu kāds attaisnotu. Kaut gan Kārtības rullis paredz Prezidijam pienākumu pārbaudīt un to darīt. Neviens negrib neko darīt. Ko saka Saeimas deputātiem? Prezidijs izskata šito jautājumu, ja tas iesniegts pirms attiecīgās sēdes vai sēdes laikā. Ir kaut kādi kungi, kuri sēž un pārējos "ðtrāfē", un pārējiem jāskraida un jādara. Nerunājot par to, ka Kārtības rullī nepiemin kaut kādas vasarnīcu dalīšanas un vēl kaut ko, un vēl kaut ko. Es varu pateikt, ka, Saeimas Izmeklēšanas komisijā būdams... Tikai pēc Saeimas Izmeklēšanas komisijas pieprasījuma vispār bija uzlikta kaut kāda nauda, apmaksa par dzīvošanu par velti valsts vasarnīcās. Prezidentam mēs apstiprinājām māju, izdevumus un tā tālāk. Redziet, ir atsevišķi kungi, kuri negrib, lai viņiem apstiprina un lai... Viņi "pa kluso" dara. Un tā tendence, ka rodas te priekšnieciņi, - tā velkas līdzi no komunistu laikiem. Ļoti kādam nepatīk, ka viņš nav priekšnieks, viņš nevar regulēt un vēl kaut ko... Es gribētu, lai Saeima pievērstu tam uzmanību un apstādinātu tās tendences, citādi mēs slikti beigsim. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Larisa Laviņa - "Lîdztiesība". Lūdzu!

L.Laviņa (L).

Cienījamie kolēģi! Šī ir otrā reize, kad mēs Saeimā kavējamies pie mūsu kolēģa - tautas ievēlēta kolēģa Zīgerista kunga personas. Un es atceros, ka iepriekšējā reizē, kad viņam inkriminēja valsts valodas nezināšanu, viņš mums visiem bija atsūtījis vēstules, un ļoti jauku vēstuli arī es personīgi saņēmu. Šodien mēs atkal esam atgriezušies, manuprāt, pie ļoti likumsakarīgas lietas - Saeimas deputāts Joahims Zīgerists neapmeklē Saeimu un neuzskata par vajadzīgu to darīt. Un es uzskatu, ka šāds ierosinājums jeb šī saruna šodien ir pilnīgi likumsakarīga. Taču kāpēc Saeimas deputāts Joahims Zīgerists, kas tik ļoti respektē Latvijas valsti, demokrātiju, kārtību mūsu valstī un vēlētāju izvēli, neuzskata par nepieciešamību būt šeit klāt - ne toreiz, ne tagad, kad mēs apspriežam viņam un mums visiem būtisku jautājumu? Es gribētu viņu šeit redzēt - tāpat kā viņu grib redzēt viņa vēlētāji. Un pavisam nesen šeit, starp mūsu abām ēkām, es sastapu ļoti norūpējušos vecu sirmgalvi - sievieti, kura bija pārvarējusi lielu attālumu, kura bija nosalusi un nomocījusies, gaidot šeit un cerot ieraudzīt savu deputātu Joahimu Zīgeristu, karsti pielūgto deputātu. Un viņa mani uzrunāja šeit, starp mūsu abām ēkām, un sacīja: "Meitiņ, pasaki man, kā es lai tieku pie tā sava Zīgerista?" Un es viņai biju spiesta atbildēt: nē, mīļā, cienītā, jūsu deputāts Zīgerists šeit nestrādā, es viņu šeit sen jau neesmu redzējusi, viņš ir Vāczemē. Un viņa man netic: "Nç, viņš šeit ir, viņš ir deputāts, man viņu vajag satikt!" Es nezinu, ar ko tas viss beidzās, es viņai ieteicu griezties pie policistiem Jēkaba ielā 16 un pajautāt, vai ir iespējas tikties, kaut kādā veidā sazināties no posteņa telefona ar... vismaz ar palīgu. Tā beidzās šī viņas neveiksmīgā nākšana pie sava deputāta.

Tad, lūk, viss jau ir pareizi, var rakstīt grāmatas, un ļoti apsveicami, ja deputāts raksta grāmatas un atmasko sev nīsto komunismu vai ko citu. Ir ļoti apsveicami - un es no sirds to saku -, ka Joahims Zīgerists pārstāv šeit labdarības akciju rosinātājus, ka viņš reāli palīdz saviem vēlētajiem, un es šeit nerunāju par to, no kā viņš savāc šos līdzekļus, lai palīdzētu Latvijas trūkumcietējiem. Diemžēl šo trūkumcietēju Latvijā kļūst arvien vairāk, un Joahims Zīgerists, būdams deputāts, nav darījis neko, lai likumdošanā kaut ko novērstu, lai likumdošanā kaut ko piedāvātu. Joahims Zīgerists mums rīko akcijas un parādās uz labdarības fona. Tas viss ir apsveicami, bet tas nav deputāta pienākums.

Un... jā, laikam jau neizsmeļamas darba spējas un bezgalīgas rūpes par Latviju viņš pauž. Tā savulaik, manuprāt, rakstīja manā bērnībā par daudziem citiem vadoņiem. Un lai nu to novērtē viņa vēlētāji, vai tas tā ir vai tas tā nav! Es tikai ļoti gribētu, lai mēs savu tautu nepārvērstu masveidā par "lumpeniem", kuriem pietiek ar pasniegtu zupas bļodu, lai viņi izvēlētos šo cilvēku par savu priekšstāvi Saeimā, skaidri zinot, ka viņš neko nedarīs likumdošanā viņu labā.

Bet es, tagad par visu to runājot, beigās gribu teikt kaut ko citu. Es nebalsošu par viņa mandāta anulēšanu - un nebalsošu tieši tālab, ka es cienu Latvijas Republikas Satversmi un gribu redzēt tiesisku valsti šodien un arī nākamībā. Un neviens no manas frakcijas kolēģiem par to nebalsos. Bet es tikai gribēju pateikt savu attieksmi pret Joahimu Zīgeristu kā deputātu. Par viņa attieksmi pret mums un par viņa attieksmi pret saviem vēlētājiem. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Tupešu Jānis - pie frakcijām nepiederošs deputāts. Lūdzu! Pēc tam - Irēna Folkmane.

J.Ā.Tupesis (neatkarīgais deputāts).

Godātais priekšsēdētāj! Prezidij! Deputāti un deputātes! Arī es cienu Satversmi, gribu to ievērot, respektēju to un arī visu to, kas izriet no Satversmes. Es balsošu par deputāta Zīgerista mandāta atņemšanu. Es aicinu arī jūs to darīt un pateikšu - kāpēc. Manuprāt, izņemot daļēji deputāti

Laviņu, šeit uzstājušies cilvēki nerunāja par lietu. Vajag atdalīt divas lietas - proti, to, ko deputāts Zīgerists dara tautai, ko viņš darīs tautai un ko viņš ir darījis, ja arī tā visa ir patiesība, un to, ko deputāts Zīgerists dara Saeimā. To, kas izriet no mūsu Satversmes un arī no mūsu darbības un Kārtības ruļļa. Katrai slēgtai organizācijai, it sevišķi politiskai organizācijai - Saeimai vai arī citiem parlamentiem - ir tiesības un viņai vajag kontrolēt tās organizācijas locekļus, vienalga, vai tauta viņu ir ievēlējusi vai nav ievēlējusi. Tauta ievēlē vienu deputātu šeit darīt attiecīgās lietas - piedalīties, uzklausīt savas domas un arī pateikt savu viedokli un visu to, ko jau runātāji šeit minēja un darīja. To, ko deputāts Zīgerists ir darījis tautas labā un darīs - vai tā ir labdarība vai veikali, vai raķešu šaušana gaisā Jelgavā, vai banāni, vai visas citas lietas - vajag atdalīt no tā, ko deputāts Zīgerists ir darījis šeit, Saeimā. Ja viens deputāts, kuru tauta ir ievēlējusi šeit, ir atzinis, vienalga, kādu iemeslu dēļ, ierasties un piedalīties tikai vienā no divdesmit reizēm, tad kurš atbalsta vai ievēro Satversmi, tās Kārtības rulli un kurš ne? Es ieņemu neitrālu attieksmi pret to, ko deputāts Zīgerists dara, runā un ir darījis, pret viņa lietām Vācijā, viņa saistību ar "siera galvām" Vācijā un visas citas izdarības. Es ieņemu neitrālu stāvokli, līdz arī tiesa lems, kas ir pareizi un kur ir patiesība, bet nevajag to atkal sajaukt ar to, ka varbūt viņa izslēgšana no Saeimas veidos kaut kādu mocekļa tēlu. Tas arī var notikt, bet tad pie atbildības ir jāsauc nevis vien mēs, bet arī tie cilvēki, kuri šo mocekļa tēlu veidos.

Deputātu vidū cirkulē tāds kalendārs, ko sauc par "Pigornieku", un savu stāstiņu šeit es nobeigšu tikai ar pirmo rindkopu, kuru ir uzrakstījis tāds Iohan Zīgerbist: "Man mīļ latvieš taut! Es tev atkal hērlig sveic un mīļ teic, ka es nav nekād hamburger, bet ir ontelīg Latvijas birger, pilson, un nekād naturalizācij vai burgerizācij kā priekš to migrant un kolonizātor man nav notīg. Tagad man smukam būt iekš Aspazij bulvār ir mazāk nesmuk, bet raibāk, frišāk, un iekš to fenster zicē mutīg aktier tant vai gudr suņa onkul priekš kinder priek. Aufīderzēn." (Aplausi.)

Sēdes vadītājs. Irēna Folkmane - Tautsaimnieku politiskā apvienība. Lūdzu! Pēc tam - Māris Graudiņš.

I.Folkmane (TPA).

Cienījamais Prezidij, cienījamie kolēģi! Jebkura darbspējīga cilvēka pienākums, un it īpaši, ja viņš ir tautas vienas daļas likumīgi ievēlēts tautas priekšstāvis, tomēr ir un paliek ierasties darbā. Un Saeima ir mūsu visu - ievēlēto deputātu - darbavieta. Es domāju, ka Saeima ir tiesīga prasīt arī no deputāta Joahima Zīgerista, kāpēc viņš neierodas darbā. Vēl jo vairāk, ka vakar mēs Mandātu un iesniegumu komisijā skatījām šo jautājumu un redzējām arī viņa iesniegto deklarāciju par izpeļņu. Tad jāsaka, ka izbrīnu izsauc tieši tas fakts, ka deputāts ir uzrādījis izpeļņu Saeimā vairākos simtos latu, kurus viņš novēl trūkumcietējiem. Jautājums ir šāds: ja deputāts nav bijis Saeimā un nav piedalījies 19 sēdēs, tad kādā veidā viņš var saņemt tādu algu, kuru viņš pēc tam var novēlēt trūkumcietējiem? Es domāju, ka jautājums ir arī par to, ka deputātam ir jāpiedalās parlamentārajā darbā, ja tauta viņam, respektīvi, tautas daļa, kura viņu ir vēlējusi, ir uzticējusi viņam tieši šo, arī uzlikusi funkciju strādāt, darboties šeit. Deputāts Zīgerists nedarbojas ne tikai sēdēs, bet viņš arī nav nevienā pastāvīgajā komisijā un nav iesniedzis priekšlikumus vai ierosinājumus no šīs tribīnes. Mēs viņu neesam dzirdējuši, un tāpēc varbūt viss viņa darbs, ko viņš veic kā žēlsirdības misionārs Latvijā... Protams, te izskanēja kolēģu uzstāšanās, ka daudzreiz no šīs tribīnes ir bijušas deputātu tukšas un nepamatotas varbūt runas. Tad kaut vienu reizi vajadzēja Zīgerista kungam arī uzstāties no šīs tribīnes un nodemonstrēt saturīgu runu, tādu kā piemēru visiem mums, lai mēs zinātu, kādā veidā tad, lūk, būtu jāstrādā. Es vairākkārt esmu lasījusi ne tikai republikas presē, bet arī rajonu avīzēs, kurās, es gribētu teikt, Zīgerista kungs uzstājas ar diezgan apmelojošām runām, un viņš arī apmelo mūs - visus pārējos deputātus un parlamentāriešus. Tāpēc es domāju, ka viņa darbošanās šādā veidā, protams, nedara godu parlamentam un arī saviem kolēģiem. Ja viņa darbs ir labdarības misija,

tad lai viņš arī darbojas. To mēs neviens nevaram aizliegt, taču es domāju, ka tādā veidā arī, ka Zīgerista kungs lūdz palīdzību citās valstīs, lai palīdzētu Latvijai, kurai šobrīd tiešām ir grūti ekonomiski... Es domāju, ka viņš tādā veidā pazemo arī mūsu valsti un mūsu valdību.

Taču es tomēr gribētu teikt, ka atbildība būtu jānes arī LNNK frakcijai un partijai, jo viņi izvēlējās tādu ceļabiedru uz 5. Saeimas vēlēšanām. Tautas daļa ievēlēja tādu cilvēku, uzticēdamās viņam, un, ja viņa vēlētāji vēlas, lai tāds deputāts būtu Saeimā, es domāju, ka mums nav tiesību šodien atņemt viņam mandātu. Es personīgi uzskatu, ka es neesmu tiesīga atņemt viņam šo mandātu. Tāpēc katrs lai balso pēc savas sirdsapziņas, kā viņš uzskata, - vai Zīgerista kungam ir šeit jābūt mūsu vidū vai nav jābūt.

Sēdes vadītājs. Māris Graudiņš - "Latvijas ceļš". Lūdzu! Pēc tam Alfreds Čepānis.

M.Graudiņš (LC).

Cienījamie kolēģi! Par šo mandāta jautājumu es gribētu izteikties tādēļ, ka tas ir jautājums, kas man, atkarībā no interpretācijas, varētu teikt, ir vai nu tuvs, vai tāls. Zīgerista kunga vieta, redziet, man ir tieši priekšā pa diagonāli, un tādēļ šī tukšā vieta manā redzeslokā ir katrā sesijas dienā. Vismaz viņa blakussēdošais kolēģis Kostandas kungs izrāda pietiekami lielu apziņu, lai uz pāris minūtēm (parasti pusvienpadsmitos) ierastos, piespiestu taustiņu un saņemtu algu, bet, lūk, Zīgerista kungs ir pieteicis galīgu boikotu Saeimas darbībai, un tālab mums skats uz tribīni un uz Prezidija galdu ir netraucēts. Par to es varu viņam pateikties. Taču visā nopietnībā ir jāraugās, kā šī ņirgāšanās par Saeimas darbību tiešām ietekmē mūsu vēl jauno demokrātiju. Šāds Zīgerista kunga pieteiktais streiks faktiski, manuprāt, vājina mūsu jaunās demokrātijas pamatus, un mums vajadzētu pamosties, ka tomēr Saeima nav spējīga funkcionēt šādos apstākļos. Es varu pieņemt, ka tīri labi varētu gadīties tā, ka Zīgerista kungu arī 6. Saeimā ievēlē, bet, ja viņš nebūs ieguvis vairākumu ar savu partiju, ko tad darīs? Vai tad atkal brauks atpakaļ uz Hamburgu un uz Kanāriju salām vai kur citur, kur nu vien viņš pavada atvaļinājumus, un atkal nepiedalīsies? Tādā veidā demokrātija nedarbojas, ka viens, redzēdams, ka varas groži nav savās rokās, piesaka pilnīgu boikotu. Mums visiem, arī Zīgerista kunga cienījamiem atbalstītājiem, ir jāpamostas pie šī fakta, ka tā parlaments nespēj strādāt. Un tādēļ galu galā visa Saeima nobalsoja mūsu jaunajā Kārtības rullī, ka mums ir jābūt iespējai iztīrīt savas rindas, lai nodrošinātu latviešu tautai tiesības būt pārstāvētai Saeimā. Ir jābūt tādām tiesībām! Zīgerista kunga izslēgšana nesaistās ar to un par to nevajadzētu balsot tādēļ, ka viņš citās zemēs tiek tiesāts par rasu naida kurināšanu, nevis tāpēc, ka viņš pietiekami labi neprot saprast latviešu valodā debates, lai piedalītos Saeimas vai citās diskusijās. Nevis tāpēc, ka viņa piekoptais propagandista stils ir pretīgs latviešu mentalitātei un pat nereti atgādina hitleriskā nacionālsociālisma un boļševistiskā komunisma paņēmienus. Un nevis tāpēc, ka pat viņa padotie šobrīd cenšas deklarēt, ka būt pret Zīgerista kungu ir būt pret latviešu tautas interesēm. Tagad, nespēdama sadarboties ar saviem bijušajiem kolēģiem - Tabūna kungu, Lamberga kungu un citiem, zīgeristu banda deklarē, ka visi šie ļaudis ir pret latviešu tautas interesēm. Es domāju arī, ka nevajag balsot par Zīgerista kunga izslēgšanu tāpēc, ka viņš pavada lielāko daļu no sava laika Hamburgā, kā tika jau teikts, ka viņš nevar izšķirties, vai viņš ir hamburgeris vai latviešu birģerbirģeris, un mums vajadzētu tomēr raudzīties uz to, ka Zīgerista kungam neviens neliedz iespējas piedalīties labdarības darbā, neviens neliedz viņam rūpēties par cilvēku, ko viņš ļoti veiksmīgi vienā otrā gadījumā dara Latvijā, bet Zīgerista kungs ar savu pieteikto streiku nedrīkst liegt latviešu tautai tiesības būt pārstāvētai Saeimā, un tādēļ es atbilstoši Kārtības rullim balsošu par viņa izslēgšanu, jo valsti nevar pārstāvēt streikotājs. Paldies.

Sēdes vadītājs. Alfreds Čepānis - Demokrātiskā partija. Lūdzu!

A.Čepānis (DP).

Cienījamie kolēģi! Tāpat kā iepriekšējo reizi, kad Zīgerista kunga mandāta liktenis tika likts uz izšķiršanu Saeimā, arī šoreiz es gribu savu viedokli izteikt, un tas nav frakcijas, bet tas ir mans personīgais viedoklis, un, tā kā gandrīz visi jau ir izteikuši to, ko es gribēju teikt, tad man paliek pavisam maz ko piebilst. Ir jau taisnība, mēs katrs gribētu būt -, es nenoliedzu, arī es gribētu būt tikpat populārs Latvijas iedzīvotāju un pilsoņu vidū, kāds ir viņš, un veikt, ja būtu materiālās iespējas, tikpat aktīvu labdarības un cita veida darbību. Tas viss, protams, ir labi, bet vislielākā taisnība, manuprāt, ir tiem kolēģiem, kuri runāja par to, ka mēs šeit esam ievēlēti, lai labi vai slikti, pareizi vai nepareizi, ar tādiem vai citādiem uzskatiem mēģinātu sakārtot Latvijas likumdošanu atbilstoši tagadējās Latvijas interesēm. Un acīmredzot nav nevienas avīzes, nevienas tikšanās ar vēlētājiem nevienam no jums, tajā skaitā arī man, kur mēs nedzirdētu bezgalīgus pārmetumus par to, ka nav sakārtota likumdošana noziedzības apkarošanā, ekonomisko jautājumu risināšanā un visās citās nozarēs, arī izglītībā, kultūrā un visur citur. Nu kādam taču tas ir jādara, un tādēļ mēs te esam savēlēti. Un, ja mēs katrs no jums mēģinātu savu popularitāti iekarot ar tādiem paņēmieniem kā Zīgerists, ja mums būtu tādas iespējas, kas tad šeit paliktu? Nu kādam ir jādara tas melnais darbs, jāraksta labi vai slikti, pieņemami vai nepieņemami priekšlikumi tajos vai citos bijušajos PSRS vai Latvijas PSR likumos, jāatzīst viņi par spēku zaudējušiem, "jâcep" jauni, kā mums šķiet, mūsu saprāta un spēju robežās labāki likumi, bet tas ir jādara.

Nesen bija publicēti laikrakstos to deputātu uzvārdi, kuri uzstājušies te visvairāk. Tur bija Endziņa kungs, vēl viens otrs, nu tas viņiem pēc amata pienākas, arī Seiles kundze. Es labi zinu, kā strādā Centrālā zemes komisija, tas ir grūts, melns un nepateicīgs darbs, un dažkārt tur Seiles kundze izsaka LNNK pieņēmumus vai Centrālās zemes komisijas apsvērumus, un nav svarīgi, vai tie ir pieņemami vai nav, bet man šķiet, ka tik daudz, cik viņa strādā, reti kurš no mums to dara. Bet tas ir jādara, un arī Zīgeristam tas būtu jādara, lai ar viņa prātu, iespējām un visu pārējo labotu, pilnveidotu un no jauna radītu Latvijas likumdošanu.

Es, protams, arī bieži vien šeit runāto uzskatu par mazsvarīgu, nenozīmīgu un tā vietā, lai sēdētu te, aizbrauktu, bet uz ārzemēm mani nelaidīs, tad nu vismaz medībās, bet ir jādara, jāsēž šeit, tāpēc ka tas ir mūsu darbs, mūsu alga tā ir. Un varētu jau arī es novēlēt kādam savu algu, kādai nabagmājai, kā Zīgerista kungs to ir izdarījis, bet, ja manis te nav, tad man arī algas nav. Un tā visa atkal ir tukša propagandas kampaņa.

Un pēdējais. Saulīša kungs teica, ka Zīgerists būs 6. Saeimā. Es arī gandrīz par to nešaubos un nešaubos tieši tādēļ, ka jūs arī, Saulīša kungs, tikai tāpēc tur esat šajā sarakstā vai būsit. Un var būt, ka vēl atradīsies viņiem sekotāji. Bet galu galā mums ir jāstrādā šeit, kā nu mēs protam, varam un cik esam uz to spējīgi. Paldies.

Sēdes vadītājs. Aivars Berķis - Latvijas Zemnieku savienība.

A.Berķis (LZS).

Godātais Prezidij! Godātie deputāti! Pēc Zīgerista kunga aizstāvju runām es esmu secinājis, ka mēs nemaz nedrīkstam, ka mums nemaz nav tiesību piespiest Zīgerista kungu turpmāk sēdēt Saeimā, kuras atmosfēru viņš nevar paciest. Par Zīgerista atbrīvošanu mums būtu jābalso arī tāpēc, ka - kurš no viņa aizstāvjiem to teica - tādā gadījumā viņa palīdzība labdarības jomā pieaugšot līdz neiedomājamiem apjomiem. Nu kā tad lai mēs tagad aizturam viņu šeit un atņemam šo palīdzību šiem trūcīgajiem ļaudīm? Tā ka, es domāju, šajā gadījumā es ar abām

rokām balsošu par to, lai Zīgerista kungs ir brīvs no šī neciešamā parlamenta, kurā viņam nav ko darīt.

Man tikai kā Prezidija loceklim šeit gribētos protestēt pret deputāta Bukovska teikto, ka Prezidijs neinteresējas, kāpēc deputāts nav ieradies uz Saeimas sēdi. Bukovska kungs, vai tiešām mums 19 reizes kādam būtu bijis jābrauc uz Hamburgu paskatīties, kas tad nu atkal noticis cienījamajam Zīgerista kungam, kāpēc viņš tajā reizē nav ieradies? Un vai mums tik tiešām būtu, Bukovska kungs, jāskrien jums līdzi ikreiz koridorā šeit, kad jūs tūlīt pēc reģistrācijas regulāri atstājat zāli un kaut kur "aizlaižaties"? Mēs vienkārši nespējam izskraidīt, jo tad... Tā kā, es domāju, ir nodibināta skaidra kārtība, deputāts var iepriekš iesniegt, kāpēc viņš nevarēs ierasties, viņš vēl var arī pēc sēdes uzrakstīt, kāpēc viņš nevar ierasties, kāpēc viņš nevar konkrētajā sēdē atrasties, un nav bijis gadījuma, kad Prezidijs nebūtu šādu iesniegumu ņēmis vērā un attaisnojis, bet mēs tiešām lūdzam to darīt. Paldies, tas man viss!

Sēdes vadītājs. Igors Bukovskis - otrreiz. Lūdzu!

I.Bukovskis (TSP).

Es negribētu ilgi kavēt laiku, es tikai gribētu mazdrusciņ atbildēt uz Berķa kunga izteicieniem. Nav runa tikai par Zīgeristu. Te vispār tā ir tendence, ja jūs man pareizi pateicāt. Un es zinu, ka deputāti bija aizsūtīti komandējumos ārvalstīs, bet, kad viņi atbrauca no ārvalstīm, tad viņi te jau bija "nostrāpēti" un viņiem tā kā skolēniem vajadzēja iet un skaidrot Prezidijam, ka viņi nav vainīgi, kaut Saeima pati viņus bija sūtījusi. Un tas tiek uzskatīts par normālu. Un, ja jūs konkrētāk gribat, Berķa kungs, tad runa ir par mani. Tad, kad es vēl biju slims, es pēc tam vēl slimnīcā gulēju divus mēnešus, un jūs apbrīnojamā kārtā varējāt mani "nostrāpēt" par to, ka es slimoju. Un tikai pēc tam man ir jāiet un jālūdzas, kaut es nodevu arī dokumentus. Zināt, jūs tur esat nokļūdījušies. Jums ir pienākums pārbaudīt, un nevajag viņu uzlikt citiem.

Sēdes vadītājs. Māris Budovskis. Es ļoti atvainojos, mums ir jālemj, mums ir vēl divas minūtes, vai mēs nevarētu pēc starpbrīža turpināt? (No zāles deputāts M.Budovskis: "Minūti!") Komisijas vadītājs deputāts Budovskis lūdz minūti vārdu. Lūdzu!

M.Budovskis (LNNK).

Tātad paldies visiem, kas izteicās, es runāšu ļoti īsi. No 20 sēdēm neattaisnoti nav piedalījies 19, atbilstoši mūsu darba reglamentam nav piedalījies nevienā komisijas sēdē. Tālāk. Kāpēc - to pietiekoši skaidri formulēja deputāts Kostanda. Deputāte Kušnere apliecināja, ka deputāts Zīgerists ir Vācijā bagāts cilvēks, pēc deklarācijas šeit viņa ienākums ir nulle. Aprēķinātie 300 lati, kas ir līdzvērtīgi ikviena no mūsu amatalgas nomaksātajam nodoklim, ir pārskaitīti bāreņiem un ebreju draudzei. Tātad šeit ienākums ir nulle.

Nākamais. Pēc uzaicinājuma uz Mandātu un iesniegumu komisijas sēdi vai uz šo sēdi, mēs saņēmām atteikumu, jo tika paziņots, ka deputāts Zīgerists, tātad Saeimas deputāts, kārtējo reizi tiesājas citā valstī. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par Mandātu un iesniegumu komisijas iesniegto Saeimas lēmuma projektu: "Izslēgt deputātu Zīgeristu no Saeimas sastāva, noteikt, ka līdz 1995. gada 1. februārim deputātam Zīgeristam apliecība jānodod Saeimas Kancelejā. Lēmums stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi." Balsojam! Lūdzu rezultātu! Par - 37, pret - 11, atturas - 30. Lēmums nav pieņemts.

Pārtraukums līdz 13.30. Es atvainojos, būs reģistrācija! Lūdzu reģistrēties! Saeimas sekretāra biedru Zigurdu Tomiņu lūdzu nosaukt deputātus, kuri nepiedalās sēdē. Lūdzu uzmanību!

Z.Tomiņš (Saeimas sekretāra biedrs).

Nav reģistrējušies: Valdis Birkavs, Vilnis Edvīns Bresis. Valdis Birkavs ir zālē. Olafs Brūvers, Jānis Bunkšs...

Sēdes vadītājs. Jānis Bunkšs un deputāts Brūvers ir zālē.

Z.Tomiņš. Māris Graudiņš.

Sēdes vadītājs. Arī Māris Graudiņš ir zālē.

Z.Tomiņš. Andris Gūtmanis.

Sēdes vadītājs. Arī Gūtmanis ir zālē.

Z.Tomiņš. Imants Kalniņš.

Sēdes vadītājs. Arī Imants Kalniņš ir zālē.

Z.Tomiņš. Aleksandrs Kiršteins, Odisejs Kostanda.

Sēdes vadītājs. Arī Odisejs Kostanda ir zālē.

Z.Tomiņš. Ludmila Kuprijanova, Jānis Lagzdiņš, Aleksandrs Pētersons, Andris Rozentāls. Jānis Lagzdiņš ir zālē. Anta Rugāte - ir zālē. Juris Sinka, Dainis Stalts.

Sēdes vadītājs. Dainis Stalts ir zālē.

Z.Tomiņš. Jānis Ārvaldis Tupesis - ir zālē. Joahims Zīgerists - nav zālē. Alfrēds Žīgurs - ir zālē.

Sēdes vadītājs. Pārtraukums līdz 13.30.

(Pārtraukums)

Sēdi vada Latvijas Republikas 5.Saeimas priekšsēdētājs
Anatolijs Gorbunovs.

Sēdes vadītājs. Lūdzu reģistrāciju kvoruma noteikšanai! Reģistrējamies. Lūdzu rezultātu. Reģistrējušies 48, 49, 50 deputāti. Turpinām sēdi.

Nākamais jautājums - lēmuma projekts par deputāta Elferta iekļaušanu Mandātu un iesniegumu komisijas sastāvā. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par lēmuma projektu - iekļaut deputātu Elfertu Mandātu un iesniegumu komisijas sastāvā. Balsojam. Lūdzu rezultātu. Par - 45, pret - 1, atturas - 1. Nav kvoruma. (Starpsauciens no zāles: "Divreiz jau nebija kvoruma. Sēde jāslēdz!") Godātie deputāti, balsosim vēlreiz par deputāta Elferta iekļaušanu Mandātu un iesniegumu komisijas sastāvā. Lūdzu rezultātu! Par - 56, pret - 1, atturas - 3. Deputāts Elferts ievēlēts Mandātu un iesniegumu komisijas sastāvā.

Godātie deputāti! Mums nākamais darba kārtības jautājums ir par uzņēmuma "Lattelekom" darbības izvērtēšanai izveidotās Saeimas Izmeklēšanas komisijas locekļu ievēlēšanu. Pirms mēs sākam izskatīt šo jautājumu, Saeimas Prezidijs ir saņēmis frakcijas "Latvijas ceļš" deputātu lūgumu iekļaut šīsdienas darba kārtībā jautājumu par deputātes Lībanes ievēlēšanu Juridiskajā komisijā un šo jautājumu izskatīt pēc likumprojekta par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskā un nacistiskā režīma represijās cietušajiem. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Tad iekļaujam darba kārtībā, deputātu priekšlikums tiek pieņemts.

Tagad, lūdzu, izskatām lēmuma projektu - ievēlēt uzņēmuma "Lattelekom" darbības izvērtēšanai izveidotās Saeimas Izmeklēšanas komisijas sastāvā šādus deputātus: deputāti Bordāns, Tabūns, Lucāns, Grava-Kreituse, Rugāte, Dāliņš, Bekasovs, Gundars Bērziņš, Urbanovičs. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par lēmuma projektu - ievēlēt Izmeklēšanas komisijas sastāvā nosauktos deputātus. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 64, pret - nav, atturas - 4. Visi nosauktie deputāti ir ievēlēti Izmeklēšanas komisijas sastāvā.

Nākamais ir likumprojekts "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā represijās cietušajiem". Otrais lasījums. Cilvēktiesību komisijas vārdā - Andrejs Panteļējevs, "Latvijas ceļa" deputāts!

A.Panteļējevs (LC).

Cienījamais priekšsēdētāj! Cienījamie klātesošie! Lūdzu darboties ar dokumentiem nr.1259, 1259-a, un jums ir pavasara sesijas dokuments nr.485, tas ir vienkārši ilustratīvs dokuments salīdzināšanai, kāds likumprojekts izskatījās pirmajā lasījumā. Es domāju, mēs jau debatējām vispārējās lietas par šo likumprojektu, kad apspriedām to pirmajā lasījumā, acīmredzot mums būs jādebatē, konkrēti runājot par pantiem. Varbūt dažas piezīmes. Šis ir zināmā mērā izrādījies viens no tādiem, latviski sakot, pretrunīgākajiem likumprojektiem, ko acīmredzot mūsu Saeima un mūsu komisija pēdējā laikā ir izskatījusi, jo tas satur sevī iekšēju pretrunu, ka, no vienas puses, ļoti plaši ņemot, praktiski lielākā daļa Latvijas tautas var tikt uzskatīta par represētu komunistiskā režīma laikā un arī - protams, ja tam piepluso, - nacistiskā režīma laikā. Taču, ja mēs tomēr gribam šajā likumā izstrādāt normas, kas tieši ļoti konkrēti sociāli (tātad tas nozīmē - ar konkrētu naudu un līdzekļiem) palīdz tiem cilvēkiem, kas ir represēti, ir skaidrs, ka mēs nevaram definēt šo represēto loku tādu, kāds tas pēc sirdsapziņas... tādu, kādam tam it kā vajadzētu būt, - faktiski, es atkārtoju, vairākums latviešu tautas. Jo, ja mēs tā definējam, tad beigu beigās nav skaidrs, kurš kuram tad maksā un no kādiem līdzekļiem mēs šo sociālo palīdzību varam sniegt. Tāpēc šis likums ir mēģinājums atrast kompromisu starp šīm divām pretrunīgajām daļām: no vienas puses, skatīties reāli uz Latvijas valsts iespējām un tātad mēģināt atrast tiešām, nu, to minimālāko loku, tos nepārprotamāk cietušos abos režīmos - gan komunistiskajā, gan nacistiskajā, un, no otras puses, arī veidot attiecīgās tiesību normas vai priekšrocības - es pat negribētu tās saukt par priekšrocībām, jo tās ir grūti nosaukt par priekšrocībām, - normas atbilstoši mūsu valsts iespējām. Tā ir varbūt tāda vispārēja piezīme un arī vispārējā piezīme par otro lasījumu, ka principā laikā starp pirmo un otro lasījumu nav konceptuālas izmaiņas izdarītas. Kas ir darīts? Ir izskatīti tie priekšlikumi, kas ir iesniegti. Daļa no tiem ir ņemti vērā. Ir atsevišķi precizējumi izdarīti, un varbūt būtiskākais ir tas, ka ir izveidota 4.nodaļa, par cik ļoti daudzi priekšlikumi tomēr bija saistīti ar zināmā mērā tomēr tādu ne varbūt konkrētu, bet katrā ziņā vispārēju to tiesību vai priekšrocību uzskaitījumu, kādas pienākas šiem politiski represētajiem. Tāpēc ir speciāli izveidota arī 4.nodaļa, kas precizē valsts pienākumus pret šiem politiski represētajiem. Tas ir jaunais, kas ir paveikts laikā starp pirmo un otro lasījumu.

Ja pāriet konkrēti pie lasīšanas pa pantiem otrajā lasījumā, tad pirmais, kam mums ir jāpievērš uzmanība, ir nosaukums. Ir iesniegts deputāta Kokina priekšlikums, kā šo nosaukumu mainīt: "Par politiski represētās personas statusa un tās tiesību noteikšanu komunistiskā un nacistiskā režīma represijās cietušajiem". Notika diezgan plašas debates par šo jautājumu, konsultēšanās arī ar dažām sabiedriskajām organizācijām, kas pārstāv represētos, - darbā piedalījās arī Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas vadītājs Vanaga kungs, - un mēs tomēr palikām pie secinājuma - saglabāt šo nosaukumu. Tātad jūs redzat, ka ceturtajā ailītē komisija liek priekšā saglabāt nosaukumu viena iemesla dēļ, proti: tas, kādā veidā šīs tiesības jeb valsts garantijas, jeb valsts dotās priekšrocības šiem represētajiem izpaužas, ir lielā mērā atkarīgs - tas nav tikai šīsdienas jautājums, - tas ir lielā mērā atkarīgs arī konkrēti no valsts sociālā stāvokļa, budžeta stāvokļa un ir saistīts ar attīstību laikā; principā dažas konkrētas normas šajās lietās var mainīties. Šobrīd jau mums ir diezgan liela divu lapu... man ir te konkrēts nosaukums, tas skar tieši politiski represētos dažādās viņu sfērās, un mēs uzskatām, ka Ministru kabinets arī turpmāk, situācijai attīstoties, - gan vērojot, kā attīstās budžets, gan arī mainoties varbūt politiskajai situācijai un arī vispār valsts situācijai, - var mainīt šīs konkrētās normas, kādas tad ir šo attiecīgo represēto tiesības, kas te ir minētas. Tāpēc mēs gribējām, lai tomēr šis, kā pamatlikums, paliek ļoti precīzs, nemainīgs, neatkarīgi no tās situācijas, neatkarīgi no tā, kādas priekšrocības valdība vai Saeima - šī vai nākamā - noteiks šai grupai. Šis ir tikai likumprojekts, kas savā pamatā nosaka, definē subjektu: kas tad ir šie politiski represētie, kuri ir uztverami mūsu Latvijā kā nepārprotami politiski represētie un pret kuriem valstī ir jābūt šīm speciālajām attiecībām un speciālajām priekšrocībām. Tāpēc arī mūsu komisija, Cilvēktiesību komisija, ierosina saglabāt nosaukumu un nav pieņemts Kokina kunga priekšlikums par nosaukuma maiņu.

Sēdes vadītājs. Jānis Kokins - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

J.Kokins (LZS).

Augsti godātais Prezidij! Godātie kolēģi! Es iestājos tomēr par to, lai likuma nosaukumā tiktu pasvītrota būtība, jo statusa noteikšana- tā ir definīcija. Galu galā, politiski represētā statusu katrs politiski represētais ir izbaudījis uz savas ādas līdz mielēm, ja runāsim tā atklāti. Tas ir izbaudīts asinīs. Bet acīmredzot šā likuma galvenā jēga ir garantēt viņiem tiesības, lai kaut minimāli, kā saka, atmaksātu tās ciešanas, sagandētās dzīves, vispār viņu likteni - sagandēto. Tādēļ es iestājos un prasu balsot par virsraksta labojumu: noteikt statusu un tiesības.

Sēdes vadītājs. Aivars Endziņš - Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, "Latvijas ceļa" deputāts. Lūdzu!

A.Endziņš (LC).

Cienījamo priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Es esmu jurists, un tāpēc es gribētu paskaidrot cienījamajam Kokina kungam, ka šis jēdziens "statuss" - personas statuss, tiesiskais statuss - nosaka tiesības un pienākumus kopā. Ja tas ir statuss. Šādā veidā, ja mēs ieliekam iekšā, pēc jūsu priekšlikuma, statusu un tiesības, tad mēs it kā nostādām pret šo jēdzienu "statuss" tiesības un pienākumus. Es vienkārši gribēju to paskaidrot. Un tāpēc komisijas viedoklis par nosaukuma nemainīšanu ir tomēr pareizāks un juridiski korektāks, jo šis jēdziens "statuss" pats par sevi ietver to, ka personai ir ne tikai pienākumi, bet arī šīs tiesības, tas, ko Kokina kungs uzsver. Bet tas jau ir ietverts šajā jēdzienā "statuss". Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Referents vēl runās?

A.Panteļējevs. Es tikai gribu piebilst, ka es pilnīgi piekrītu Kokina kunga domām, ka šī cilvēku kategorija ir daudz cietusi un mums par viņiem ir jādomā, un tieši tāpēc mums nevajadzētu radīt situāciju, ka mums likums jāmaina katru baltu dieniņu, kad mēs esam atraduši kaut kādas jaunas tiesību normas, kā mēs šiem cilvēkiem varam palīdzēt. Tāpēc mums vajadzētu tomēr pamatā... es tomēr uzturu spēkā šo jautājumu, ka mums ir jādefinē, par kādu cilvēku loku mēs runājam.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par deputāta Kokina priekšlikumu - izteikt nosaukumu šādā redakcijā, kādu viņš piedāvā, - "Par politiski represētās personas statusa un tās tiesību noteikšanu komunistiskā un nacistiskā režīma represijās cietušajiem". Deputāta Kokina priekšlikums. Lūdzu rezultātu. Par - 19, pret - 22, atturas - 22. Deputāta Kokina priekšlikums nav pieņemts.

Lūdzu, balsosim par Cilvēktiesību komisijas ierosināto redakciju. Nosaukums: "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem". Balsojam. Lūdzu rezultātu. Par - 49, pret - 4, atturas - 9. Komisijas redakcija pieņemta nosaukumam. Tālāk, lūdzu!

A.Panteļējevs. 1.pants ir vispārējie noteikumi, kur vēl netiek dota specifiska definīcija, kā tas notiek tālāk attiecīgi komunistiskajam un nacistiskajam režīmam "Vispārējie noteikumi". Šeit ir ņemts vērā Tautas saskaņas partijas frakcijas iesniegums, tikai mēs nevis aizstājam "pilsoņus" ar "iedzīvotājiem", bet rakstām komisijas variantā, ka šis likums attiecas uz Latvijas Republikas pilsoņiem un iedzīvotājiem. Par cik tur sākās strīdi juristu starpā, tad vismaz tas ir pietiekami plašs jēdziens. Viņš aptver gan pilsoņus, gan iedzīvotājus, kaut gan daži juristi uzskata, ka iedzīvotāji ietver sevī pilsoņus, daži - ka ne, un līdz ar to, lai nebūtu samulsuma, mēs te plašāko jēdzienu minam. Tāpat arī tiek ņemts vērā un pievienots šis te jēdziens, ka arī par palīdzību politiski vajātajām un represētajām personām. Tātad pie tā tas ir pašā nobeigumā, tātad runa ir par to, kuras darbības faktiski rezultātā, ja cilvēks tika represēts, viņš tiek uzskatīts par politiski represēto. Mēs šeit pievienojam arī to, ka ne tikai viņš pats ir veicis kaut kādu tiešu politisko darbību un par to represēts, bet arī par to, ka viņš ir palīdzējis politiski vajātām un represētām personām. Es laikam par visiem priekšlikumiem varētu dot komentāru, un tad mums vienalga ir jābalso atsevišķi priekšlikumi, bet deputāta Resnā kunga priekšlikums ir iekļauts tieši tādā veidā, kā viņš tiek likts priekšā 2. un 4.pantā, jo mēs vienkārši zināmu ētisku apsvērumu dēļ negribējām 1.pantā, kur tiek runāts par šiem cilvēkiem, kas ir speciāli atrunāti, uzreiz šo ierobežojošo un izslēdzošo normu tomēr konkrēti pie katra režīma attiecīgajiem upuriem, kurus mēs konkrēti uzskaitām, un represētajiem mēs norādām, uz kuriem neattiecas. Un tā pamatdoma, ka tā neattiecas uz tiem, kas ir paši piedalījušies represijās, tā te ir saglabāta.

Kas attiecas uz deputāta Kokina priekšlikumu, mēs arī viņu nevaram ielikt 1.pantā, jo 1.pantā ir vispārējie noteikumi, kas attiecas uz abu režīmu noziegumiem. Un tā problēma ir tā, ka mēs varam reabilitāciju piemērot daļēji komunistiskā režīma noziegumiem, jo komunistiskajā režīmā represētie bija represēti ar tiesas lēmumu. Lai arī cik tā tiesa būtu formāla, bet tur bija kaut kāds tiesas lēmums, un tāpēc arī ir runa par reabilitācijas procesu tur, kur tas ir iespējams. Kā jūs zināt, te ir arī gadījumi, kad nevar būt reabilitācija tā vienkāršā iemesla dēļ, ka nav bijuši nekādi tiesas procesi, cilvēki vienkārši ir aizvesti ar kaut kādu administratīvu lēmumu.

Kas attiecas uz nacistisko režīmu, tad pamatā tur nebija nekāda tiesas lēmuma, ievietoti koncentrācijas nometnēs daudzi bija bez kāda lēmuma, līdz ar to runāt par viņa reabilitācijas procesu juridiskā nozīmē nevar. Līdz ar to mēs ar šo normu mēģinām tālāk pateikt, ka mēs runāsim pie konkrētā - komunistiskā režīma un nacistiskā režīma, kāda ir nepieciešamā procedūra, bet pie vispārējiem noteikumiem ieviest jēdzienu "reabilitācija" mēs nevaram tā

iemesla dēļ, ka ļoti daudzos gadījumos nebija nekā pat līdzīga tiesas procesam, lai mēs varētu runāt par reabilitāciju juridiskā šī vārda izpratnē.

Sēdes vadītājs. Deputāts Jānis Kokins - Latvijas Zemnieku savienība. Pēc tam - deputāts Resnais. Lūdzu!

J.Kokins (LZS).

Runājot par šo pantu, es gribētu tikai šobrīd pieskarties pirmajam savam piedāvātajam papildinājumam. Proti, es iestājos tomēr, ka šo likumu attiecina uz Latvijas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, nevis vispār uz Latvijas iedzīvotājiem, jo mēs būtībā šeit strādājam ar divām iedzīvotāju kategorijām, apakškopām, - pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem. Jo attiecībā uz pārējiem mēs, godīgi sakot, neesam tik bagāti, lai katru, kas te iebrauks un tamlīdzīgi, apgādātu.

Sēdes vadītājs. Gunārs Resnais - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

.

G.Resnais (LZS).

Cienījamo priekšsēdētāj! Cienījamā Saeima! Pārstāvot politiski represētos, es esmu ļoti pateicīgs šai Saeimai, šīs Saeimas izveidotajai valdībai par to atsaucību, kāda ir notikusi šajā vēlēšanu posmā, atbalstot politiski represēto politiskās, tiesiskās un sociālās intereses. Un šo vārdu es paņēmu tikai tāpēc, ka varbūt, ja es neuzstātos, viens otrs mulstu un domātu, kas un kā balsot. Es gribu izteikt atbalstu komisijas lēmumam šajā punktā, papildinot ar argumentāciju. Komisijai bija ļoti grūti apvienot un izveidot šo otro lasījumu, jo nenoliedzami ir divas ļoti lielas pretrunas. Divi pretspēki satiekas šajā likumā - komunistiskais terors un fašistiskais terors, visi vienā tautā, vienā nācijā. Ir savstarpējais naids, neuzticēšanās līdz galam, jautājumi nenoskaidroti, neizmeklēti utt. Es domāju, ka šo veikumu, apvienojot mūs kopā, jo tauta ir viena, zeme ir viena un represētie ir viņas sastāva daļa kā vienā, tā otrā pusē... Ir jābūt tikai godīgumam un taisnīgumam, jābūt, lai nebūtu paši represētie pret represētajiem, un par to mēs runāsim nākošajos pantos. Bet, apsteidzot notikumus, es lūgtu atbalstīt komisijas priekšlikumu jeb komisijas izstrādāto apvienoto variantu ne tikai 1. pantā, bet vispār kā otro lasījumu, lai gan šajā likumprojektā, par cik tās pretrunas tik tiešām ir diezgan dziļas, varbūt ne viss labi skanēs, un diezgan liels darbs gaida komisiju un visus tos, kas piedalās priekšlikumu izstrādāšanā, vajadzētu papildināt otro lasījumu starp otro un trešo lasījumu. Tur būs ļoti nopietns darbs, un, ja šeit kāds par to runās, ka tas ir jādara, tad tas tikai būs apsveicami. Šodien es lūgtu Saeimu atbalstīt tāpat kā vienmēr mēs esam atbalstīti, atbalstīt komisijas priekšlikumu, kurš ir ļoti optimāls, bet trešajā lasījumā jau akcentus vēl pārvietot.

Sēdes vadītājs. Alfrēds Žīgurs - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība.

A.Žīgurs (LNNK).

Godātais Prezidij! Kolēģi! Es pilnīgi piekrītu šim projektam, bet es gribētu piezīmēt vēl klāt, ka šeit vajadzētu tomēr likmi ieteikt, ka tas ir attiecībā uz Latvijas legālajiem iedzīvotājiem, jo citādi varētu būt tāda iespēja, ka sāks pieteikties no citām valstīm citu valstu represētie, kas ir aizsūtīti kaut kur prom. Dabūs zināt, ka Latvijā dod, tad nāks un iekasēs naudu. Tas nebūtu vēlams. Tas ir viss, ko es gribēju pateikt. Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Tagad par balsojumu. Vispirms mēs balsosim par deputāta Kokina priekšlikumu, kurā viņš precizē: "Latvijas Republikas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotajiem". Pēc tam debatēsim, ja būs debatētāji, arī par deputāta Kokina priekšlikumu - izveidot jaunu pantu likuma sākumdaļā šādā redakcijā. Vai tāda pieeja ir pieņemama? (Starpsauciens no zāles: "Tas ir jābalso!")

Vispirms būs deputāta Kokina priekšlikums. Pēc tam komisijā balso. Es saprotu, bet vai deputāta Kokina piedāvātais jaunais pants nav saturiski saistīts ar komisiju? Paldies! Zvanu, lūdzu! Lūdzu, balsosim par deputāta Kokina ierosināto redakciju: "Politiski represētās personas statusu piešķirt tikai politiskās represijas nevainīgi izcietušajiem reabilitētiem Latvijas Republikas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem". Lūdzu rezultātu! Par - 19, pret - 21, atturas - 22. Priekšlikums nav pieņemts.

Pirmās nodaļas 1. pants komisijas redakcijā. Lūdzu, balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 55, pret - 1, 10 - atturas. Priekšlikums pieņemts un redakcijas komisijas variantā apstiprināts.

A.Panteļējevs. Jā. Tālāk seko faktiski Kokina kunga divi priekšlikumi, kas abi saturiski nozīmētu divus jaunus pantus. Tātad tie ir spriežami arī atsevišķi.

Kas attiecas uz pirmo, tad, par cik mēs esam pieņēmuši koncepciju, ka mēs tomēr likumā tālāk precizējam un sadalām represētos komunistiskajā režīmā un represētos nacistiskajā režīmā, es gribu uzreiz pateikt, lai nebūtu pārpratumu, ka viņi netiek sadalīti savā statusā. Politiski represētais ir politiski represētais, bet tiek sadalīta procedūra, kādā veidā viņi faktiski iegūst šo represētā statusu, tāpēc ka abi režīmi, kaut arī bija līdzīgi savas darbības galaiznākumā, savās darbības metodēs šur tur tomēr atšķīrās. Un mums ir jābūt juridiski precīziem. Tieši tāpēc šīs Kokina kunga normas ir iekļautas daļēji 3. un 5. pantā. 3. pantā, kur mēs runājam par komunistiskā režīma attiecīgo procedūru, kāda ir nepieciešama, šis ir saskaņots arī lielā mērā ar Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas priekšlikumiem. Un mūsu komisijā tas tika apspriests arī ar Prokuratūras pārstāvjiem. Un tāpat ir 5. pantā, kur mēs runājam par nacistiskajā režīmā represēto procedūru. Tāpēc komisija uzskatīja, ka izveidot sākumā vienu vispārēju pantu nav lietderīgi, un noraidīja, kaut gan, atkārtoju vēlreiz, principā šie procedūras elementi ir ņemti vērā pie atsevišķiem režīmiem, apskatot viņu procedūru.

Sēdes vadītājs. Deputāt Kokin, jūs vēlaties runāt vai piekrītat teiktajam? Deputāts Kokins lūdz balsot par viņa priekšlikumu. Lūdzu zvanu!

Deputāta Kokina priekšlikums ir - izveidot jaunu pantu likuma sākumdaļā šādā redakcijā: "Politiski represētās personas reabilitāciju noskaidro..." Un tālāk jums ir teksts. Balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 19, pret - 19, atturas - 22. Priekšlikums nav pieņemts.

(Panteļējevs kaut ko saka.) Bet šeit ir vēl otrs priekšlikums.

A.Panteļējevs. Jā, tad ir otrs, kas saturiski ir atsevišķs pants, ko arī Kokina kungs piedāvā. Un šajā gadījumā komisija lūdz pievērst uzmanību, ka ir izveidota vesela atsevišķa ceturtā nodaļa ar nosaukumu "Valsts morālās un tiesiskās garantijas politiski represētajām personām", kurā faktiski ir dažas no šīm. Te ir šīs normas mēģinātas iestrādāt, tāpēc arī komisija šeit neatbalsta šāda jauna panta izveidošanu sākumā, daļēji to iestrādājot speciāli izveidotajā jaunajā ceturtajā nodaļā.

Sēdes vadītājs. Deputāt Kokin, balsosim vai jums vārds? Lūdzu!

Deputāts Jānis Kokins - Latvijas Zemnieku savienība.

J.Kokins (LZS).

Tik tiešām ceturtajā nodaļā šis tas ir iestrādāts, bet es iestājos par to, ka rūpes par politiski represētajiem būtu jāuzņemas valstij, un nevis daļēji, bet pilnībā, jo tomēr viņu īpašums, kas savā laikā tika nolaupīts, viņu darbs galu galā ir iegājis kopējā valsts "katlā". Lai gādā valsts kopumā. Es iestājos arī par balsošanu.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Balsosim par deputāta Kokina iesniegto priekšlikumu - izveidot jaunu pantu šādā redakcijā: "Rûpes par politiski represētajiem, pirmām kārtām sociālās nodrošināšanas jomā, uzņemas un garantē valsts, nepārliekot tās uz pašvaldību...", un tālākais teksts jums ir. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 21, pret - 20, atturas - 21. Priekšlikums nav pieņemts.

A.Panteļējevs. Otrā nodaļa. Mēs pārejam pie politiskā režīma statusa noteikšanas komunistiskā režīma represijās cietušajiem.

2. pants. Jau redzams pēc priekšlikumu iesniegšanas daudzuma, ka tas acīmredzot būs viens no pretrunīgākajiem pantiem, par kuru mēs šodien debatēsim. Komisija izskatīja visus priekšlikumus, kas ir iesniegti, un rīkojās sekojoši: Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikums ir noraidīts, jo tas faktiski aptver politiski represētos ļoti plašā lokā, tajā skaitā arī politiski represētos Krievijas teritorijā pirmskara periodā, kur tiešām varbūt ir grupa Latvijas iedzīvotāju, kas tika politiski represēti vai kas tika varbūt pēc kara represēti Krievijas vai PSRS teritorijā, bet pēc tam iebrauca Latvijā tādu vai citu apstākļu dēļ.

Atkārtoju vēlreiz. Es gribu paskaidrot: kaut arī morāli, protams, mēs saprotam, ka visi politiski represētie neatkarīgi no tā, kur viņi būtu represēti - Latvijas teritorijā, Krievijas teritorijā, Čīles teritorijā, un es varētu pateikt vēl citas valstis -, protams, morālā ziņā ir vienādi cietuši, un ir ļoti lielas problēmas viņus šķirot. Bet, par cik mēs runājam šeit par Latvijas valsts morālajām saistībām pret šiem cilvēkiem, kā arī Latvijas valsts konkrētajiem soļiem pret šiem cilvēkiem, kas izpaužas gan viņu sociālā statusa nodrošināšanā, gan citādāk, mēs esam spiesti... diemžēl mēs esam spiesti...

Atkārtoju vēlreiz - tas nebūt nav patīkams solis. Tomēr ierobežot sevi ar to, kā liek priekšā komisija, proti, runa ir par to, ka komunistiskajā režīmā cietušos... mēs tātad par represētajiem atzīstam visus Latvijas Republikas pilsoņus, jo viņiem ir viennozīmīga sasaiste ar Latvijas valsti neatkarīgi no tā, kad viņi tika represēti, bet, runājot par iedzīvotājiem, mēs esam spiesti ierobežoties tikai ar tiem, kas, būdami jau Latvijas Republikas iedzīvotāji, tika represēti Latvijas teritorijā, it sevišķi ņemot vērā to, ka attiecībā uz citiem tomēr daļēji - un tas ir praksē noticis - Krievija ir piemērojusi savu attiecīgo likumu, un šie cilvēki daļēji ir saņēmuši kompensācijas, kurš varbūt ir veiklāks, kurš - mazāk veikls, kā nu ir izdevies nokārtot, bet attiecībā uz viņiem tādā gadījumā pretrunīgā veidā darbosies arī Krievijas likums, jo Krievijas likums ir pieņemts par politiski represētajiem Krievijas teritorijā, un Krievijas likums precīzi pasaka, ka viņi runā tikai par tiem, kas ir represēti Krievijas teritorijā. Piemēram, interesanti ir tas, ka Krievija tagad neattiecina savu likumu uz bijušajiem PSRS pilsoņiem, ja viņi, piemēram, ir represēti, kā viņi toreiz uzskata (kaut arī tas bija PSRS teritorijā) Latvijas teritorijā, izsūtīti no Latvijas. Tad, piemēram, Krievijas varas iestādes bieži viņus neatzīst par politiski represētajiem, kaut arī viņi dzīvo Krievijā tagad, jo viņi netika šajā teritorijā represēti. Tāpēc mēs esam spiesti šajā gadījumā atkal un vēlreiz tomēr pieturēties pie ļoti precīziem rāmjiem, lai viņi būtu skaidri un noteikti. Un mēs bijām spiesti noraidīt šo Tautas saskaņas partijas priekšlikumu.

Par otro priekšlikumu. Mēs to šeit esam pieņēmuši daļēji, jo tas sasaucas arī ar Resnā kunga priekšlikumu. Mēs esam vienīgi svītrojuši tos vārdus - "PSRS valsts drošības iestāžu darbībā". Tāpēc, ka... Tātad ir palikusi šī frāze šādā veidā: "Ðā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījušās politiskajās represijās." Neatkarīgi no tā, kāda veida politiskajās represijās viņi ir piedalījušies, un neatkarīgi no tā, vai... Mēs tātad nepiekrītam šim precizējumam, kas ir Tautas saskaņas partijas redakcijā, - ka runa ir tikai par iestāžu darbībām, jo represijas ir daudz plašāks jēdziens. Un, ja konkrētie precedenti... tiesa, piemēram, pierāda, ka konkrētais cilvēks, varbūt arī nestrādādams konkrētā represīvā iestādē, tajā pašā laikā ir piedalījies politiskajās represijās, ziņodams par saviem kaimiņiem un palīdzēdams viņu izvešanas procesā, un savādākā veidā, tad arī uz viņu nebūtu attiecināms šis likums. Tāpēc mēs komisijas variantā paturam plašāk: nevis tikai, ka tos, kas ir piedalījušies represīvo iestāžu darbībā, bet vispār jēdzienu - tos, kas ir piedalījušies politiskajās represijās.

Tātad tālāk - deputāta Resnā kunga priekšlikums. Atkal man ir ļoti... morāli grūti faktiski aizstāvēt komisijas lēmumu, bet mēs esam spiesti to darīt, jo te ir runa par... Resnā kungs piedāvā, ka mēs tomēr pie represētajiem pieskaitām visus latviešus, neatkarīgi no tā, kad un kur viņi tika represēti, tad atkal te ir runa par latviešiem, kas tika represēti arī Krievijā 1937., varbūt 1934. gadā, un citiem, atkal ir tā pati līdzīgā situācija. Formāli pastāv Krievijas likums. Tie, kuri tika represēti Krievijas teritorijā, - uz viņiem attiecas šis Krievijas likums. Un formāli viņus vajadzētu tādā gadījumā faktiski ar šiem Krievijas likumiem... arī rast iespēju caur Krievijas vēstniecībām, lai šis Krievijas likums pret viņiem tiktu piemērots, jo daļa no viņiem to jau ir varējusi piemērot sev un ir piemērojusi.

Tālāk ir Tautas saskaņas partijas frakcijas ļoti precīzs precizējums. Mēs to esam ņēmuši vērā. Par cik ir pastāvējušas ne tikai PSRS filtrācijas nometnes, bet arī ir pastāvējušas sabiedroto - angļu, amerikāņu - un es nezinu, vai franču, -bet angļu, amerikāņu filtrācijas nometnes. Mēs šajā gadījumā pieņemam šo Tautas saskaņas partijas priekšlikumu, ka tiešām par politisku represiju var uzskatīt tikai PSRS filtrācijas nometnes, bet netiek uzskatītas angļu, amerikāņu un citu Otrā pasaules kara sabiedroto filtrācijas nometnes, kur gan pēc būtības, gan pēc apstākļiem bija pavisam citāda situācija nekā PSRS filtrācijas nometnēs. Tā ka mēs esam pieņēmuši šo priekšlikumu par PSRS filtrācijas nometnēm.

Tālāk. Nav pieņemts Kokina kunga priekšlikums. Tātad Kokina kunga priekšlikums (šajā gadījumā - pirmā rindkopa) sakrīt ar Tautas saskaņas partijas frakcijas. Es jau skaidroju, ka mēs tomēr iedzīvotājiem, kas tika represēti ārpus Latvijas Republikas teritorijas, šo statusu... komisijas lēmums ir - nepiešķirt.

Tālāk. Nav pieņemts... balstoties tieši uz Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas rekomendācijām, nav pieņemts tomēr arī šis priekšlikums - aizvietot vārdu "filtrācijas" ar "turētos filtrācijas nometnēs par piedalīšanos kara darbībā", jo ir bijuši precedenti, kad cilvēki filtrācijas nometnēs PSRS... Kā jau es teicu, sabiedrotie - angļi un amerikāņi - nav izmantojuši filtrācijas nometnes šim nolūkam, bet PSRS praksē ir bijuši gadījumi, kad filtrācijas nometnes ir arī izmantotas, lai tur dažreiz vienkārši aiz attiecīgo... PSRS raksturīgā haosa dēļ dažreiz tur ir turēti arī cilvēki, citādi politiski represētie, uz laiku, politiskajās filtrācijas nometnēs, bērni tur ir bijuši, arī pusaudži, izvedamie - pa ceļam uz kaut kurieni, un tas nozīmē, ka mēs nevaram norobežoties - runāt tikai par šo piedalīšanos karadarbībā, jo filtrācijas nometnēs, PSRS filtrācijas nometnēs diemžēl tik precīzi nebija šī lieta definēta.

Tālāk. Nav pieņemts Kokina kunga priekšlikums, kas varbūt ir zināmā mērā konceptuāls un kas faktiski konceptuāli atšķir šo likumu no Augstākās padomes pieņemtā likuma. Jūs varbūt atceraties, - Augstākajā padomē bija likums, kur bija tāds jēdziens: "netieši represētie". Un

faktiski zem netieši represētajiem... toreiz Preinberga kunga priekšlikums tas bija, un tas tika iekļauts Augstākās padomes redakcijā, faktiski tika iekļautas šīs personas, par kurām runā Kokina kungs savā priekšlikumā. Šeit ir tā būtība, ka, pirmkārt, mēs atsakāmies no divveida statusiem. Mēs negribam vairs paturēt - tieši vai netieši represētie. Likums tātad konceptuāli ir reducēts tomēr uz to, ka ir vienkārši politiski represētie, nevis kā Augstākās padomes likumā bija, tieši un netieši represētie.

Un otrs ir tas, ko es teicu jau ievadā. Principā morālā ziņā atkal saprotot, ka, protams, šeit uzskaitītie cilvēki, kas tātad ir ekonomiska rakstura politiski represētie, aplikti ar paaugstinātiem nodokļiem, ar tiem sekojošu mantas atņemšanu, izlikšanu no savām mājām un dzīvokļiem, beidzot var atgriezties un atgūt savu īpašumu... Tātad šis priekšlikums paplašina šo politiski represēto loku samērā plaši, jo šāda veida ekonomiskās represijas ir skārušas ļoti daudzus. Un te ir atkal šī morālā problēma, ko es jau teicu pašā sākumā. Protams, mēs teorētiski varam paplašināt šo politiski represēto loku, nonākot līdz secinājumam, ka praktiski vairākums latviešu tautas ir politiski represētie. Bet tādā gadījumā zūd šā jēdziena tas otrs saturs - tās attiecīgās morālās saistības un materiālās saistības. Tas ir tas svarīgākais no valsts puses attiecībā pret šiem cilvēkiem. Es gribu atgādināt, ka, starp citu, Augstākās padomes pieņemtajā likumā jau bija paradokss, jo politiski represētie un netieši represētie jau atšķīrās pēc tām sociālajām priekšrocībām, ko viņi guva, un faktiski līdz ar to netieši represētie pārvērtās par tādu tīri morālu, tādu papīra jautājumu, un es nezinu, vai ir tas labākais variants šajā gadījumā.

Un pēdējais punkts. Mēs nepieņēmām Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikumu, ka bērni, kam abi vai viens no vecākiem ticis noslepkavots vai miris represiju rezultātā... atkal ar smagu sirdi... Šis likums ir vispār tāds, ka mums jānoraida visi priekšlikumi - lielā mērā ar smagu sirdi, bet tomēr mēs gribam precizēt, ka te ir runa par cilvēkiem, kas ir paši represēti, politiski represēti, un par viņu statusu. Tas nenoliedz to, ka valsts varētu uzņemties kaut kādu specifisku saistību attiecībā pret cilvēkiem, kuru vecāki tika nogalināti represijās vai kaut kā savādāk, ir visādi dažādi varianti šeit, bet šinī gadījumā mēs nevaram paplašināt atkal šo politiski, pašu politiski represēto statusu ar viņu pēctečiem, jo neatkarīgi no tā... Ziniet, man ir nācies tikties ar represēto, kurš ir teicis: "Nu beigu beigās es nezinu, kas bija labāk - vai tas, ja mani būtu nošāvuši uzreiz, vai tas, ka man 25 gadi bija jāmocās tur un jāpārdzīvo tādas lietas, ka es pats bieži vien varbūt lūdzu nāvi." Nu tas varbūt skan diezgan briesmīgi, ko es tagad saku, bet tiešām mums ir... mēs nevaram izdalīt. Ja mēs runājam par pēctečiem, tad runājam, un attiecīgās normas tur parādīsies turpmāk - un arī parādās šeit, bet mēs nevaram katrā ziņā izdalīt vienu no šīm kategorijām, jo mēs tad paplašinām šo politiski represēto loku.

Tātad šādā veidā es komentētu šos priekšlikumus, un komisijas dotais variants jums ir 4. ailītē.

Sēdes vadītājs. Uzsākam debates. Ruta Marjaša - "Latvijas ceļš". Lūdzu! Pēc tam - Grava-Kreituse.

R.Marjaša (LC).

Cienījamais Prezidij, cienījamie kolēģi! Es runāju savā personīgajā vārdā, es nepaužu "Latvijas ceļa" frakcijas kaut kādu kopīgu lēmumu. Jau apspriežot šo likumprojektu pirmajā lasījumā, es izteicos konceptuāli un pateicu savu viedokli, un šeit tagad es konkrēti izteikšos par pantiem.

Es esmu ļoti gandarīta par to, ka mēs pieņēmām pirmo pantu, pirmo nodaļu... Vispārīgo noteikumu 1. pantu tādu, kāds tas ir piedāvāts šeit otrajam lasījumam, jo tas ir ļoti precīzs kā politiski, tā arī juridiski, jo šeit tiek viennozīmīgi definēts, ka par noziedzīgiem atzīstami "komunistisko un nacistisko organizāciju totalitārie režīmi un politiskās represijas, ko šie režīmi

vērsa pret Latvijas Republikas pilsoņiem un iedzīvotājiem." Bet, ja mēs tagad lasām šo 2. pantu, tad mēs redzam, ka šis 2. pants tomēr ir pretrunā ar šo 1. pantu... šinī 1. pantā deklarētajām lietām, jo no 2. panta redakcijas izriet, ka tad, ja šī represija, kas ir atzīta par noziedzīgu, ir vērsta, teiksim, pret daļu Latvijā šodien dzīvojošo cilvēku, tas ir noziegums, bet pret otru daļu tas nav noziegums. Tādēļ es tad, kad bija balsojums par Kokina kunga priekšlikumu... No juridiskā viedokļa šis priekšlikums varbūt nebija vietā 1. pantā, bet principā viņam ir taisnība, ka nevar šodien dalīt noziegumus: viens un tas pats noziegums pret vienu cilvēku ir noziegums, bet pret otru cilvēku nav noziegums. Jo abi... visas šīs cilvēku kategorijas ir Latvijas jurisdikcijā šodien. Es gribu vērst jūsu uzmanību uz to, ka mums Latvijā jau darbojas likums par politiski represētā statusu, saskaņā ar kuru lielākam vairumam - es pateikšu, es domāju, ka visiem, kuri pretendē uz to, - principā šis statuss ir piešķirts. Pieņemot šo likumu šādā redakcijā, mēs atņemsim politiski represētā statusu, es domāju, dažiem tūkstošiem cilvēku. Mēs vienkārši atņemsim viņiem to, viņi noliks savas grāmatiņas, un mēs savas sirdsapziņas tīrīšanai pateiksim: "Brauciet uz Krieviju, ejiet pie Krievijas sūtņa stāvēt rindā ar izstieptu roku un prasiet tur, mēs neesam atbildīgi! Mums gar jums nav daļas. Maz kas kur ir represēts." Nu es nezinu, ar manu jurista prātu, ar manu sirdsapziņu tas kaut kādā veidā pilnīgi nesaskan, jo redziet, kas par lietu, - nu paanalizēsim kaut vai tā. Paņemsim šā 2. panta pirmo apakšpunktu. Tātad politiski represētie būs noslepkavotie vai represiju rezultātā mirušie, bet tikai tad, ja viņi ir noslepkavoti un miruši pēc 1945. gada 9. maija. Ja pirms tam - ne. Tāpat, ja viņš ir ticis apcietināts, ieslodzīts cietumā, koncentrācijas nometnēs - un tā tālāk - pēc 1945. gada 9. maija, - jā, pirms tam - ne. Un tā tālāk un tā joprojām.

Es dzirdēju argumentu, un nav izslēgts, ka tas izskanēs arī šodien, jo viens otrs jau sāk rosīties, arguments ir tāds: ko tur runāt par tiem Krievijas latviešiem, viņi visi piedalījās represijās, viņi bija čekisti. Vispirms es gribu pateikt, ka, ja arī kādam no šodien, teiksim, kaut kur trimdā, izsūtījumā dzimušajiem latviešu bērniem, represēto Latvijas čekistu bērniem šodien... viņiem ir jāatbild par to, ka toreiz režīms "iesēdināja" viņu vecākus? Viņš ir vainīgs pie tā, ka tajā režīmā viņš ir audzis, Sibīrijā, kaut kur nometnēs, kaut kur pa bērnu namiem slapstījies? Nu pareizi Resnā kungs mēģināja to izlabot, ar savu sirdi jūtot, ka tas nav taisnīgi, viņš ir mēģinājis vismaz to kaut kādā veidā etniski pamatot, latviešiem ir... viņam ir taisnība, bet nu diemžēl juridiski tas nav visai korekti - dalīt. Bet fakts ir tāds, ka lielākā daļa no tiem Latvijas nepilsoņiem šodien, kas ir represētie, ir tie latviešu izcelsmes - no austrumlatviešiem. Nu ar to mums šodien ir jārēķinās, un arī viņiem mēs teiksim - brauciet uz Krieviju, stāviet rindā pie Raņņiha ar lūgumu, lai viņi jums maksā, kas mums par daļu? Es uzskatu, ka ne ētiski, ne juridiski tam nav nekāda pamata. Tādēļ personīgi es atbalstu šeit Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikumu, kurš būtībā sakrīt ar Kokina priekšlikumu; vienkārši viņš to ir licis 1. pantā, kaut gan faktiski tam ir jābūt 2. pantā. Un es personīgi tā arī balsošu.

Sēdes vadītājs. Lūdzu! Grava-Kreituse - Demokrātiskā partija! Pēc tam - Andris Ameriks.

I.Grava-Kreituse (DP).

Es gribētu turpināt to, ar ko beidza Marjašas kundze. Vai latvietis, atrazdamies citur un ne Latvijā un kad ar viņu kas ir noticis, ir dalāms pēc tā - pareizs vai nepareizs? Pareizi bijis tanī vietā vai nepareizi? Un atkal mēs atduramies pret to, ka pēc pusgada Latvijā būs pilsoņi, kuri, no vienas puses, visi būs represēto pilsoņu daļa, bet pēc statusa viņi būs represēti un nerepresēti, jo, pieņemot Pilsonības likumu, ārpuskārtas naturalizāciju, mēs visi - nacionāļi un nenacionāļi, sociālisti un nesociālisti šeit vienbalsīgi atbalstījām to, ka austrumlatvieši, tātad tie latvieši, kas šeit neatgriezās līdz 1940. gadam, bet atgriezās tagad padomju gados vai kara laikā atgriezās, tiek naturalizēti ārpus kārtas un viņi tātad tūlīt var ar 1. februāri iesniegt dokumentus un kļūt par Latvijas Republikas pilsoņiem. Bet, ja viņi ir represēti 30. gados ārpus Latvijas teritorijas, tad Latvijā viņi par represētajiem neskaitās. Bet es jums varu pateikt vēl vienu lietu, - ka es gribu

vienā lietā oponēt Marjašas kundzei, ka nevis no čekistiem bija visvairāk latviešu, kurus represēja, bet, piemēram, Pleskavas guberņā represēja tāpēc vien, ka tu biji latvietis, un tam izskaidrojums bija pavisam vienkāršs (un vēstures literatūrā tas ir nostiprinājies) - Staļins patoloģiski necieta latviešus kopš Caricinas kaujas, kad latvietis aizsūtīja ziņojumu, ka Staļins ir aprobežots un nemāk komandēt fronti. Un tas ir zināms. Lielākā daļa šo cilvēku Krievijā tika represēti tāpēc, ka viņi ir latvieši, un tagad viņi būs Latvijā, būs Latvijas pilsoņi, būs izgājuši cauri visai tai ellei, kam bija cauri jāiziet, bet viņi neskaitīsies represētie. Panteļējeva kungs teica, ka Krievija izmaksās kompensāciju. Jā, tā būs kaut kāda naudas summa, kas Krievijas rubļos skanēs grandiozi, bet latos tas būs apmēram divu pensiju apmērā, ja tā varētu teikt, bet tanī pašā laikā ne zāles, ne transports, nekas cits viņiem nepienākas, jo priekš Latvijas viņi nav represētie. Vai Latvijā latvieši var atļauties šādā veidā dalīt latviešus? Par to vajag padomāt. Un līdz ar to šis formulējums man nav pieņemams.

Tagad - vēl par vienu punktu Pilsonības likumā. Tur arī ir vēl viena grupa Latvijas iedzīvotāju, kuriem mēs ar savu balsojumu atļaujam naturalizēties ārpus kārtas, tātad neiziet cauri tai rindas kārtībai, un atzīstam, ka viņiem ir jāienāk Latvijā, ka viņi to ir pelnījuši un izcīnījuši, lai varētu saņemt Latvijas pilsonību. Tie ir tie cilvēki, kas Latvijas teritorijā vardarbīgā kārtā tika ievesti fašisma okupācijas gados. Labi, es piekrītu tiem, kas saka, ka pieaugušie, karam beidzoties, varēja braukt mājās - vai tā bija Baltkrievija vai Ukraina, vai Krievija, tam es piekrītu. Bet tam, ka mēs Salaspils ieslodzītos bērnus, kas pamatā bija bāreņi no Baltkrievijas un Krievijas pierobežas guberņām, šobrīd izslēdzam ārā no represēto statusa, atstādami viņus privileģētajos pilsonības saņemšanā, es nekādi nevaru piekrist.

Otra lieta. Mēs visi labi zinām, un, ja nezinām, tad, kā saka, es varu to pateikt, ka lielākā daļa šo Salaspils bērnu tika pēc tam no nometnes paņemti latviešu ģimenēs, un viņi visi šodien pēc savas būtības ir latvieši, jo latvieši viņus tālāk audzināja un viņi tur dzīvo, bet viņi tam ir izgājuši cauri. Un atkal viņi nav politiski represēti pēc šī likuma, lai gan tūlīt viņi būs Latvijas pilsoņi, ja viņi pildīs Pilsonības likuma noteikumus. Tā, manuprāt, ir pretruna, un man ļoti žēl, ka to neprata izanalizēt pirms šī otrā lasījuma pieņemšanas. Es zinu, ka Saeimā cirkulē vēstule, kuru ir parakstījusi viena no man zināmajām četrām Salaspils ieslodzīto organizācijām, kas ir aizgājuši līdz tādam absurdam: jā, tur bērni bija mazu brītiņu, bet ar viņiem jau... neviens viņiem neko nedarīja, viņus momentā tur atdeva projām un tie nav represētie. Ir ļoti žēl, ka paši ieslodzītie savā starpā šādi sāk dalīt. Vai tad mēs arī nonāksim tik tālu, ka sāksim nomelnot vai viltot vēsturi un teikt, ka nav bijis tādu bērnu, nav bijis visu to šausmu, kam viņi ir izgājuši cauri. Tā ka arī šāda veida izslēgums jeb neiekļaušana šinī likumprojektā man nav pieņemama.

Tālāk. Te iznāk tā, ka jārunā par visu šo 2. pantu, lai gan principā būtu reālāk, ja mēs būtu balsojuši par šiem apakšpunktiem, jo viņi kardināli atšķiras. Bet nu tad ir vēl viens jautājums - filtrācijas nometnes. Filtrācijas nometne kara gadījumā ir pilnīgi normāla parādība jebkur un jebkādos apstākļos jebkurā valstī. Arī tagad nebūs brīnums, ka būs masveida bēgļi no Kaukāza, ka viņi brauks Krievijā iekšā, ka tur būs tā saucamā filtrācijas nometne, kur pārbauda šos cilvēkus. Arī pēc kara, pēc Otrā pasaules kara, Latvijā bija dažādas PSRS filtrācijas nometnes. Bija tādas kā Rīgā Skolas ielā, kur apmēram mēnesi atradās cilvēki. Viņus pārbaudīja, vienu daļu atlaida mājās, bet otra daļa turpināja savas gaitas jau kā nometņu ieslodzītie vai arī maskētā veidā kā ieslodzītie. Par to Resnā kungs ir ļoti labi informēts. Viņus noformēja par Sarkanās armijas celtniecības bataljona ierindas karavīriem, iedeva noplukušus formas tērpus, ielika nometnē un pie tādiem pašiem apstākļiem, kādos būtu ieslodzītie, lika strādāt. Līdz ar to arī paši represētie atbalstīja, ka filtrācijas nometnē ir jābūt laika ierobežojumam, tātad tie, kas atradušies filtrācijas nometnē ne mazāk par 2 mēnešiem. Tas bija tas optimālais laiks, kurā tika atrisināts jautājums, ko ar šo cilvēku darīt tālāk.

Un tagad par pēdējo pantu. Tad, ja mēs ierakstām likumprojektā tādus vārdus "kuri piedalījušies politiskajās represijās", zināt, tas man atgādina riņķa deju ap sadarbību ar VDK. Ko nozīmē "piedalījušies politiskajās represijās"? Saeimā ir vismaz divi viedokļi, ja ne vēl vairāk. Viens viedoklis ir tas, ka visi, kas ir bijuši partijā vai kādos posteņos, tātad tie, uz kuriem ir attiecināms amatu aizliegums paplašinātā formā, ka šie visi amati ir jāaizliedz tāpēc, ka viņi ir piedalījušies tautas represijās. Ir arī viedoklis, ka ir jāšķiro. Tāpēc šeit daudz pieņemamāks ir Tautas saskaņas partijas ierosinātais priekšlikums (lai gan tas arī vēl būtu precizējams), kur tiktu noteikta tā cilvēku grupa, kura automātiski... tātad tie, kas ir strādājuši, darbojušies - dokumentāri pierādāmi - šajās represijās... Tie arī nav politiski represēto lokam pieskaitāmi, jo savādāk, ja atstāj šādā formā... Es jums došu vienu piemēru. Es arī nevaru atbildēt, kā šo jautājumu atrisināt, ja atstāj to atklātu, - piedalījies vai nepiedalījies politiskajās represijās. Mēs visi zinām tādu vārdu kā Imants Sudmalis. Gājis bojā fašisma gados, bet arhīvā glabājas dokumenti, ka Imants Sudmalis 1941. gada 21. jūnijā Liepājas apriņķa partijas komitejas sēdē kopā ar saviem kolēģiem sprieda par to, kā organizēt padomju un partijas aktīva "tîrīšanu" un deportēšanu uz Padomju Savienību. Vai viņš ir piedalījies politiskajās represijās? Vai to uzskatīt vai neuzskatīt? Ja mēs atstājam to atklātu, tad tas paliek tāds izšķīdis jēdziens, kuru atkal katrs varēs piemērot savām vajadzībām. Tāpēc ir jābūt konkrēti noteiktiem, kā saka, rāmjiem, ko mēs te ieliekam, kādu personu kategoriju šajā statusā, plus vēl tātad tas, ja dokumentāri ir pierādāma to cilvēku tiešā darbība represijās, kas neietilpst šinī kategorijā. Tāpēc es lūgtu precizēt šo terminu, un šobrīd man liekas, ka pieņemamāks ir Tautas saskaņas partijas dotais formulējums, nevis tas, ko ir iestrādājusi komisija, lai gan, es saku, uz trešo lasījumu būtu jāprecizē arī tas.

Sēdes vadītājs. Andris Ameriks - Tautas saskaņas partija. Lūdzu!

A.Ameriks (TSP).

Cienījamais Prezidij, cienījamie kolēģi! Pēc Gravas kundzes uzstāšanās principā man ir ļoti maz ko teikt. Es gribētu vēl tikai atzīmēt to, ko teica Panteļējeva kungs, - ka mums ir zināmas grūtības, kā viņš teica, ka mums sāp sirds par šiem priekšlikumiem, kurus mēs nevaram pieņemt. Bet tas, man liekas, nav šobrīd tas pats būtiskākais, mēs nevaram skatīties no materiālās puses - cik un kam un kā mēs varēsim dot. Mums ir jāskatās pēc tiem principiem, kurus mēs gribam ielikt šajā likumā, mums pirmām kārtām ir jāizvērtē nevis tas, cik mēs varam dot, bet pirmām kārtām mums ir jādod šis morālais gandarījums šiem cilvēkiem, un tieši tāpēc ir šie priekšlikumi, kurus ir devusi arī Tautas saskaņas partija, lai precīzi izteiktu to, turklāt neatkarīgi no tā, vai mēs spēsim palīdzēt lielākā vai mazākā mērā materiāli šiem cilvēkiem, bet vajag konkrēti fiksēt šo cilvēku grupu un šos cilvēkus, kuru statusu regulē šis likums.

Es atsevišķi vēl gribētu minēt pašā lappuses apakšā 3. punktu, kur ir mūsu priekšlikums - papildināt šo tekstu ar "bçrni, kuru abi vai viens no vecākiem ticis noslepkavots vai miris represiju rezultātā". Es ļoti aicinātu tomēr vēlreiz padomāt par šo priekšlikumu un īpaši arī atbalstīt šo, jo tomēr neatkarīgi no tā, vai mēs spēsim samaksāt... Cilvēka dzīvību nevar samaksāt un arī bērnību, kādā veidā viņa ir pavadīta, nevar samaksāt. Un līdz ar to mums šobrīd vismaz morālais gandarījums šiem cilvēkiem ir jādod. Es aicinātu atbalstīt tos priekšlikumus, kas ir izteikti tātad otrajā daļā šajā lappusē, tos, neatkarīgi no tā, ka viņus ir devusi Tautas saskaņas partija. Šobrīd daudzi deputāti atbalsta viņus, un es pirmām kārtām aicinātu pēc morālā viedokļa atbalstīt viņus kā tādus, kas zināmā mērā tomēr precizē gan šo cilvēku statusu, gan arī viņu morālo gandarījumu par to, kas ir izciests.

Sēdes vadītājs. Gunārs Resnais - Latvijas Zemnieku savienība.

G.Resnais (LZS).

Cienījamo priekšsēdētāj, kolēģi! Man ir diezgan neērta situācija, jo es elementāru ētisku apsvērumu pēc apzinos, ka, pārstāvēdams politiski respresētos... jo statuss eksistē, politiski represētie ir... Es nevaru nedz diktēt, nedz lūgt, ko atzīt un ko neatzīt par politiski represēto. Tas ir jādara tautai, - tātad jums, cienījamie kolēģi! Es varu vienīgi mazliet paskaidrot, izteikt būtību, kā mēs, tas ir, mūsu organizācija, piedaloties šā likumprojekta otrā varianta tapšanā, esam to lietu uztvēruši. Pareizāk sakot, mūsu organizācijas vairākums, jo vienbalsība šajā sarežģītajā lietā nav iespējama.

Šeit 2. pantā ir divi klaji atšķirīgi punkti, jautājumi, kas būtiski varbūt atšķiras tagad no jau esošā statusa. Tā ir šī norāde uz 1940. gada 17. jūniju, jo viss tas, kas ir noticis tikai pēc tam, tiek uzskatīts par politisko represēšanu. Es gribētu paskaidrot, ka līdz šim darbojušamies statuss ir ļoti pretrunīgs, un mēs esam vairākkārt lūguši, lai viņu labotu, Augstākajai padomei, un arī Saeima ļoti ilgi to skatīja, bet šodien pie tā ir pienākusi. Kāpēc ir pretrunīgs? Tāpēc, ka 1990.gada 3.augustā Augstākā padome pieņēma likumu "Par reabilitāciju", par nepamatoti politiski represēto reabilitāciju. Tas ir, kā mēs saucam, "jumta" likums. Un šajā likumā ir viennozīmīgi ierakstīts... es pat mazlietiņ varbūt palasīšu: "... attiecas uz Latvijas iedzīvotājiem, kuri notiesāti, represēti bez tiesas lēmumiem un arī pret kuriem krimināllietas izbeigtas, pamatojoties uz reabilitējošiem apstākļiem, Latvijas teritorijā par darbībām, kas izdarītas Latvijas teritorijā vai ārpus tās, kā arī uz Latvijas iedzīvotājiem, kuri represēti ārpus Latvijas Republikas teritorijas pēc 1940.gada 17.jūnija". Tātad Reabilitācijas likums nepieļāva nekādas politiskās reabilitācijas, kas notikušas kaut kur pasaulē pirms šā termiņa, un ar Latviju saistījās tikai tas - sākot ar šo termiņu un pēc tam.

Diemžēl, arī pārbaudot stenogrammas, politiski represētā statuss, kas šeit tapa (šeit pieminēja arī augsti cienījamo Preinberga kungu un viņa priekšlikumu par netieši represētajiem), bija par iemeslu tam, ka šis statuss tika nokavējies vairāk nekā par 6-7 mēnešiem. Ļoti ilgi gāja, šo normu neparedzēja, viņu vienkārši izbalsoja tāpat otrajā lasījumā un izstrīpoja šo datumu. Bet faktiski politiski represētā apliecību republikas pašvaldības izsniedza pēc Ministru padomes lēmuma nr.360, kuram vajadzēja nodrošināt šo abu likumu ievērošanu. Par cik šajos abos likumos bija pretruna attiecībā uz šo termiņu, lēmums tapa ļoti brīvs; lēmums arī paredzēja šo politiski netieši represētā statusu, bet lēmums neparedzēja šo 1940.gadu, un rezultātā bija neapmierinātība, neizpratne un visi tie pārējie dokumenti, kuri ņemti no arhīva izziņām. Tur bija rakstīts - "... un citi dokumenti, ja viņi pierāda represijas". Tie tika atdoti pašvaldību ierēdnim, pat ne komisijai. Pašvaldībās darbojās ierēdnis, kas pieņēma arhīva izziņu un izsniedza represētā apliecību, neinteresējoties, kāpēc un no kurienes. Tas radīja mūsu organizācijā neizpratni un prasības.

Ja mēs pienākam pie tā 1940.gada, tad es gribu no viņa tikt vaļā un pāriet tuvāk pie netieši represētajiem. Nenoliedzami, ka dažādi šo jautājumu var uzskatīt. Mēs jeb mana organizācija tomēr izskatījām to jautājumu sekojoši: ir bijusi Latvijas brīvvalsts, kura nodibinājās 1918.gadā. Ne visi latvieši atbalstīja šo brīvvalsti. Diemžēl uz Krieviju izbrauca, un bija cilvēki, kas bija spiesti izbraukt pēc Stučkas valdības neveiksmes, viņas atbalstītāji, bet Krievijā arī tajā laikā dzīvoja latvieši, kas tur bija aizbraukuši no impērijas, lai meklētu zemi, lai varētu eksistēt, lai varētu strādāt. Tā ir ļoti sarežģīta shēma, bet tas, ka Latvijas brīvvalstij, kura saskārās ar represijām, ar patvaļu, 1940.gadā ar tā saucamās "troikas" ðāvieniem un masveida izsūtīšanu, ir jāatbild par to, kas ir noticis viņai pieguļošajās valstīs ar tiem cilvēkiem, tas ir ļoti diskutējami. Un vairākums politiski represēto tomēr nostājās, ka arī mums par to jāatbild nav un šodien mēs palīdzēt nevaram.

Es gribu būt ļoti lojāls un ļoti gribētu Latvijas tautības apvienošanos. Es tomēr šodien izteikšu tādu domu, ka šiem cilvēkiem, kas no Krievijas ir ieradušies Latvijā, ir vajadzīgs Repatriācijas

likums, ir vajadzīgi viņiem atvieglojumi, un to var noteikt, bet vai viņi ir jāuzskata par Latvijas Republikas politiski represētajiem, ja tas ir noticis 20.gados, 30.gados, 37.gadā? Kā nošķirot to latvieti no nelatvieša? Mēs zinām, ka šodien starp represētajām ir arī šīs Kaukāza republikas, kurās Staļins tās robežas vilka visādi, voluntāri, tur ir no mājām izlikti, ir pārvietoti un tā tālāk. Tas ir ļoti sarežģīts jautājums, un tāpēc mēs palikām pie priekšlikuma, ka ir jābūt Repatriācijas likumam, bet par mūsu tautas politiskajām represijām, kuras iesākās - un mēs ar viņām iepazināmies - 1940.gadā, mums nebūtu jāatbild, tāpat kā nākamajā pantā mēs skatīsimies uz fašistiskā terora upuriem. Vai tiešām Latvijas tautai jāatbild par to, kas noticis Vācijā 1933., 1934., 1935.gadā, ja viņi, tie cilvēki, šodien dzīvo šeit, Latvijā? Tas ir diskutējams, un jums par to lemt, es jums izstāstīju savu viedokli, ka mēs tomēr uzskatām, ka tam tā nebūtu jābūt.

Attiecībā uz šā 2.panta trešo sadaļu. Par netieši represētajiem. Jautājumu faktiski ir pati dzīve izsmēlusi. Tanī laikā, kad piedāvāja šo terminu "netieši represētie", tika domāts, bet vēl nebija Denacionalizācijas likuma, jo politiski represētajiem pēc Reabilitācijas likuma atdeva īpašumus, maksāja iespēju robežās kompensācijas, un šie netieši politiski represētie bija tiesīgi saņemt šīs īpašumu kompensācijas, pieprasīt īpašumus. Šodien jau sen darbojas Namīpašumu denacionalizācijas likums, Denacionalizācijas likums un tā tālāk, kur jau visa tauta to pašu atgūst. Atgādinu, ka pēc šodien spēkā esošā statusa šie netieši politiski represētie nav saņēmuši neviens politiski represēto apliecības, kā arī uz viņiem nav attiecies neviens sociālais atvieglojums. Tikai šīs īpašuma tiesības. Līdz ar to ir tīri loģiski, ka mēs šodien viņus arī šeit no šā viedokļa vairs likumā neieliekam.

Ja runājam par ekonomiskiem trūkumiem, tad šeit ir arī morāls faktors. Es negribētu šodien teikt, ka var salīdzināt Latvijā pastāvīgi dzīvojošu, kādreiz no mājas izgājušu, izliktu, izmukušu, nodokļus maksātnespējīgu cilvēku vai Latvijā palikušu bērnu, kura vecāki ir izsūtīti uz Sibīriju... ka viņi varētu tikt pielīdzināti tiem likteņiem, kuri tika izdzīvoti šajā Sibīrijā, ar šīm, varbūt skaļi teikt būtu nepieklājīgi, bet izteikšos, pat ar šīm sasalušu līķu grēdām... Es domāju, ka šeit morālais aspekts ir tāds, ka tā ir robežšķirtne, vai tu esi bijis tur, ārpusē, vai tu esi šeit mājā kaut kur ekonomiski represēts. Un tāpēc es lūgtu cienījamo Saeimu tos labojumus neieviest un atbalstīt to, ko ir izstrādājusi komisija.

Es piekrītu Gravas kundzei, viņas teiktajam par piedalīšanos represijās. Formulēts ir ļoti neprecīzi, tā nevar atstāt, un tas ir labojams trešajā lasījumā.

Es atkārtojos, teikdams, ka šis likumprojekts prasīs lielu darbu pie akcentiem un precizējumiem trešajā lasījumā, bet šie konceptuālie jautājumi - ir 1940.gads, būt vai nebūt šīm ekonomiskajām represijām tādām pašām, kā tur dzīvojušajiem... Es domāju, ka mums nevajadzētu salīdzināt. Un arī tīri objektīvi, es domāju, ir pagājis pārāk ilgs laiks pēc visām šīm represijām. Pārāk ilgs laiks, lai mēs paplašinātu šo cilvēku loku, lai viņus kārtējo reizi traumētu, jo paši represētie ir "izslimojuši šīs masalas", kurš ir divdesmitpiecgadnieks, kurš ir desmitgadnieks, kurš ir izsūtītais, un attiecas pret sevi vienādi, lai gan kustības sākumā mums arī bija tā, ka tas, kas ir vairāk cietis, vairāk tiesāts, ka tam vairāk pienākas. Dzīvē tā tomēr nav. Divi cilvēki vienādu sodu vienādos apstākļos blakus dzīvodami var uztvert ļoti dažādi. Katram tomēr ir savs augstākdotais liktenis, un salīdzināt nebūtu pareizi. Es atkārtojos, bet, manuprāt, lai neatkārtojas tas, kā es sākumā teicu, ka Augstākā padome ir iebalsojusi tās neskaidrības. Man tiešām no tā ir bail, jo mēs savā labestībā varam iebalsot šeit punktus, kurus vairs trešajā lasījumā nevarēsim labot, un būs mudžeklis. Atvainojiet par garo skaidrojumu.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Vai referents vēlas runāt? Lūdzu!

A.Panteļējevs. Pirmkārt, kas attiecas uz jautājumu, ko pacēla Gravas kundze, par tiem latviešiem, kuri ir atgriezušies, dzīvo Latvijas teritorijā un kļūs par pilsoņiem. Pašlaik no likuma izriet, ka, tiklīdz šie cilvēki kļūs par Latvijas Republikas pilsoņiem, viņiem ir piemērojams represēto statuss, jo šajā likumā nav teikts, ka ir bijis jābūt pilsonim represijas brīdī. Tas gan ir tāds juridisks moments, kas acīmredzot uz trešo lasījumu mums ir jāprecizē, jo Gravas kundze pareizi pacēla šo jautājumu un varbūt rodas zināma paradoksāla situācija attiecībā uz cilvēkiem, kuri tūlīt kļūs par pilsoņiem. Tad viņi uzreiz nonāk to kategorijā, uz kuru šis likums ir attiecināms, jo no šī likuma neizriet, ka bija jābūt pilsonim represiju brīdī. Tas attiecas uz vienu daļu.

Tālāk es tomēr gribētu griezt uzmanību uz to, ka šajā konkrētajā 2.pantā netiek runāts par nacistiskā režīma upuriem un represētajiem, un tas, ko teica Gravas kundze, ir vairāk attiecināms uz 5.pantu, un droši vien pie tā panta mēs arī debatēsim, runājot par Salaspils iemītniekiem, par viņu dažādajām organizācijām un viņu viedokļiem.

Tālāk. Te tika runāts par PSRS filtrācijas nometnēm. Es gribu precizēt, - ja jūs lasāt precīzi šo te 2.panta 2.apakšpunktu, tad tur ir arī ieslodzītie cietumos. Cietumi jau arī ir dažādi. Protams, cietumos ir bijuši cilvēki gan par tādu, gan par tādu un tādu iemeslu, bet gan uz cietumiem, gan uz koncentrācijas nometnēm, gan uz filtrācijas nometnēm attiecas šis te. Visur ir šī te piezīme, kas ir 2.panta pirmajā rindkopā, proti, ka šajās iestādēs šie cilvēki ir nokļuvuši 1.pantā minēto iemeslu dēļ. Un 1.pantā ir minēti šie politiskie motīvi, kuru dēļ šie cilvēki tur ir nokļuvuši.

Laika termiņš. Tomēr prakse pierāda un arī Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisija mums apliecina, ka laika termiņš nav labākais šķīrējtiesnesis šeit - tās nedēļas vai mēneši filtrācijas nometnēs. Diemžēl ar to laiku nav tādas skaidrības. Galvenais, kam ir jābūt skaidram, ir tas, ka ir šis te 1.pantā minētais motīvs, kāpēc cilvēks ir nokļuvis šajās filtrācijas nometnēs, kaut gan faktiski arī Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisija atzina, ka ar filtrācijas nometnēm var būt zināma problēma, un varbūt, mēs, vēl pārspriežot trešo lasījumu, padomāsim par precizējumiem, kādā veidā to izdarīt.

Tālāk es gribētu atzīmēt to, kas attiecas vispār uz šo ļoti humāno punktu, ko piedāvā Tautas saskaņas partija. Tas ir nobeigumā par bērniem, kur viens vai abi no vecākiem tikuši noslepkavoti. Es tomēr gribu vērst jūsu uzmanību uz to, ka, ja šis bērns ir cietis savu vecāku dēļ politiski, tad, pateicoties 1.pantam, uz 1.panta pamata viņš pats kļūst par politiski represēto un arī pats iegūst politiski represētā statusu. Tā tas ir, taču nevis tikai tā fakta dēļ, ka viens no viņa vecākiem ir nogalināts, bet tikai tad, ja šo savu vecāku dēļ vai viņu nāves dēļ viņam ir nācies attiecīgi piedzīvot tās represijas, par kurām te tiek runāts. Tad viņš kļūst par politiski represēto.

Tāpat es gribu tomēr vērst uzmanību, ka arī 2.panta trešajā apakšnodaļā mēs runājam par bērniem, kuri ir dzimuši vecākiem, kas ir bijuši izsūtījumā, un, protams, arī par tiem, kas tur ir gājuši bojā ar attiecīgo atrunu, kas attiecas uz termiņu.

Tāpat es gribētu pieminēt arī par tiem netieši represētajiem. Nav tā, ka mēs šajā valdībā, šajā likumā esam viņus pilnīgi aizmirsuši. Pārejas noteikumos mums ir Ministru kabinetam uzdevums nr.3. Tātad pārejas noteikumu 1.punkta 3.apakšpunkts runā par to, ka tomēr īpašumu atgūšanā un citās lietās Ministru kabinetam ir jāsagatavo zināmas priekšrocības cilvēkiem, kuri ir atrunāti šajā Kokina kunga priekšlikumā un kurus mēs teorētiski saucam (vai vismaz agrāk - iepriekšējā likumā saucām) par netieši represētajiem.

Un galu galā, vēlreiz atgriežoties pie vissāpīgākā, - par šo represēto loku. Protams, mēs saprotam, ka visi represētie ir represētie, un arī pārejas noteikumos mēs esam atrunājuši un

uzdevuši speciālus pienākumus Ministru kabinetam. Šis jautājums ļoti attīstās pēdējā laikā, sevišķi attiecībās ar Vāciju, un arī valdībai ir jāpalīdz to nokārtot attiecībās ar Krieviju. Nav tā, ka ir tik bezcerīgi ar Krieviju kārtot šos jautājumus, un mēs uzdodam Ministru kabinetam tomēr kārtot, palīdzēt tiem cilvēkiem, kuri ir Latvijas iedzīvotāji, bet kuri ir represēti vai nu vācu režīmā, vai kuri ir represēti Krievijā un faktiski pēc tam ir ieradušies Latvijā. Uzdodam palīdzēt nokārtot viņu jautājumus un viņu attiecības ar šīm valstīm un palīdzēt saņemt vajadzīgo morālo gandarījumu. Tā ka es ceru, ka tas tomēr arī praktiski tiek darīts vismaz attiecībā uz Vāciju. Arī ar Krieviju šis jautājums faktiski ir kādreiz pacelts un tiks risināts. Un tomēr šeit nav tā, ka mēs tikai pilsoņus... Atkārtoju vēlreiz, lai klausītājiem, kuriem nav teksta priekšā, nerastos nepareizs priekšstats, - runa ir par to, ka mēs faktiski par politiski represētiem atzīstam visus - gan pilsoņus, gan arī Latvijas Republikas iedzīvotājus, tikai, protams, gadījumā, ja viņi represēti tajā laikā, kad viņi dzīvojuši Latvijas Republikas teritorijā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Jā, lūdzu! Jānis Kokins - par procedūru. Latvijas Zemnieku savienība.

J.Kokins (LZS).

Godājamais Prezidij! Godājamie kolēģi! Man šajā pantā ir iesniegti faktiski 3 priekšlikumi. Es pieprasu katru balsot atsevišķi, kaut arī viņi noraidīti.

Sēdes vadītājs. Visus priekšlikumus balsosim atsevišķi.

A.Panteļējevs. Un Kokina priekšlikumā katru teikumu atsevišķi, es saprotu, jo katrs ir atsevišķs priekšlikums faktiski.

Sēdes vadītājs. Kāpēc katru teikumu? Katru priekšlikumu, katru rindkopu.

A.Panteļējevs. Rindkopu, jā, sakrīt ar teikumu, jā.

Sēdes vadītājs. Pirmais ir Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikums. Lai būtu ērtāk, es visus nolasīšu. Lai jums būtu saprotamāk un nebūtu pārpratumu. Otro rindkopu... Tātad - otrā nodaļa, 2.pants; par to mēs debatējām, par to mēs arī balsosim. Otro rindkopu izteikt šādā redakcijā: "Latvijas Republikas iedzīvotāji, kuri šī likuma 1.panta minēto iemeslu dēļ laika posmā līdz 1991.gada 21.augustam represēti Latvijas teritorijā, kā arī ārpus tās". Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 34, pret - 10, atturas - 18. Pieņemts. Priekšlikums pieņemts.

Nākamais ir priekšlikums papildināt ar 2.daļu šādā redakcijā: "Đā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā."

A.Panteļējevs. Vai Tautas saskaņas partija uztur spēkā šo priekšlikumu?

Sēdes vadītājs. Es jums piezīmi izsaku.

A.Panteļējevs. Es atvainojos!

Sēdes vadītājs. Lūdzu rezultātu! Par - 38, pret - 8, atturas - 18. Priekšlikums pieņemts.

Vai deputāts Resnais uztur spēkā savu priekšlikumu? Deputāts Resnais neuztur spēkā savu priekšlikumu. Tas izrietēja no viņa uzstāšanās debatēs, un viņš to apstiprina tagad.

Tālāk ir Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikums 2.punkta sākuma daļu izteikt šādā redakcijā: "apcietināti, ieslodzīti cietumos, koncentrācijas, PSRS filtrācijas", tālāk kā tekstā. Komisija to ir pieņēmusi. Jūs apmierina tā redakcija? Jā. Nav iebildumu iesniedzējiem pret komisijas redakciju.

Tagad - deputāta Kokina priekšlikumi, viņš lūdza balsot par katru rindkopu atsevišķi. Pirmā rindkopa, un tas arī ir priekšlikums: "Papildināt panta pirmo rindkopu ar vārdiem "un pastāvīgie iedzīvotāji, kas nav citas valsts pilsoņi, kuri represēti ārpus Latvijas teritorijas". "Pieņemtais Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikums "Latvijas Republikas iedzīvotāji, kuri šā likuma 1.panta minēto iemeslu dēļ laika posmā līdz 1991.gada 21.augustam represēti Latvijas teritorijā, kā arī ārpus tās", izslēdz šo papildinājumu.

Nākamais priekšlikums ir svītrot vārdu "filtrācijas" un papildināt ar jaunu apakšpunktu šādā redakcijā: "turētos filtrācijas nometnēs par piedalīšanos kara darbībā". Lūdzu rezultātu! Par - 21, pret - 11, atturas - 25. Priekšlikums nav pieņemts.

Nākamais ir - 4.apakšpunktu izteikt šādā redakcijā: ekonomiska rakstura politiski represētie, tas ir, aplikti ar paaugstinātiem nodokļiem un nodevām ar tām sekojošu mantas atņemšanu, izlikšanu no savām mājām vai dzīvokļiem, liedzot tur atgriezties un atgūt savu īpašumu. Tāda mantas atņemšana atzīstama par politisko represiju rezultātā konfiscēto īpašumu."

Sēdes vadītājs. Lūdzu rezultātu. Par - 32, pret - 32. Vēlreiz ir jābalso. Lūdzu rezultātu! Par - 23, pret - 21, atturas - 27. Priekšlikums nav pieņemts.

3. punkts. Tautas saskaņas partijas frakcija ierosina 3. punktu papildināt ar tekstu: "bçrni, kuru abi vai viens no vecākiem ticis noslepkavots vai miris represiju rezultātā". Lūdzu rezultātu! Par - 17, pret - 8, atturas - 36. Priekšlikums nav pieņemts.

Līdz ar to pareizi būtu šajā situācijā, kad daļa atbilst komisijas redakcijai, bet daļa neatbilst komisijas redakcijai... Viss šis pants ir jāsakārto trešajam lasījumam. Jo nevar balsot tagad par komisijas redakciju, neņemot vērā jau nobalsotos labojumus.

A.Panteļējevs. Es atvainojos.

Sēdes vadītājs. Lūdzu!

A.Panteļējevs. Varētu balsot. Es vienkārši varētu nolasīt, jo nomainīta ir otrā rindkopa, ja skatās pirmā lasījuma redakcijā; pašlaik pants skan: "Par politiski represētiem atzīstami Latvijas Republikas iedzīvotāji, kuri šī likuma 1. panta minēto iemeslu dēļ laika posmā līdz 1991. gada 21. augustam represēti Latvijas teritorijā, kā arī ārpus tās", un tālāk seko kols un tas, kas ir komisijas variantā. Un pēdējais teikums, kas attiecas... tātad tur arī paliek... Un pats pēdējais teikums ir: "Ðā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā." Tas ir pēdējais teikums pantā. Es ieteiktu nobalsot par šādu tekstu, jo tad deputāti zinātu, par ko iesniegt priekšlikumus attiecībā uz trešo lasījumu.

Sēdes vadītājs. Godātie deputāti! Vai jums nav iebildes, ja komisijas vārdā deputāts Panteļējevs tagad nolasītu otro pantu ar to labojumu, kuru ir pieņēmusi Saeima? Viņš nolasītu, un balsotu par šo redakciju. Vai deputātiem ir iebildes? Nav iebildes. Lūdzu, lasiet!

A.Panteļējevs. Tātad punkti ir tādi:

"Par politiski represētām personām atzīstami Latvijas Republikas iedzīvotāji, kuri šī likuma 1.panta minēto iemeslu dēļ laika posmā līdz 1991.gada 21.augustam represēti Latvijas teritorijā, kā arī ārpus tās un:

1) noslepkavoti vai miruši represiju rezultātā;

2) apcietināti, ieslodzīti cietumos, koncentrācijas, PSRS filtrācijas (pārbaudes) un labošanas darbu nometnēs vai piespiedu kārtā ievietoti iestādēs, kurās tika piemēroti medicīniska rakstura piespiedu līdzekļi;

3) izsūtīti, nometināti vai pārvietoti no pastāvīgās dzīvesvietas (izņemot personas, kas tika evakuētas vai pārvietotas no frontes joslām vai karadarbības apdraudētajām teritorijām, bēgļus un kara laikā darba dienestam pakļautās personas), dzimuši izsūtījumā vai nometinājumā - ja viens no vecākiem vai abi vecāki bija izsūtīti vai atradās nometinājumā - pēc viņu noņemšanas no speckomandantūras uzskaites līdz tam brīdim, kad tika saņemta atļauja atgriezties Latvijā, bet ne vēlāk kā gadu no dienas, kad tika noņemti no speckomandantūras uzskaites."

Un pēdējais teikums. "Ðā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā."

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsosim par šo 2. panta redakciju! Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 55, pret - 3, atturas - 15. 2. pants ir pieņemts.

Paziņojums. Saeimas sekretārs Imants Daudišs.

I.Daudišs (Saeimas sekretārs).

Godātie kolēģi! Šodien mēs izveidojām Izmeklēšanas komisiju "Lattelekom" darbības izvērtēšanai. Es gribēju jūs informēt, ka šīs komisijas pirmā sēde notiks pirmdien, pulksten 14.00 te blakus, Prezidija zālē. Tātad pirmdien pulksten 14.00 pirmā sēde. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Gundars Bērziņš - par Kārtības ruļļa pārkāpumiem.

G.Bērziņš (LZS).

Latvijas Zemnieku savienības protests: lūdzam Saeimas Prezidiju Kārtības ruļļa 145. un 146.panta kārtībā salīdzināt izsludinātā likuma "Par valsts budžetu 1995.gadam" atbilstību Saeimā pieņemtajam likumam "Par valsts budžetu 1995.gadam". Pēc iesniegtā likumprojekta un stenogrammas salīdzināšanas, mūsuprāt, ir pieļautas būtiskas atkāpes no Saeimā nobalsotajām redakcijām. Ir palielināti darba samaksas fondi virs Saeimā nobalsotajiem darba samaksas fondiem budžeta iestādēs. Piemēram, Finansu ministrijai - par 15 035 latiem, Valsts reformu ministrijai - par 20 213 latiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai - par 11 959 latiem, un citi. Valsts reformu ministrijai pretī sadaļai "Centrālais aparāts" pazudis - "līdz 1.jūlijam 1995.gadā". Finansu ministrijas sadaļā izmaiņas par summu 362 689 lati nav izdarītas atbilstoši Saeimas lēmumam. Nav iekļautas nobalsotās redakcijas par finansēšanu, privatizācijas fondu, par 3 482 760 latiem - investīcijas lauksaimniecībai, 330 000 latu investīcijas izglītībai un zinātnei, 1 700 000 latu Rīgas 2. specializētajam dzemdību namam Gaiļezerā, 120 000 latu Ludzas slimnīcai, 10 000 latu Preiļu pansionātam "Salenieki". Augstāk minētās un citas atkāpes no Saeimas pieņemtajiem lēmumiem. Nepamatoti palielinājusi darba samaksas fondu budžeta iestādēs. Par 3 482 760 latiem samazinājusi investīcijas lauksaimniecībai, samazinājusi labklājības iestāžu, skolu, slimnīcu investīcijas par vairāk nekā 2 000 000 latu. Lūdzam

atbildīgās personas pārbaudīt izsludinātā likuma "Par valsts budžetu 1995. gadam" atbilstību Saeimā pieņemtajam un ziņot par to Saeimai.

Sēdes vadītājs. Pārtraukums līdz 15.35.

(Pārtraukums)
Sēdi vada Latvijas Republikas 5. Saeimas priekšsēdētājs
Anatolijs Gorbunovs.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, reģistrēsimies! Rezultātu! Reģistrējušies ir 64 deputāti.

Turpinām izskatīt likumprojektu "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskajā un nacistiskajā režīmā cietušajiem". Lūdzu nākamo pantu! 3. pants.

A.Panteļējevs (LC).

Tātad komisijas priekšlikuma būtība ir apvienot pirmā lasījuma 3. un 4. pantu vienā pantā, kurš tad otrajā lasījumā būtu 3. pants un kurš ir 4.kolonnā piektajā lappusē norādīts. Jo faktiski gan 3. pants, gan 4. pants pirmajā lasījumā lielā mērā ir jau saistīts ar tehniskām detaļām un nosaka pamatprincipus, kādā veidā politiski represētie... vai uz kādiem principiem politiski represētie tiek atzīti un saņem attiecīgos dokumentus. Tajā pašā laikā mēs noraidījām Kokina priekšlikumus, jo uzskatījām, ka tā ir pārāk sīka reglamentācija šim jautājumam, un faktiski aizvietojam to ar "Pârejas noteikumiem", kur nosakām, ka Ministru kabinetam noteiktajā termiņā, kas ir norādīts uz trešo lasījumu, ir jāizstrādā šī sīkākā reglamentācija, kura ir Kokina priekšlikumā. Mēs uzskatām, ka likumā nebūtu tik sīka reglamentācija šim procesam jādod, un tāpēc Kokina kunga priekšlikums ir noraidīts. Resnā kunga priekšlikums, kas faktiski tagad attiecas uz šo otrā lasījuma 3. panta projektu, komisijas redakcijā ir daļēji pieņemts; vienīgais, kas tur tiek svītrots, balstoties jau uz iepriekšējo argumentāciju, ko es minēju pirms pārtraukuma, - tiek svītrotas citas valsts pārbaudes un filtrācijas nometnes. Paliek tikai minētas PSRS filtrācijas nometnes.

Sēdes vadītājs. Vai kāds vēlas runāt par šiem jautājumiem? Lūdzu! Jānis Kokins - Latvijas Zemnieku savienība.

J.Kokins (LZS).

Godājamie kolēģi! Šeit notiek kaut kāda dīvaina lieta, pārnesot no viena panta otrā, no otrā uz trešo, beidzot nākotnē kaut kur Ministru kabineta noteikumos it kā tas parādīšoties. Apmēram tā, kā puika, blēņas pastrādājis, saka: "Es vairs tā nedarīšu!" Man liekas, ka jautājums par politiski represētās personas apliecību piešķiršanu, kā arī statusa noteikšanu jāreglamentē konkrēti, un man liekas, ka šāds variants tika piedāvāts manā priekšlikumā, kuru jau noraidīja, proti, kas noskaidro politiski represētās personas reabilitāciju. Neatkārtošos, tas ir jums izsniegtajā dokumentā. Tāpat arī nupat noraidāmais it kā 3. pants, kas tik tiešām it kā tiek noraidīts cīņā ar sīkumiem, - bet atcerieties, ka attiecībā pret konkrētu cilvēku, pret konkrēta cilvēka likteni sīkumu nav! Tādēļ es lūdzu atbalstīt arī tā sauktos sīkumus, jo tie ir būtiski un bieži vien ir ļoti izšķiroši šādā cilvēciski svarīgā jomā.

Sēdes vadītājs. Gunārs Resnais - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

G.Resnais (LZS).

Cienījamais Prezidij! Kolēģi! Es mēģināšu mazliet īsāk. Es saprotu deputātu vēlmes palīdzēt visiem Latvijas cietušajiem iedzīvotājiem, un, ņemot vērā mūsu specifiskos apstākļus vai varbūt arī ieinteresētību būt aktīviem, es negribētu, lai Saeima sāk šķirot represētos pēc kategorijām: pirmās šķiras cietušais, otrās šķiras cietušais, mazliet mocītais, galīgi nevārdzinātais. Un šie mani vārdi nav manas izdomas, nav manas, deputāta, izdomas, tas ir Politiski represēto apvienības valdes Koordinācijas padomes jau pagājušā gada, tad, kad pagājušā gada sākumā mēs iesniedzām lūgumu par šā likuma grozījumiem, izslimots jautājums. Un mums vairs nerodas neviens tāds jautājums, kur teiktu - tas, kas bija tiesāts uz 25 gadiem plus vēl piespiedu nometinājumā, saņem divas tramvaja biļetes pa brīvu, bet tas, kas ir bijis izsūtīts, iet ar kājām vai maksā to naudu. Jo mēs saprotam, ka tas nav iespējams. Dievs Tas Kungs varbūt var izšķirot, un Viņš mūs ir izšķirojis. Viņš ir izšķirojis, kam ir lemts atgriezties, kam nav, kas ir palicis ar ciešamu veselību, kas ir galīgi sadragāts. Un es ļoti lūgtu Saeimu nejaukties iekšā šajā procesā. Tagad būs represētie nr.1 vai nr. 2, vai nr. 3. Tad skatīsimies - nr. 3 nepienākas nekas, nr. 1 pienākas brīvbiļete vai zāles pa brīvu. Tā būtu savā ziņā, manuprāt, cietsirdīga iejaukšanās šajās emocijās. Es lūdzu atbalstīt komisijas priekšlikumu.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Vai referents vēlas runāt? Lūdzu!

A.Panteļējevs. Es tikai gribu atkārtot. Pamatdoma: tātad mēs uzskatām, ka likumā ir jānosaka pamatprincipi, nevis tik sīka reglamentācija, un, otrkārt, mēs tomēr konceptuāli iebilstam tām divu veidu represēto kategorijām - netieši represētie vai savādāk sauktie - un uzskatām, ka jābūt tikai vienai kategorijai, un tāpēc arī aicinu atbalstīt komisijas variantu.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par deputāta Kokina ieteikto 3. panta redakciju! Balsojam. Rezultātu! Par - 19, pret - 27, atturas - 13. Priekšlikums nav pieņemts.

Tagad būtu jābalso par komisijas 3. panta redakciju. Balsojam par komisijas 3. panta redakciju. Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 1, atturas - 6. Tālāk!

A.Panteļējevs. Tālāk. Pārejam pie 3. nodaļas 6.lappusē. Pirmā lasījuma 5. pants. Otrajā lasījumā komisija to piedāvā kā 4. pantu, un tas ir kā 4. pants, jo mēs nobalsojām iepriekš, nupat kā nobalsojām, par komisijas priekšlikumu - apvienot iepriekšējo 3. un 4. pantu 3. pantā.

Tātad šis ir atkal jautājums. Mēs pārejam pie jaunas nodaļas "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu nacistiskā režīma represijās cietušajiem". Atkal ir līdzīgs jautājums, par kuru mēs jau debatējām, runājot par komunistiskā režīma cietušajiem. Komisijas priekšlikums tātad ir tāds, ka tomēr arī kara apstākļos, par cik ir ļoti grūti noskaidrot dažādu cilvēku ierašanās apstākļus šeit - Latvijā, mēs piemērojam šo pantu attiecībā tikai pret Latvijas Republikas pilsoņiem, kas nacistiskā režīma apstākļos šeit tika represēti, un tālāk seko tas konkrētais uzskaitījums.

Es gribu norādīt uz to, ka tiešām tika atzīmēts - jau arī Gravas kundze atzīmēja-, ka problēma ir ļoti pretrunīga, ir dažādas organizācijas, kas pārstāv šos nacistiskā režīma represētos. Un acīmredzot visām tām ir zināma taisnība un patiesība, un visām ir savas morālas tiesības spriest un pieprasīt. Bet arī mums, konsultējoties ar speciālistiem un konsultējoties ar speciālistiem no Totalitāro režīmu noziegumu izmeklēšanas komisijas, kas ir diezgan rūpīgi un skrupulozi strādājuši pie šā perioda, tomēr nākas secināt, ka tiešām šie kara apstākļi ir pietiekami komplicēti un faktiski vienīgais, par ko mēs noteikti un precīzi varam šinī gadījumā runāt, ir - par Latvijas Republikas pilsoņiem. Un noskaidrot tieši un viņus kvalificēt kā politiski represētos šajā laikā. Tātad līdz ar to arī komisijā nav pieņemts šis Tautas saskaņas partijas priekšlikums, Kokina kunga priekšlikums arī nav pieņemts, jo tas neatšķiras no Tautas saskaņas partijas priekšlikuma.

It sevišķi, ņemot vērā, ja mēs runājam par represijām ārpus Latvijas Republikas teritorijas, atkārtoju vēlreiz - principā tie visi ir kara apstākļi, nerunā par iedzīvotājiem, kas ir ārpus Latvijas teritorijas represēti, tad principā tas pants var pārvērsties par tīro formalitāti.

Kas attiecas uz Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikumu, tātad tas ir pieņemts, tikai šeit ir atkal acīmredzot tās pašas debates, kas mums ir attiecīgi par 2. pantu, proti, mēs tomēr lietojam šeit to vispārējo jēdzienu komisijas variantā, ka šā panta 1. daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījušās politiskajās represijās, kamēr Tautas saskaņas partija piedāvā, ka neattiecas uz tiem, kas piedalījušies nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā. Tātad debates. Faktiski ir tā pati motivācija, un mēs esam pieņēmuši jautājumu, kas attiecas uz apcietināto, ieslodzīto cietumos, geto, koncentrācijas nometnēs... jo mūsu iepriekšējā lasījumā nebija šis jēdziens "attiecināti", jo tiešām arī nacistiskā režīma apstākļos bija gadījumi, kad cilvēki nenonāca ne līdz cietumiem, ne līdz geto, ne līdz koncentrācijas nometnēm, taču bija politisku motīvu dēļ vienkārši apcietinājumā, un tas arī ir pietiekami smagi bijis, atstājis sekas viņiem. Un 3.punktu - līdzīgu motīvu dēļ kā tur - mēs arī attiecībā uz bērniem nepielietojam šeit. Tātad faktiski lielā daļā jautājumu paliek iepriekšējā motivācija. Lielā daļā šo priekšlikumu.

Sēdes vadītājs. Ruta Marjaša - "Latvijas ceļš". Lūdzu!

R.Marjaša (LC).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Šajā gadījumā arī es runāju savā vārdā. Mūsu frakcijas lēmuma šajā jautājumā nav. Tātad, ja, pieņemot šeit, Saeimā, 2.panta redakciju tādā veidā, kā mēs to pieņēmām, mēs politiski atrisinājām vienu problēmu, tad šeit mums rodas gluži cita problēma. Kaut gan nacisti mūs finansiāli ir atbrīvojuši no problēmas, jo, ja jau nacisti kādu bija arestējuši, viņi konsekventi viņu praktiski arī nogalināja. Un, runājot par 2.pantu, mums bija varbūt runa par tūkstošiem cilvēku, kas vēl ir dzīvi palikuši, bet šeit ir runa varbūt par simtiem, bet, ja runā par ebreju tautības nepilsoņiem, kuri pārcieta geto - kaut kur, ne Latvijā, bet citur - , tad viņu ir ne vairāk kā 15 cilvēku šodien. Ja runājam par 2.pantu, es motivēju to, ka nav labi, ja neatkarīgā Latvija ir kaut ko jau iedevusi represētajiem, tagad atņemt, - tas... šeit man ir jāsaka, ka druscītiņ citādāk ir. Šeit ir tā. Jā, ar likumu mēs šiem nepilsoņiem - nacistu upuriem - piešķīrām Augstākajā padomē politiski represētā statusu. Diemžēl vairākās pašvaldībās šis likums tika ignorēts un nepilsoņiem vienkārši netika izsniegtas šīs politiski represēto apliecības. Tā tas ir. Būtībā šodien piedāvātajā redakcijā mēs atzīstam un akceptējam to patvaļu, kas bija pielaista, un runa, es vēlreiz pasaku, runa ir labākajā gadījumā par 100 cilvēkiem, ne par tūkstošiem. Pie tam mums te ir izslēgti tie cilvēki, kas bija iebraukuši Latvijā saskaņā ar Latvijas un PSRS 5. oktobra Savstarpējās palīdzības paktu. Nu ziniet, es domāju, ka tādus šeit fašisti dzīvus neatstāja -nevienu, kurš nepaspēja aizskriet projām 1941.gadā. Ja nu, kā brīnums, kāds ir izdzīvojis, tad es katrā ziņā par tādu nezinu. Bet, drošs paliek drošs, tas iekavās ir ielikts, un ar to ir domāts, ka pats vainīgs - nevajadzēja līst Latvijā, un, ja tevi Hitlers nošāva, tad... tas varbūt ir pareizi. Nu tā iznāk, ja mēs to slēdzam ārā, bet nu - nav cilvēku, nav problēmu, kā teica lielais Staļins.

Tātad, cienījamie kolēģi, es tomēr arī šajā konkrētajā gadījumā aicinu jūs padomāt, jo es personīgi nevaru balsot par šādu koncepciju, kāda ir piedāvāta 4.pantā, es tomēr balsošu šoreiz par Tautas saskaņas partijas frakcijas piedāvājumu, kas sakrīt arī konceptuāli ar deputāta Kokina piedāvājumu. Un es gribu pateikt: šeit Resnā kungs runāja par politiski represēto pašu savstarpējām attiecībām; es nezinu, es tur neesmu gājusi tajās kopīgajās sanāksmēs, bet, cik es esmu satikusi politiski represētos, viņi ir ļoti lojāli viens pret otru. Un tas, kas ir sēdējis vienā cietumā, kā viņš var mēģināt atstumt no šā statusa tādu, kas ir sēdējis citā cietumā? Vēl jo vairāk, - kad šajā pantā īpaši ir runa par veciem cilvēkiem, kuri nav nekā sagaidījuši ne no Vācijas, kura

aizbildinās ar to, ka PSRS visu ir atņēmusi reparācijās... Un tā tas bija - PSRS paņēma reparācijās visu to, kas pienācās nacisma upuriem, un tiem upuriem neko no tā nedeva. Un šodien arvien vēl viņi nekā nesaņem, bet viņu ir maz, jūs saprotiet, un tas finansiālais jautājums, es vēlreiz atkārtoju, ir atrisināts nacisma laikā. Tie ir skaitīti cilvēki! Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Referents vēlas? Nevēlas runāt. Balsosim par katru priekšlikumu atsevišķi.

Pirmais. Lūdzu zvanu! Pirmais ir Tautas saskaņas partijas frakcijas - pirmo teikumu izteikt šādā redakcijā: "Par politiski represētajiem atzīstami tie Latvijas Republikas iedzīvotāji, kuri šā likuma 1.pantā minēto iemeslu dēļ laika posmā no 1941.gada 22.jūnija līdz 1945.gada 9.maijam..." Un tālāk seko apakšpunkti. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 34, pret - 5, atturas - 13. Priekšlikums ir pieņemts.

Deputāta Kokina priekšlikums līdz ar to tiek izslēgts, bet deputāta Kokina priekšlikumā būtu balsojams (tāpat kā iepriekšējā) šāds teksts - "Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji", nevis "iedzīvotāji". Vai deputāts Kokins uztur šo balsojumu? Jā. Tas varētu būt kā papildinājums un precizējums, bet pie "iedzīvotājiem" nāk klāt vārds "pastāvīgie iedzīvotāji". Kāpēc tas nevar būt balsojams? Lūdzu, balsojam par šo deputāta Kokina priekšlikumu. Lūdzu rezultātu! Par - 36, pret - 7, atturas - 16. Priekšlikums pieņemts. Berķa kungs, saskaitiet, lūdzu! Es atvainojos, tūlīt pārbaudīsim. Pieņemts priekšlikums.

Deputāt Kokin, kuru no jūsu priekšlikumiem, jūsuprāt, vēl vajadzētu balsot? (No zāles deputāts J.Kokins: "Đodien pietiks!") Man liekas, ka tagad ir šie abi balsojumi. Es runāju tikai par šo pantu.

Nākošais ir Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikums - papildināt ar otru daļu "Đā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā". Ir pieņemts citā redakcijā. Jūs apmierina šī redakcija? Neapmierina. Jūs pieprasāt balsojumu. Tautas saskaņas partijas frakcija pieprasa balsojumu. Lūdzu, balsosim par šo priekšlikumu. "Đā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā". Lūdzu rezultātu! Par - 40, pret - 1, atturas - 8. Nav kvoruma. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim otru reizi - papildināt ar otru daļu: "Đā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kuras piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā". Lūdzu rezultātu! Par - 58, pret - 4, atturas - 12. Pieņemts priekšlikums.

Vai jūs vēlaties nolasīt pantu ar šiem labojumiem?

A.Panteļējevs. Jā, vēl viens balsojums par tiem bērniem palika.

Sēdes vadītājs. Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikums. "Apcietinātie ieslodzītie..." 2. punktu izteikt šādā redakcijā. Tas ir pieņemts.

A.Panteļējevs. Jā, tas ir pieņemts.

Sēdes vadītājs. Bet vēl ir 3.punkts - 3.punktu papildināt ar tekstu: "...bet bērni, kuru abi vai viens no vecākiem ticis noslepkavots vai miris represiju rezultātā..." Balsojam. Lūdzu rezultātu! 25 - par, 9 - pret, 28 - atturas. Nav pieņemts priekšlikums.

Vai jūs tagad varat nolasīt 4.pantu?

A.Panteļējevs. 4.pants: "Par politiski represētajiem atzīstami tie Latvijas Republikas iedzīvotāji, kuri šā likuma 1.pantā minēto iemeslu dēļ laika posmā no 1941.gada 22.jūnija līdz 1945. gada 9.maijam:

1) noslepkavoti vai miruši represiju rezultātā;

2) apcietināti, ieslodzīti cietumos, geto, koncentrācijas un labošanas darbu nometnēs..." Es atvainojos, bija jālasa: "... tie pastāvīgie iedzīvotāji". Man ir jāatkārto vēlreiz, tā kā mēs nobalsojām par Kokina kunga priekšlikumu.

Tātad 4.pants: "Par politiski represētajiem atzīstami tie Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji, kuri šā likuma 1.pantā minēto iemeslu dēļ laika posmā no 1941.gada 22.jūnija līdz 1945.gada 9.maijam:

1) noslepkavoti vai miruši represiju rezultātā;

2) apcietināti, ieslodzīti cietumos, geto, koncentrācijas un labošanas darbu nometnēs;

3) izsūtīti, nometināti vai pārvietoti no pastāvīgās dzīvesvietas (izņemot personas, kas tika evakuētas vai pārvietotas no frontes joslām vai karadarbības apdraudētām teritorijām, bēgļus un kara laikā Darba dienestam pakļautās personas), dzimušas izsūtījumā vai nometinājumā, ja viens no vecākiem vai abi vecāki bija izsūtīti vai atradās nometinājumā. Šā panta pirmās daļas noteikumi neattiecas uz personām, kas piedalījās represīvo nacistisko vai PSRS valsts drošības iestāžu darbībā".

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsosim par šo redakciju! Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 54, pret - 1, atturas - 8. Panta redakcija ir pieņemta.

A.Panteļējevs. Pirmā lasījuma 6.pantam pašlaik tiek piedāvāts komisijas priekšlikums - tas ir kā 5.pants. Šeit nebija iesniegti priekšlikumi par šo pantu, bet pati komisija ir izdarījusi nelielas izmaiņas, proti, ņemot vērā arī Kokina kunga priekšlikumus, tā tomēr ir izdalījusi atsevišķu sadaļu gadījumos par reabilitāciju, ja tas ir iespējams, attiecībā uz nacistiskā režīma upuriem. Tātad tas ir 1.apakšpunkts pirmajā sadaļā, ka politiski represētajām personām saskaņā ar likumdošanas aktiem par reabilitāciju tiek izsniegta politiski represētās personas apliecība.

Un tālāk ir otrā sadaļa, kas ir līdzīga faktiski pirmā lasījuma redakcijai. Citu priekšlikumu par šo pantu nav.

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir kādas piezīmes par šo komisijas redakciju? Ir nepieciešams balsot? Nav. Līdz ar to Saeima akceptē 5.panta redakciju komisijas variantā.

A.Panteļējevs. Tālāk nāk deputāta Kokina priekšlikums: "Papildināt ar jaunu punktu šādā redakcijā..." Un tālāk ir uzskaitījums. Komisija tātad ir nolēmusi daļēji dažus no šiem punktiem iekļaut atsevišķā ceturtās nodaļas 6.pantā, pie kura mēs varētu nonākt tālāk, kaut gan Kokina kungs lūdza izveidot atsevišķu punktu.

Sēdes vadītājs. Jānis Kokins - Latvijas Zemnieku savienība. Lūdzu!

J.Kokins (LZS).

Godājamie kolēģi! Mēs beidzot esam nonākuši līdz tam punktam, kas ir noteicošais šajā likumā. Līdz ar to mums faktiski šobrīd ir jāizšķiras, vai nu mēs dodam vienā vietā konkrēti uzskaitītas un politiski represētajiem paredzētās tiesības, vai vispār kaut ko solām, kā tas ir apsolītajā ceturtajā nodaļā, jo ko gan varētu daudz izteikt 10.pants ceturtajā nodaļā, piemēram, tādā redakcijā: "Latvijas Republikas institūcijas un amatpersonas pēc politiski represēto personu, kā arī citu ieinteresētu personu iesnieguma gādā, lai tiktu novērstas totalitāro režīmu radīto civilo, ekonomisko, sociālo tiesību ierobežojumu izraisītās sekas" un tā tālāk. Tas vienkārši ir konstatēts, ka bija slikti, bet cerēsim, ka būs labāk. Acīmredzot, ja mēs neko neizlemsim konkrēti par tiesībām, tad šis likums tā arī paliks skaistu solījumu veidā. Tādēļ mums ir jāizšķiras šoreiz un jābūt tik tiešām apņēmīgiem, lai šie cilvēki, politiski represētie (nav svarīgi kādi - vai no komunistiskā vai nacistiskā režīma), saņemtu arī sociālo nodrošinājumu atbilstoši savām ciešanām, atbilstoši mūsu iespējām. Un vispār kaut ko solīt un kaut ko izkliedēt, vēl vairāk - solīt ar Ministru kabineta noteikumiem nākotnē, kuri var būt un var arī nebūt, acīmredzot tas nav nopietni. Tādēļ aicinu atbalstīt šo politiski represēto sociālo prasību apmierināšanu.

Un kā maza piebilde beigās, pašā pēdējā teikumā, ir tāda, ka te iezagusies tehniska kļūda, jo Ministru kabinetam un pašvaldībām ir tiesības izskatīt jautājumu par citu atvieglojumu piešķiršanu, vēl papildu piešķiršanu, bet tās, kas šeit ir uzskaitītas, tās varētu būt minimālās, teiksim, sociālās prasības. Ja mēs tās neietveram, tad mēs neko ar šo likumu arī nedosim politiski represētajiem. Statuss it kā bija viņiem, tagad tas būs it kā labāks, bet tad viņi kā bija nabagi, kā bija slimi, kā bija ekspropriēti, tā arī paliks. Tātad gādāsim, lai kaut kādas tiesības un nodrošinājums viņiem būtu reālas, bet nevis, kā saka, solījumu veidā.

Sēdes vadītājs. Debates pabeigtas. Referents vēlas runāt?

A.Panteļējevs. Jā, es gribu atzīmēt, ka, protams, mēs, arī rakstot šo likumprojektu, domājām par šiem represētajiem un par to kompensāciju - gan morālo, gan materiālo - , kas viņiem ir jāsaņem šā likuma rezultātā. Es tikai gribu teikt, ka no tā, ka mēs te pieņemam kādu likumu vai normu, kuram nav reāla seguma ne budžetā, ne mūsu sociālajās un saimnieciskajās iespējās, viņi nekļūs vairāk vai mazāk apģērbti, paēdušāki vai mazāk paēduši. Tieši tāpēc mums ir cits priekšlikums: mēs izveidojām speciālu ceturto nodaļu un pārejas noteikumos sabalansējām šīs te sociālās garantijas ar Ministru kabineta uzdevumiem, kam savukārt ar to ir jārēķinās un jāatrod šie līdzekļi budžetā un citur. Tā ka mūsu priekšlikums ir noraidīt Kokina kunga priekšlikumu un pāriet pie ceturtās nodaļas izskatīšanas.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par deputāta Kokina priekšlikumu - papildināt ar jaunu punktu šādā redakcijā: "Valsts likumdošanas kārtā garantē politisko represiju rezultātā atņemtā īpašuma atgriešanu tā likumīgajiem īpašniekiem vai kompensācijas izmaksu adekvātu īpašumu vērtībai atņemšanas brīdī mūsdienu cenās". Un tālāk kā tekstā. Balsojam! Lūdzu rezultātu! Par - 17, pret - 27, atturas - 24. Priekšlikums nav pieņemts. (Starpsauciens no zāles: "Pret" - 21"")

A.Panteļējevs. 21 - pret...

Sēdes vadītājs. 21 - pret. Priekšlikums nav pieņemts.

A.Panteļējevs. Ceturtā nodaļa. Tā ir jauna nodaļa, kuras nebija pirmajā lasījumā, un šeit faktiski ir iesniegti deputāta Resnā priekšlikumi, bet komisija ir saskaņojusi ar deputātu Resno, ka viņš neuztur šos priekšlikumus. Līdz ar to mēs varam sekot ceturtās nodaļas izklāstam pa pantiem, kā tas ir 4. ailītē.

Tātad 6. pants. Šīs nodaļas virsraksts ir "Valsts...". Par cik tā ir jauna nodaļa, es nolasīšu: "Ceturtā nodaļa. Valsts morālās un tiesiskās garantijas politiski represētām personām". 6. pants: "Politiski represēto personu tiesības garantē valsts".

Sēdes vadītājs. Pret 6. pantu ir iebildes? Nav. Pieņemts.

A.Panteļējevs. 7. pants. "Latvijas valsts atzīmē 14. jūnijā un 25. martā komunistiskā terora upuru piemiņas dienu, 9. maijā - Otrā pasaules kara upuru piemiņas dienu, 4. jūlijā - ebreju tautas genocīda piemiņas dienu."

Sēdes vadītājs. Pret 7. pantu ir iebildes? Nav. Pieņemts.

A.Panteļējevs. 8. pants: "Valsts nodrošina politiski represēto personu likteņu vēsturisko izpēti, izveido, sakopj un uztur kārtībā piemiņas vietas."

Sēdes vadītājs. Nav iebildes? Pieņemts.

A.Panteļējevs. 9. pants: "Valsts nodrošina politiski represēto personu tiesību atjaunošanu un realizēšanu civilo, ekonomisko un sociālo tiesību sfērā atbilstoši likumam. Saskaņā ar likumdošanas aktiem tām tiek piešķirtas priekšrocības pensijas saņemšanā, kā arī atvieglojumi nodokļu, nodevu maksāšanā, medicīnas, transporta un citās sfērās."

Sēdes vadītājs. Nav iebildes? Pieņemts.

A.Panteļējevs. 10. pants: "Latvijas Republikas institūcijas un amatpersonas pēc politiski represēto personu, kā arī citu ieinteresēto personu iesnieguma saņemšanas gādā, lai tiktu novērstas totalitāro režīmu radīto civilo, ekonomisko un sociālo tiesību ierobežojumu izraisītās sekas, atlīdzināti šo režīmu radītie materiālie zaudējumi, to nodarītais fiziskais un morālais kaitējums."

Sēdes vadītājs. Arī nav iebildes? Akceptēts.

A.Panteļējevs. Līdz ar to šī nodaļa ir pabeigta un tālāk ir pārejas noteikumi. 1. punkts pārejas noteikumos arī šeit ir saskaņots ar Resnā kungu, līdz ar to es vēršu uzmanību uz priekšlikumiem, kas ir ceturtajā ailītē.

Tātad pārejas noteikumu 1. punkts: "Ministru kabinets izstrādā un apstiprina jauna parauga politiski represēto personu apliecības, nodrošina, lai līdz 1995. gada... (datumu noteiks trešajā lasījumā) šīs apliecības tiktu izgatavotas, nosaka to izgatavošanas un izmantošanas kārtību."

2. apakšpunkts. "Nosaka kārtību, kādā kompensējami medicīnas, transporta, sociālie un citi iestāžu un uzņēmumu izdevumi par pakalpojumiem, kurus tie sniedz politiski represētām personām."

"3. Sagatavo noteikumus, lai nodrošinātu priekšrocības tiesības bijušā īpašuma atgūšanā tām personām, kuras tika apliktas ar paaugstinātiem nodokļiem un nodevām ar tam sekojošu mantas atņemšanu, izlikšanu no savām mājām vai dzīvokļiem, liedzot tur atgriezties un atgūt savu īpašumu..." Tas ir 1. punkts pārejas noteikumu...

Sēdes vadītājs. Pret 1. punktu ir kādas iebildes deputātiem? Nav. Otrais.

A.Panteļējevs. Otrais: "Augstākā tiesa sniedz tiesām izskaidrojumu par likuma vienveidīgu piemērošanu lietās par politiskās represijas faktu konstatēšanu." Tas ir sevišķi aktuāli, jo pašlaik tiešām daudzas pašvaldības interpretē dažādi šo likumu.

Sēdes vadītājs. Tālāk.

A.Panteļējevs. 3. punkts: "Ministru kabinetam starpvalstu sarunās ar Krieviju un Vāciju risināt jautājumu, pirmkārt, par visu Latvijas Republikai un Latvijas pilsoņiem nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu un visu no Latvijas izvesto arhīvu materiālu, arī Latvijas PSR Valsts drošības komitejas arhīva materiālu atdošanu atpakaļ Latvijas Republikai.

2. Par nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu citu valstu iedzīvotājiem, kuri represiju rezultātā nokļuvuši Latvijas teritorijā un turpina tur pastāvīgi dzīvot, jautājumu saskaņojot ar tām valstīm, no kurām nacistiskā vai komunistiskā režīma darbības rezultātā tika represēti šie iedzīvotāji."

Sēdes vadītājs. Par 3. punktu ir kādas piezīmes deputātiem? Nav. Ceturtais.

A.Panteļējevs. "4. Ar šā likuma spēkā stāšanos atzīt par spēku zaudējušiem likumus..." Un tiek uzskaitīti likumi par politiski represētās personas statusa noteikšanu: Augstākās padomes lēmums, Latvijas Republikas likums "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu, piemērošanu un spēkā stāšanās kārtību" un Augstākās padomes Prezidija lēmums "Par Latvijas Republikas 1992. gada 13. maija likuma "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu" 2. un 4. panta piemērošanu". Un likums stājas spēkā ar tā izsludināšanas brīdi.

Sēdes vadītājs. Šeit bija iesniegumi no deputātiem - no deputāta Resnā un no Tautas saskaņas partijas frakcijas. Vai ir uzturēti šie iesniegumi? Deputāts Resnais neuztur? Piekrīt komisijai.

Divi balsojumi. Lūdzu, vispirms balsosim par Tautas saskaņas partijas frakcijas priekšlikumu - 6. punktu izteikt šādā redakcijā. Tas 6. punkts ir no iepriekšējā lasījuma, tāpēc atkarībā no šī balsojuma tad arī lemsim par komisijas redakciju, jo komisija ir pārveidojusi. Komisijai nav nemaz sešu punktu. Katrā ziņā ir cits iedalījums. Es pareizi traktēju?

A.Panteļējevs. Jā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu zvanu! 6. punktu izteikt šādā redakcijā: "Ðā likuma 2. panta 4. apakšpunkts piemērojams vienīgi tad, ja konstatēti visi šajā apakšpunktā minētie apstākļi. Lūdzu rezultātu! Par - 13, pret - 27, atturas - 19. Priekšlikums nav pieņemts.

Tagad, lūdzu, balsosim par pārejas noteikumiem komisijas piedāvātajā redakcijā. Bet pirms tam Aivars Endziņš - Juridiskās komisijas priekšsēdētājs, "Latvijas ceļa" deputāts.

A.Endziņš (LC).

Cienījamo priekšsēdētāj, cienījamie deputāti! Man ir jāatvainojas, ka es savlaicīgi nenoreaģēju. Runa ir par pārejas noteikumu 2. punktu, kur ir ierakstīts iekšā "Augstākā tiesa sniedz tiesām izskaidrojumu par likuma vienveidīgu piemērošanu lietās par politiskās represijas fakta konstatēšanu". Manuprāt, tā būtu iejaukšanās neatkarīgajā tiesu varā, jo šāds pienākums tiek uzlikts jau Augstākajai tiesai, konkrēti Augstākās tiesas senātam, kurš vēl pagaidām nav izveidots, bet pašreiz šo te darbību veic Augstākās tiesas plēnums, to paredz likums "Par tiesu varu". Un šeit ir neapšaubāmi, ka Augstākajai tiesai, tikko rodas praksē lietas, ir jāapkopo un, ja ir dažāda pieeja, jādod šis izskaidrojums. Bet, manuprāt, nebūtu pareizi tomēr, ka Saeima

ierakstītu šādu punktu kā uzdevumu, jo līdz ar to mēs zināmā mērā diskreditējam it kā šo neatkarīgo trešo varu. Man būtu lūgums varbūt tomēr apsvērt ja ne tagad, tad katrā gadījumā uz trešo lasījumu.

Sēdes vadītājs. Paldies. Lūdzu, balsosim par komisijas piedāvātajiem pārejas noteikumiem. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 53, pret - 1, atturas - 9. Pieņemts otrajā lasījumā.

Par priekšlikumu iesniegšanas termiņu.

A.Panteļējevs. Jā, pirmkārt, es gribētu pakomentēt, ka tas dokuments, kas visiem deputātiem ir - frakcijas "Lîdztiesība" priekšlikums -, ar frakcijas atļauju tika pieņemts kā labojumi vai ieteikumi trešajam lasījumam, jo tika iesniegts pēc komisijas sēdes, bet, par cik jautājums tiešām ir ļoti sarežģīts un droši vien viss būs vēl diezgan jāapkopo, es ieteiktu līdz 10. februārim iesniegšanas termiņu. Priekšlikumus iesniegt līdz 10. februārim Cilvēktiesību komisijā. Bet vēl kopumā jānobalso. Jā, es atvainojos!

Sēdes vadītājs. Piezīme ir vietā. Lūdzu, balsosim par šī likumprojekta pieņemšanu otrajā lasījumā. Balsojam! Lūdzu rezultātu! Par - 62, pret - 2, atturas - 7. Pieņemts otrajā lasījumā.

Pret priekšlikumu iesniegšanas termiņu - 10. februāri - deputātiem ir iebildes? Nav. Pieņemts.

Nākošais jautājums - Saeimas lēmuma projekts "Par deputātes Kristiānas Lībānes ievēlēšanu Juridiskajā komisijā". Lūdzu zvanu!

Godātie deputāti, ir jāprecizē! Jautājums ir ļoti vienkāršs. "Latvijas ceļa" deputāte... mums jāprecizē ir uzvārds... par garumzīmi. Atvainojamies, pareizais uzvārds ir Lībane. Bez garā "â". Lūdzu, balsosim par Saeimas lēmuma projektu - ievēlēt Kristiānu Lībani Juridiskajā komisijā. Lūdzu rezultātu! 62 - par, pret - 1, atturas - 6. Kristiāna Lībane ievēlēta Juridiskajā komisijā.

Godātie deputāti, būtu pareizi, ja mēs, nobeidzot ceturto sadaļu par visu amatpersonu ievēlēšanu un atbrīvošanu no amata, ievēlētu arī balsu skaitītājus, ja deputātiem nav iebildes. Sekretāra biedrs Zigurds Tomiņš - lūdzu!

Z.Tomiņš (Saeimas sekretāra biedrs).

Jums izdalītajā dokumentā nr. 50 ir deputātu priekšlikums ar lūgumu iekļaut šodienas sēdes darba kārtībā un arī pievienots Saeimas lēmuma projekts. Jūsu priekšā tas ir, bet es nolasīšu: Saeima nolemj ievēlēt deviņus balsu skaitītājus - pa vienam deputātam no katras frakcijas. Tas ir saskaņā ar Saeimas kārtības rulli, bet kārtību, kādā veidā ievēlami, - to nosaka Saeima. Un pēc šis te: ja Saeima nolems par šo kārtību, ka ievēlē deviņus balsu skaitītājus - pa vienam deputātam no katras frakcijas, - tad arī saskaņā ar Saeimas Prezidija ieteikumu un lūgumu frakcijas, izņemot Tautas saskaņas partijas frakciju, ir izvirzījušas pa balsu skaitītāju kandidātam.

Sēdes vadītājs. Tā. Par ko mums jābalso?

Z.Tomiņš. Par kārtību.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsojam par komisijas... Es atvainojos, par balsu skaitītāju institūta izveidošanas kārtību Saeimā. Lēmuma projekts jums ir. Balsojam! Pa vienam deputātam no katras frakcijas. Lūdzu rezultātu! Par - 67, pret - nav, 1 - atturas. Pieņemts.

Lūdzu, nolasiet kandidatūras!

Z.Tomiņš. Frakcijas "Lîdztiesība" deputāti izvirza par balsu skaitītāju Aleksandru Bartaševiču.

Sēdes vadītājs. Visus nosauciet!

Z.Tomiņš. Frakcijas "Tçvzemei un brīvībai" deputāti izvirza par balsu skaitītāju deputātu Aleksandru Pētersonu.

Latvijas Zemnieku savienības frakcijas deputāti par balsu skaitītāju izvirza deputātu Gunāru Resno.

Latvijas Nacionālās neatkarības kustības frakcijas deputāti izvirza par balsu skaitītāju deputātes Veltas Puriņas kandidatūru.

Kristīgo demokrātu savienības frakcijas deputāti izvirza par balsu skaitītāju deputātu Andri Grotu.

Tautsaimnieku politiskās apvienības frakcijas deputāti par balsu skaitītāju izvirza deputātu Leonardu Stašu.

Saeimas frakcija "Latvijas ceļš" par balsu skaitītāju Saeimā izvirza deputātu Andri Liepiņu.

Demokrātiskās partijas frakcijas deputāti par balsu skaitītāju izvirza pie frakcijām nepiederošā deputāta Kārļa Leiškalna kandidatūru.

Un, kā jau minēju, balsu skaitītāja kandidatūru nav izvirzījusi Tautas saskaņas partijas frakcija, bet viņi varētu arī motivēt šo te savu priekšlikumu.

Sēdes vadītājs. Deputāts Bukovskis - Tautas saskaņas partija.

I.Bukovskis (TSP).

Mēs uzticamies pārējām frakcijām, lai viņas skaita.

Sēdes vadītājs. Godātie deputāti, balsosim par kandidatūrām, kuras ir iesniegtas. Vai nav iebildes? Lūdzu balsosim par visām kandidatūrām uzreiz vienā reizē jeb vienlaicīgi, jo deputātiem iebildes nebija un arī priekšlikuma balsot atsevišķi - nebija. Lūdzu rezultātu! Par - 69, pret - nav, 1 - atturas. Lēmums ir pieņemts, un balsu skaitītāji ievēlēti.

Nākamais jautājums jeb jautājumu grupa - "Patstāvīgo priekšlikumu izskatīšana". Lēmuma projekts "Par Krievijas militārās agresijas nosodījumu Čečenijas Republikā un aicinājumu atbalstīt čečenu tautas pašnoteikšanās centienus". Deputāti Dāliņš, Grīnblats, Straume, Rozentāls, Prēdele, Silārs, Stalts, Berklavs, Tabūns, Putniņš. Vai ziņotājs, kāds no šā dokumenta iesniedzējiem vēlas vārdu? Tas ir dokuments nr.1245 un dokuments nr.1345. Lūdzu zvanu! Indulis Bērziņš - "Latvijas ceļš". Lūdzu!

I.Bērziņš (LC).

Cienījamais sēdes vadītāj! Cienījamie kolēģi, kas ir iesnieguši šo dokumentu! Es gribu, lai jūs vienkārši paskaidrotu, kādā veidā... kas tas ir par dokumentu, jo vienu dokumentu mēs

pieņēmām, pie tam savlaicīgi, kurā mēs nosodījām Krievijas agresiju un aicinājām, cik tas ir iespējams, lai Krievijas valdība mierīgiem līdzekļiem un metodēm atrisina problēmas, kas saistītas ar Čečeniju, tur mēs izteicām savas domas par jebkuras tautas, tai skaitā čečenu tautas, pašnoteikšanās tiesībām. Šādu dokumentu sagatavoja un šeit priekšā mums cēla Kiršteina kungs vēl pirms pārtraukuma, un attiecīgi Saeima tādu dokumentu ir pieņēmusi, un tagad ir otrs dokuments, kas ir ļoti līdzīgs tam pirmajam. Vienkārši varbūt kāds no iesniedzējiem varētu paskaidrot, kāpēc radies šis. Vai šis ir tas, kas bija pirms tam, kad pēc tam Kiršteina kungs sagatavoja citu un mēs pieņēmām, jeb šis ir jauns dokuments? Kas tas tāds ir? Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Lūdzu! Deputāts Sinka - "Tçvzemei un brīvībai".

J.Sinka (TB).

Priekšsēža kungs! Dāmas un kungi! Bērziņa kungam būtu jāzina, ja viņš bija tas, kas iebilda, lai šo dokumentu pieņemtu steidzamības kārtībā. Kādi viņa motīvi bija toreiz pret to iebilst, - lai viņš pats atzīstas savai sirdsapziņai! Paldies.

Sēdes vadītājs. Indulis Bērziņš - otrreiz.

I.Bērziņš (LC).

Cienījamais sēdes vadītāj! Cienījamie kolēģi un cienījamais Sinkas kungs! Savai sirdsapziņai es atskaitīšos pats, bet jums es paskaidrošu, ka es biju tas, kas palīdzēja Kiršteina kungam pabeigt to dokumentu, kurš tika pieņemts, un mums nebija nekādu domstarpību, un pēc tam gan presē parādījās, ka, tikai pateicoties nacionālajiem spēkiem, tas dokuments ir pieņemts. Es gribēju šeit pateikt, ka gandrīz visi klātesošie balsoja un nosodīja Krievijas agresiju, aicināja miermīlīgām metodēm risināt šo problēmu. Es vēlreiz atkārtoju - atzina jebkuras tautas, un tai skaitā čečenu tautas, pašnoteikšanās tiesības. Es domāju, ka viens dokuments ir pieņemts, tieši tāpēc es uzdevu jautājumu - nevis lai ieteiktu, kā man rīkoties ar savu sirdsapziņu un šīs attiecības risināt, bet ko mums šobrīd darīt, kā uzskata ieteicēji, jo man liekas, ka mēs vienu dokumentu esam pieņēmuši, otru dokumentu pieņemt nav nepieciešams tikai šā iemesla dēļ. Nu, sasprindziniet atmiņu, - tiešām Kiršteina kungs šeit stāvēja un neviens no Ārlietu komisijas neiebilda, visi nobalsoja - praktiski vienbalsīgi - par dokumentu, kuru es jau šeit vienreiz atgādināju. Tā ka man ir konkrēts jautājums par šo dokumentu. Paldies.

Sēdes vadītājs. Godātie deputāti, tā situācija un tā vēsture ir ļoti vienkārša. Šis dokuments ir iesniegts 1.decembrī, un tā iesniedzēji nav lūguši atsaukt, un tas vienmēr ir bijis dienas kārtībā, un tāpēc tas ir balsojams. Lūdzu, balsosim par Saeimas lēmuma projektu (dokuments nr.1245)! Lūdzu rezultātu! Par - 25, pret - 2, atturas - 31. Nav pieņemts.

Nākamais jautājums ir lēmuma projekts "Par grozījumiem Ministru kabineta noteikumos nr.179 "Par privatizācijas sertifikātu izmantošanu"". Gundars Bērziņš.

G.Bērziņš (LZS).

Zemnieku savienība šo lēmuma projektu iesniedza 5.decembrī, un tad tas vēl bija aktuāls jautājums, netika risināts, pēc tam Kabinets kaut kādā veidā šo jautājumu atrisināja. Protams, mūs šis risinājums neapmierināja, jo daļa cilvēku šos sertifikātus zaudē, bet, lai neradītu šajā lielajā haosā vēl lielāku haosu, nesakārtotību, protams, šobrīd šis priekšlikums vairs nav skatāms, un mēs to noņemam 118.panta kārtībā. Tātad iesniedzēji ņem to atpakaļ.

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir iebildes? Nav.

Tālāk - likumprojekts "Par valsts raudzes uzraudzību". Trešais lasījums. Aija Poča - Budžeta un finansu komisijas vārdā. Lūdzu!

A.Poča (LC).

Godātais Prezidij! Cienījamie deputāti! (Starpsauciens no zāles: "Skaļāk!") Darbam jums nepieciešams dokuments nr.1294, kur ir apkopoto priekšlikumu tabula trešajam lasījumam, kā arī ir otrajā lasījumā nobalsotais un izrediģētais teksts, un ir arī pievienota Finansu ministrijas vēstule, kas pēc būtības ir paskaidrojums šim vienīgajam priekšlikumam, kas ir iesniegts attiecībā uz trešo lasījumu. Un priekšlikuma būtība ir - trešajā lasījumā tomēr atgriezties pie tā nosaukuma, kādu bija iesniedzis Ministru kabinets, - saglabāt likumprojekta nosaukumu "Par valsts proves uzraudzību". Es ļoti negribētu šeit ilgi debatēt, bet es jums pateikšu trīs galvenos motīvus, kāpēc.

Likumprojekta nosaukumā "raudze"- vārdu "valsts raudzes uzraudzība" - nu, šeit mēs to varētu pieņemt, bet rodas problēmas, tekstā lietojot vārdu - atvasinājumu no vārda "raudze", lai apzīmētu šo procesu. Tas kļūs "raudzēšana". Piemēram, 4.pantā teksts sākas: "Raudzēšana ir dārgmetālu un to sakausējumu kvalitatīvā un kvantitatīvā raksturojuma noteikšana". Praktiski dzīvē mums tas asociējas nedaudz ar citiem procesiem. Un līdzīgi ir arī ar amata apzīmējumu. Ir profesija "provētājs", šajā gadījumā mums būtu jālieto, pēc analoģijas, vārds "raudzētājs". Un arī tas varētu radīt zināmus pārpratumus. Un trešais motīvs ir tas, ka, ja mēs saglabājam šo otrajā lasījumā nobalsoto likumprojekta nosaukumu, Valsts raudzes jeb Valsts proves inspekcijai ir jāmaina un jāpārdrukā visas veidlapas, jāmaina zīmogi, jāmaina izkārtnes, jāizmaina visi normatīvie dokumenti, kas šo procesu jau regulē, tas ir, Ministru kabineta noteikumi, dažādas instrukcijas, un tas varētu izmaksāt no 2 līdz 3 tūkstošiem latu. Un vēl ir arī tas jautājums, vai mums šajos saspringtajos budžeta apstākļos tiešām būtu šie 3 tūkstoši latu jāziedo. Un es lūdzu deputātus pārdomāt to un balsojot izšķirties par variantu.

Sēdes vadītājs. Juris Sinka - "Tçvzemei un brīvībai". Lūdzu!

J.Sinka (TB).

Priekšsēža kungs! Dāmas un kungi! Par to mēs esam debatējuši, un mēs to latvisko vārdu pagājušo reizi izglābām, par to man ir bijušas sarunas ar Počas kundzi. Es viņai arī iedevu no valodnieces Grīsles saņemto rakstu par to. Tas, ka te ir "raudzes uzraudzība", - tur līdzīgas kombinācijas var no citiem vārdiem bez gala sagudrot, un šajā gadījumā tas nav nekāds arguments pret to, jo tās ir divas dažādas lietas. Tāpat nav arguments - 3 tūkstoši latu, tāpat nav arguments amats "raudzētājs". Lai man Poča kundze pasaka... un, visā godīgumā, nav cita tāda amata - "raudzētājs". Ja domā par kaut kādu alus darītāju vai maizes rauga sagatavotāju, arī tas nebūs raudzētājs, tātad šajā gadījumā tādas problēmas nav. Es domāju, ka mums ir ar laiku latviešu valoda ne tik vien jāsaglābj, bet arī jāatjauno - pat ar jauniem vārdiem. Un šajā gadījumā... Es pagājušo reizi jau runāju, pagājušo reizi jūs tā nolēmāt, un tagad nu atkal tas tiek sviests atpakaļ tajā "provē". Nav arī īsti tāda amata "provētājs". Nu ko tad viņš provē? Nu tad paprovē viņu nosaukt par provētāju - un tā tālāk! Mēs te varam iedziļināties šausmīgi, bet, pēc valodnieces Grīsles, tur bija pat visi argumentējumi, arī tā saucamais latīņu valodas vārds bija tikai korupcija tajā laikā, 15.gadu simtenī. Es lūdzu nemainīt to. Paldies.

Sēdes vadītājs. Dzintars Ābiķis - "Latvijas ceļš". Lūdzu!

Dz.Ābiķis (LC).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Ir tomēr lietas, kur naudu nevajadzētu taupīt, un latviešu valodas kopšana, - nu, tā ir svēta lieta. Un es esmu pragmatiķis. Jā, tas prasīs izdevumus, bet es vēlreiz atkārtoju - ir lietas, kurās naudu nevajadzētu taupīt. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Vai vēl ir pieteikušies runātāji? Debates pabeigtas. Vai ir iebildumi deputātiem, ja mēs šo lietu izšķirsim, balsojot par deputātes Počas priekšlikumu, kurš jums ir iesniegts, - aizstāt likuma nosaukumā un visā tekstā vārdu "raudze" ar vārdu "prove"? Lūdzu zvanu! Lūdzu, balsosim par deputātes Počas priekšlikumu - aizstāt likuma nosaukumā un visā tekstā vārdu "raudze" ar vārdu "prove"! Lūdzu rezultātu! Par - 49, pret - 19, atturas - 7. Deputātes Počas priekšlikums pieņemts. Līdz ar to...

A.Poča. Mums būtu jāakceptē likumprojekts trešajā un galīgajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi, lūdzu izturēties klusāk! Un jūs mikrofonā, lūdzu, runājiet!

A.Poča. Līdz ar to mums būtu jāakceptē likumprojekts trešajā un galīgajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Lūdzu, balsosim par šā likumprojekta pieņemšanu trešajā lasījumā! Citu labojumu nebija. Balsojam. Lūdzu rezultātu! Par - 65, pret - 4, atturas - 4. Likums pieņemts.

Sēdes vadītājs. Nākošais likumprojekts - "Patentu likums". Voldemārs Novakšānovs - Tautsaimniecības komisijas vārdā. Lūdzu! Latvijas Zemnieku savienības deputāts.

V.Novakšānovs (LZS).

Godājamais Prezidija priekšsēdētāj! Prezidij! Cienījamie kolēģi deputāti un klātesošie! Lūdzu, strādāsim ar rudens sesijas 1293. dokumentu. Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisija saņēma priekšlikumus tikai no Saeimas Juridiskā biroja. Viņa tos izskatīja un pieņēma arī lēmumus. Un tāpēc, strādājot otrajā lasījumā, 2. lapaspusē pie vispārīgajiem noteikumiem 1. pantā patiesībā ir trīs izmaiņas. Tautsaimniecības komisija šos redakcionālās dabas un arī juridisko terminu izteikumus lūdz atbalstīt.

Sēdes vadītājs. Par 1.pantu ir iebildes? Nav. Pieņemts.

V.Novakšānovs. 6. lapaspusē ir priekšlikums - aizstāt 7. panta trešajā daļā vārdus "10. panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā" ar vārdiem "ievērojot šā likuma 10. panta trešās daļas noteikumus". Komisija šo priekšlikumu atbalstīja.

Sēdes vadītājs. Deputātiem nav iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. 7. lapaspusē - aizstāt 7. panta devītās daļas pirmajā teikumā vārdu "patentēt" ar vārdu "patentējamā", izslēgt vārdus "patenta īpašniekam, kas vēlas izmantot šā likuma 31. panta piektajā daļā paredzētos noteikumus" un papildināt otro teikumu pēc vārdiem "no zāļu pirmās reģistrācijas datuma" ar vārdiem "ja zāles reģistrētas pēc patenta iesniegšanas". Tautsaimniecības komisija lūdz atbalstīt šo izmaiņu.

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi! Lūdzu uzmanību! Un arī no referenta. Tātad Juridiskais birojs ir iesniedzis precizējumus un šo precizējumu lielāko daļu ir atbalstījusi Tautsaimniecības komisija, līdz ar to tie ir kļuvuši par Tautsaimniecības komisijas redakciju. Visiem deputātiem šī redakcija

ir izsniegta un pats likumprojekts arī, tāpēc, ja deputātiem nav iebildes, tad ziņotājs, referents, nosauc pantu un es vaicāju deputātiem, vai ir iebildes pret šo redakciju pantos, kuros ir izmaiņas. Ja ir izmaiņas vai iebildes, tad mēs tās apspriežam. Ja nav, varbūt nav nepieciešams visus šos precizējumus nolasīt. Ja deputātiem nav iebildes... Nav? Lūdzu, nosauciet tikai pantu, kuru komisija ir labojusi, pamatojoties uz Juridiskā biroja iesniegto redakciju.

V.Novakšānovs. Paldies. Tātad labojums ir 6. lapaspusē, 7. pantā.

Sēdes vadītājs. Pret 7. pantu deputātiem ir iebildes? Nav. Tālāk!

V.Novakšānovs. 7. lapaspusē par 7. panta 9. daļu? Nav iebildes. Paldies.

Sēdes vadītājs. Nav deputātiem iebildes. Jūs, lūdzu, sauciet pantus, bet es deputātiem jautāšu.

V.Novakšānovs. Jā. 9. panta pirmā daļa.

Sēdes vadītājs. Pret šo redakciju nav deputātiem iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. 9. panta trešā daļa.

Sēdes vadītājs. Nav deputātiem iebildes.

V.Novakšānovs. 9. panta ceturtā daļa.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes.

V.Novakšānovs. 11. panta nosaukumu izmainīt.

Sēdes vadītājs. Pret 11. panta nosaukumu ir iebildes? Nav. Tālāk.

V.Novakšānovs. 11. panta pirmā daļa.

Sēdes vadītājs. Pret šīs daļas redakciju ir deputātiem iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. 11. panta piektā daļa.

Sēdes vadītājs. Arī nav iebildes deputātiem.

V.Novakšānovs. 12. panta septītās daļas redakcija.

Sēdes vadītājs. Pret šo redakciju ir deputātiem iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. 12. panta astotā daļa.

Sēdes vadītājs. Nav deputātiem iebildes.

V.Novakšānovs. 12. panta devītā daļa.

Sēdes vadītājs. Godātie deputāti! Vai temps nav ātrs? Nav. Lūdzu, tālāk!

V.Novakšānovs. Izslēgt 15. panta otrajā daļā otro teikumu.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes.

V.Novakšānovs. Izslēgt 15. panta piekto "a" daļu.

Sēdes vadītājs. 15. lapaspuse. Nav iebildes? Nav. Tālāk!

V.Novakšānovs. Izmaiņas 17. panta trešajā daļā.

Sēdes vadītājs. Arī nav iebildes.

V.Novakšānovs. Izmaiņas 18. panta septītajā daļā.

Sēdes vadītājs. Arī nav iebildes.

V.Novakšānovs. 18. panta astotā daļa.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Tālāk.

V.Novakšānovs. 19. lapaspuse. Izslēgt piekto "a" nodaļu no ārvalstu...

Sēdes vadītājs. ... un iestrādāt piektās nodaļas normas pārejas noteikumos. Nav iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. Izmaiņas 21. panta pirmajā daļā.

Sēdes vadītājs. Pret šo redakciju ir iebildes deputātiem? Nav.

V.Novakšānovs. 21. panta otrās daļas otro teikumu šādā redakcijā...

Sēdes vadītājs. Arī nav iebildes deputātiem.

V.Novakšānovs. Izslēgt 21. panta piekto daļu.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Tālāk!

V.Novakšānovs. Un 24. panta trešajai daļai ir jauna redakcija.

Sēdes vadītājs. Pret šo redakciju deputātiem nav iebildes? Nav. Tālāk.

V.Novakšānovs. Izmaiņas 26. panta otrajā daļā.

Sēdes vadītājs. Pret šīm izmaiņām ir kādas iebildes? Lūdzu! Māris Budovskis - Latvijas Nacionālās neatkarības kustība.

M.Budovskis (LNNK).

Priekšsēdētāja kungs! Cienītie kolēģi! Principā es atbalstītu šīs izmaiņas, nenomainot otrās daļas vārdus "oficiālo žurnālu". Tikai man ir jautājums: vai ir labskanīgākais vai labākais variants, lietojot "oficiālo vēstnesi"? Vai tas nebūtu oficiālais laikraksts? Gribētu šeit precizējumu.

V.Novakšānovs. Paldies. Cienījamais kolēģi Budovski! Es ceru, ka jūs savu priekšlikumu uzrakstīsit un noteiktajā termiņā iesniegsit trešajā lasījumā. Komisija jūs ļoti uzmanīgi uzklausīs.

Sēdes vadītājs. Tālāk, lūdzu!

V.Novakšānovs. 24. lapaspuse, 29. panta sestā daļa. Nav iebildes.

Sēdes vadītājs. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Tālāk!

V.Novakšānovs. Un iestrādāt 30. panta sestās daļas pēdējo teikumu pārejas noteikumos.

Sēdes vadītājs. Nav deputātiem iebildes. 26. lapaspuse.

V.Novakšānovs. Aizstāt 31. panta otrajā daļā vārdu "zīmējumi" ar vārdu "rasējumi".

Sēdes vadītājs. Vai ir iebildes deputātiem? Nav. Pieņemts.

V.Novakšānovs. Svītrot 31. panta 4. daļas otro teikumu. Un komisija iesaka iestrādāt arī pārejas noteikumos šo.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Tālāk!

V.Novakšānovs. Svītrot 31. panta piektās daļas pirmajā teikumā vārdus. Komisija šo priekšlikumu atbalstīja.

Sēdes vadītājs. Arī pret šo nav iebildes.

V.Novakšānovs. Un priekšlikums bija papildināt 31. panta sesto daļu ar otru teikumu.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes.

V.Novakšānovs. 27. lapaspusē aizstāt 32. panta pirmajā rindkopā vārdus ar citiem.

Sēdes vadītājs. Arī pret šo nav iebildes.

V.Novakšānovs. Arī 33. panta pirmajā daļā tāpat - aizstāt vārdus ar citiem.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes.

V.Novakšānovs. Komisija atbalsta un iestrādā 33. panta otro daļu pārejas noteikumos.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Tālāk!

V.Novakšānovs. 28. lapaspuse. Aizstāt 33. panta trešajā daļā vārdus ar citiem. Lūdzam atbalstu.

Sēdes vadītājs. Aizstāt vārdus "koriģētu tulkojumu" ar vārdiem "koriģētu izgudrojuma formulas tulkojumu". Vai ir iebildumi deputātiem? Nav. Tālāk!

V.Novakšānovs. Un arī 33. panta ceturtajā daļā vārdus "stāšanās spēkā" - ar vārdiem "publicēšanas dienas".

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Tālāk! 32. lapaspuse.

V.Novakšānovs. 32. lapaspusē aizstāt 40. panta pirmajā daļā vārdus "30. panta pirmajā un otrajā daļā" ar vārdiem "30. panta pirmajā un trešajā daļā" - un tālāk kā tekstā. Atbalstiet, lūdzu!

Un tādas pašas izmaiņas ir arī 40. panta trešajā daļā.

Sēdes vadītājs. Vai ir iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. 33. lapaspuse. Aizstāt 41. panta trešajā daļā vārdus "tīšo nodomu" ar vārdu "vainu".

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Pieņemts.

V.Novakšānovs. Un papildināt 41. panta 4. daļu.

Sēdes vadītājs. Arī nav iebildes.

V.Novakšānovs. Un izteikt 41. panta 5. daļu citādā redakcijā. Un tālāk kā tekstā.

Sēdes vadītājs. Vai ir iebildes? Nav.

V.Novakšānovs. Un izteikt 41. panta sestās daļas sākumu šādi: "Prasību pret patenta pārkāpēju var celt triju gadu laikā".

Sēdes vadītājs. Arī pret šo nav iebildes deputātiem.

V.Novakšānovs. 36. lapaspuse. Aizstāt 45. panta ceturtās daļas 2. punktā vārdus "konfiskāciju par labu cietušajam" ar vārdiem "piespriešanu cietušajam" - un tālāk kā tekstā. Lūdzam atbalstīt.

Sēdes vadītājs. Nav deputātiem iebildes.

V.Novakšānovs. Un 46. panta trešā daļa ir jaunā redakcijā. Lūdzam atbalstu.

Sēdes vadītājs. Arī pret šo redakciju nav iebildes.

V.Novakšānovs. 38. lapaspuse. Aizstāt 48. panta otrajā daļā vārdus "noteiktā kārtībā iesniedzot kasāciju" ar vārdiem "civilprocesuālajā likumdošanā noteiktajā kārtībā". Lūdzam atbalstu.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes.

V.Novakšānovs. Un svītrot 49. panta pirmās daļas 1. punktā vārdus "anulēšanu vai".

Sēdes vadītājs. Nav iebildes.

V.Novakšānovs. Un, lūdzu, 47. priekšlikums: pārejas noteikumi ir citādā redakcijā. Tie ir uz trim lapaspusēm. Lūdzam ar to iepazīties un arī atbalstīt pārejas noteikumus.

Sēdes vadītājs. Nav iebildes. Tālāk!

V.Novakšānovs. Komisijas vārdā lūdzam iesniegt priekšlikumus trešajam lasījumam līdz 10. februārim.

Sēdes vadītājs. Zvanu! Lūdzu, balsosim par komisijas iesniegto priekšlikumu - akceptēt likumprojektu "Patentu likums" otrajā lasījumā! Lūdzu rezultātu! Par - 72, pret - 1, atturas - 3. Likumprojekts pieņemts otrajā lasījumā. Iesniegt priekšlikumus līdz 10.februārim. Vai deputātiem ir iebildes? Nav. Arī tas ir pieņemts.

Godātie deputāti! Pirms mēs reģistrējamies... Ja deputāti iesniedz Prezidijā jautājumus, mēs parasti tos nolasām. Tāpēc mazu uzmanību! Tie frakciju vadītāji vai pārstāvji, kuri dodas uz preses konferenci, lūdzu, dodieties, bet vārds ir Zigurdam Tomiņam - Saeimas sekretāra biedram. Lūdzu!

Z.Tomiņš (Saeimas sekretāra biedrs).

"1995. gada 19. janvārī. Latvijas Republikas Saeimas Prezidijam. Deputātu jautājums Latvijas Republikas aizsardzības ministram Jānim Arvedam Trapānam. Lūdzam paskaidrot, ar ko pamatota nepieciešamība pēc divu Saeimas un Prezidenta drošības dienesta darbinieku nepārtrauktas klātbūtnes sēžu zālē un kādi līdzekļi tam tiek iztērēti vienas sesijas laikā. Deputāti Stankēviča, Grava, Bukovskis, Seiksts, Birzniece."

Sēdes vadītājs. Godātie deputāti! Saeimas iekšējā kārtība ir Saeimas Prezidija ziņā, un tāpēc Saeimas Prezidija vārdā es lūdzu Saeimas priekšsēdētāja biedru Andreju Krastiņu sniegt pēc tam šiem deputātiem atbildi.

Lūdzu - reģistrācija! Lūdzu! Mēs esam reģistrējušies? Reģistrācija. Lūdzu nosaukt deputātus, kuri nepiedalās sēdē.

Z.Tomiņš.

Nav reģistrējušies:

Aivars Berķis - preses konferencē,

Valdis Birkavs,

Vilnis Edvīns Bresis,

Māris Grīnblats - preses konferencē,

Ludmila Kuprijanova,

Jānis Lucāns - preses konferencē,

Andrejs Panteļējevs - preses konferencē,

Aleksandrs Pētersons,

Aida Prēdele - preses konferencē,

Gunārs Resnais - preses konferencē,

Andris Rozentāls,

Joahims Zīgerists. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Nākamā sēde 26. janvārī pulksten 9.00.

Redaktores: J.Kravale, L.Bumbura

Datorspeciālistes: S.Bērziņa, B.Strazdiņa, M.Ceļmalniece, I.Kuzņecova

Korektores: D.Kraule, J.Kurzemniece, S.Stikute

SATURA RĀDĪTĀJS
1995.gada 19.janvāra
ziemas sesijas sēde

Likumprojekts "Par bijušās PSRS pilsoņu, kuriem nav Latvijas Republikas vai citas valsts pilsonības, statusu" (2.lasījums) (Turpinājums) - 1.lpp.

Par darba kārtību - 2.lpp.

Priekšlikums - finansu ministrs A.Piebalgs - 3.lpp.

Par likumprojektu "Grozījums Valsts drošības iestāžu likumā" - 4.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par piena pārstrādes uzņēmumu privatizāciju"" - 5.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem Zemesgrāmatu likumā"

Priekšlikums - dep. A.Endziņš - 5.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju un bankrotu"" - 5.lpp.

Par likumprojektu "Par Valsts apdrošināšanas uzraudzības inspekciju" - 6.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par Latvijas labības tirgu un valsts labības rezervi"" (Noraidīts)

Priekšlikums - dep. R.Marjaša - 6.lpp.

Debates - dep. G.Bērziņš - 7.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par

apdrošināšanu"" - 10.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju""

Debates - dep. A.Seile - 10.lpp.

- dep. E.Kide - 11.lpp.

- dep. P.Tabūns - 12.lpp.

- dep. J.Zaščerinskis - 12.lpp.

- dep. G.Bērziņš - 13.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par cukuru"" (Noraidīts)

Debates - dep. R.Marjaša - 16.lpp.

Par likumprojektu "Par zvērinātiem revidentiem" - 17.lpp.

Par likumprojektu "Par vērtspapīriem" - 17.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par akciju sabiedrībām""

Priekšlikums - dep. O.Kehris - 17.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par bezpeļņas organizāciju""

Priekšlikums - dep. A.Poča - 18.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par biržām"" - 18.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem Ministru kabineta 1994.gada 30.augusta noteikumos nr.177 "Ârstniecības noteikumi""

- 18.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem likumā "Par ārvalstnieku un bezvalstnieku ieceļošanu un uzturēšanos Latvijas Republikā"" (Noraidīts)

Ziņo - Latvijas Republikas Ministru prezidents M.Gailis - 19.lpp.

Debates - dep. G.Bērziņš - 19.lpp.

- dep. V.P.Karnups - 20.lpp.

- dep. M.Ā.Kalniņš - 21.lpp.

- dep. I.Grava - Kreituse - 22.lpp.

- dep. A.Panteļējevs - 23.lpp.

- dep. E.Kide - 24.lpp.

- dep. A.Žīgurs - 26.lpp.

- dep. A.Ameriks - 27.lpp.

- dep. V.P.Karnups - 29.lpp.

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs Z.Tomiņš - 30.lpp.

Par likumprojektu "Par grozījumiem un papildinājumiem

likumā "Par valsts pensijām""

Debates - dep. L.Laviņa - 31.lpp.

Par likumprojektu "Bûvniecības noteikumi" - 32.lpp.

Par likumprojektu "Saeimas vēlēšanu likums"

Debates - dep. M.Grīnblats - 32.lpp.

Deputātu G.Bērziņa, A.Rozentāla, P.Putniņa, G.Resnā un V.Novakšānova jautājums Ministru prezidentam M.Gailim (Par regulēšanu zemes dzīļu izmantošanas kārtībā)

Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs Z.Tomiņš - 33.lpp.

Lēmuma projekts "Par I.Eihmaņa iecelšanu par Latvijas Republikas Zemessardzes komandieri"

Ziņo - dep. A.Līgotnis - 34.lpp.

Debates - dep. Dz.Ābiķis - 35.lpp.

- dep. O.Grīgs - 36.lpp.

- dep. A.Lambergs - 36.lpp.

Lēmuma projekts "Par A.Bērziņas apstiprināšanu par Kurzemes apgabaltiesas tiesnesi un iecelšanu par Kurzemes apgabaltiesas priekšsēdētāju"

Ziņo - dep. R.Marjaša - 37.lpp.

Lēmuma projekts "Par Kurzemes apgabaltiesas tiesnešu apstiprināšanu" (A.Klaiše, V.Mahte, R.Vīva)

Ziņo - dep. R.Marjaša - 38.lpp.

Par darba kārtību - 39.lpp.

Lēmuma projekts "Par uzticības izteikšanu mežu valsts ministram Zemkopības ministrijā A.Ozolam" - 39.lpp.

Lēmuma projekts "Par Kristiānas Lībanes deputāta mandāta apstiprināšanu" - 40.lpp.

Lēmuma projekts "Par deputāta J.Zīgerista izslēgšanu no Saeimas sastāva"
(Nav pieņemts)

Debates - dep. O.Kostanda - 41.lpp.

- dep. J.Kušnere - 43.lpp.

- dep. A.Saulītis - 46.lpp.

- dep. I.Budovskis - 48.lpp.

- dep. L.Laviņa - 49.lpp.

- dep. J.Tupesis - 51.lpp.

- dep. I.Folkmane - 52.lpp.

- dep. M.Graudiņš - 54.lpp.

- dep. A.Čepānis - 55.lpp.

- dep. A.Berķis - 57.lpp.

- dep. I.Bukovskis - 58.lpp.

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs Z.Tomiņš -59.lpp.

Lēmuma projekts "Par deputāta P.Elferta iekļaušanu Mandātu un iesniegumu komisijas sastāvā" - 60.lpp.

Par darba kārtību - 61.lpp.

Lēmuma projekts "Par uzņēmuma "Lattelekom" darbības izvērtēšanai izveidotās Saeimas Izmeklēšanas komisijas locekļu ievēlēšanu" - 61.lpp.

Likumprojekts "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskā un nacistiskā režīma represijās cietušajiem" (2.lasījums)

Ziņo - dep. A.Panteļējevs - 62.lpp.

Debates - dep. J.Kokins - 64.lpp.

- dep. A.Endziņš - 64.lpp.

- dep. J.Kokins - 67.lpp.

- dep. G.Resnais - 67.lpp.

- dep. A.Žīgurs - 68.lpp.

- dep. J.Kokins - 71.lpp.

- dep. R.Marjaša - 76.lpp.

- dep. I.Grava-Kreituse - 78.lpp.

- dep. A.Ameriks - 82.lpp.

- dep. G.Resnais - 83.lpp.

Par procedūru - dep. J.Kokins - 89.lpp.

Paziņojums - Saeimas sekretārs I.Daudišs - 93.lpp.

Par Kārtības ruļļa pārkāpumiem (par likuma projektu "Valsts budžets 1995.gadam")

- dep. G.Bērziņš - 94.lpp.

Debašu turpinājums (likumprojekts "Par politiski represētās personas statusa noteikšanu komunistiskā un nacistiskā režīma represijās cietušajiem")

- dep. J.Kokins - 96.lpp.

- dep. G.Resnais - 96.lpp.

- dep. R.Marjaša - 99.lpp.

- dep. J.Kokins - 104.lpp.

- dep. A.Endziņš - 109.lpp.

Lēmuma projekts "Par deputātes Kristiānas Lībanes ievēlēšanu Juridiskajā komisijā" - 111.lpp.

Lēmuma projekts "Par balsu skaitītāju ievēlēšanu"

Ziņo - Saeimas sekretāra biedrs Z.Tomiņš - 111.lpp.

Lēmuma projekts "Par Krievijas militārās agresijas nosodījumu Čečenijas Republikā un aicinājumu atbalstīt čečeņu tautas pašnoteikšanās centienus" (Nav pieņemts)

Debates - dep. I.Bērziņš - 113.lpp.

- dep. J.Sinka - 114.lpp.

- dep. I.Bērziņš - 114.lpp.

Lēmuma projekts "Par grozījumiem Ministru kabineta noteikumos nr.179 "Par privatizācijas sertifikātu izmantošanu"" (Noņemts no izskatīšanas)

Ziņo - dep. G.Bērziņš - 115.lpp.

Likumprojekts "Par valsts raudzes uzraudzību"
(3.lasījums)

Ziņo - dep. A.Poča - 115.lpp.

Debates - dep. J.Sinka - 116.lpp.

- dep. Dz.Ābiķis - 117.lpp.

Likumprojekts "Patentu likums" (2.lasījums)

Ziņo - dep. V.Novakšānovs - 118.lpp.

Priekšlikums – dep. M.Budovskis – 123.lpp.

Deputātu A.Stankēvičas, I.Gravas, I.Bukovska, A.Seiksta, I.Birznieces **jautājums Latvijas Republikas aizsardzības ministram J.A.Trapānam par divu Saeimas un Prezidenta drošības dienesta darbinieku nepārtraukto klātbūtni plenārsēžu zālē un par to kādi līdzekļi tam tiek iztērēti vienas sesijas laikā**

Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs Z.Tomiņš - 127.lpp.

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra biedrs Z.Tomiņš - 128.lpp.